THE
ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY DEBATES
OFFICIAL REPORT

Fifth Day of the Ninth Session of the
Andhra Pradesh Legislative Assembly.

ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY

Tuesday the 10th November, 1981.

The House met at Half-past Eight of the Clock.

(Mr. Deputy Speaker in the Chair)

ORAL ANSWERS TO QUESTIONS

Mr. Deputy Speaker :-At the request of the member, Question No. 31 is postponed.

Construction of Sanskrit College Building by T.T.D. at Hyderabad

32—

*8036-(N)-Q.—Sarvasri M. Omkar, (Narasampet) A. Laksminarayana (Miryalaguda) and K. Satyanarayana :—Will the Minister for Endowments be pleased to state :

(a) whether it is a fact that a foundation stone for Sanskrit College sponsored by T T.D. at Hyderabad was laid by late Sri. Dr. Rajendra Prasad, the then President of India in August, 1956 near Liberty Talkies, Hyderabad ;

(b) whether it is a fact that the construction of the college building has not yet been commenced and the college is being run in a rented building at Begumpet ; and

(c) if so, the reasons therefor and when it will be constructed?

దేవాదాయశాఖ మంత్రి (శ్రీ పి.వి. చౌదరి) :- (ఎ) అవునండి.

(బి) తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానం వారు హైదరాబాదు బేగం పేటలో వున్న తమ స్వంత భవనంలో సంస్కృత కళాశాలను నడుపుతున్నారు.

---

* An asterisk before the name indicates confirmation by the Member.

(సి) తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానంవారు హైదరాబాదు బేగంపేట సమీపంలో రామకృష్ణమఠం నుండి ఒక భవనం కొన్నారు. సంస్కృత కళాశాలను ఆ భవనంలో నడుపుతున్నారు. కాబట్టి మొదట అనుకున్నట్లుగా లిబర్టీ టాకీసు సమీపంలో సంస్కృత కళాశాల కోసం భవనం నిర్మించాల్సిన అవసరం లేదు.

శ్రీ ఎం. ఓంకార్ :—ఆ లిబర్టీ టాకీస్ దగ్గర తీసుకున్న స్థలం ఉన్నదా? పోయిందా? అది డాక్టర్ రాజేంద్రప్రసాదు ప్రారంభోత్సవం చేసిన దానిని మార్చడం ఏమిటి ?

శ్రీ పి.వి. చౌదరి :- స్థలము అట్లానే ఉన్నది. అది 56 వ సంవత్సరంలో జరిగిన కార్యక్రమం. తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానం పాలకవర్గం తరువాత నిర్మాణమునకు పూనుకోలేదు. ఇప్పటివరకు అద్దె భవనములోనే జరిగినది. ఈ మధ్య రామకృష్ణ మఠము నుంచి భవనము కొన్న తరువాత ఇది నిర్మాణము చేయాలనే విషయం రాలేదు.

శ్రీ కె. వెంకటరామయ్య :—వెంకటేశ్వరస్వామికి డబ్బు లేకనా ? ట్రస్టు బోర్డుకి ఇష్టము లేకనా ఎందుకు కట్టలేదు ? అప్పుడు కట్టిఉంటే ట్రాన్స్‌ఫరు అయ్యేది కాదుకదా ? ట్రస్టీలకు ఇష్టము లేకనా, ప్రభుత్వానికి ఇష్టము లేకనా ? ఎందుకు కట్టలేదు ?

శ్రీ పి.వి. చౌదరి :- 1956 వ సంవత్సరములో తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానం ఆదాయం దృష్టిలోనికి తీసుకుంటే అప్పుడు భవనం నిర్మించే ఆదాయం లేదు. అప్పుడు దేవస్థానం ఆదాయం 56 లక్షలు మాత్రమే. అందుచేత అప్పుడు ఉన్నటువంటి పాలక వర్గము వారికి ఆ అభిప్రాయం ఉత్పన్నం కాలేదు. అది చేయలేదు.

శ్రీ పూల సుబ్బయ్య :- ఒక దేశానికి ఉన్నతమైన వ్యక్తిచేత శంకుస్థాపన చేయించడం యిట్లా చేయడం జరిగితే యిక సామాన్య మానవుడు శంకుస్థాపన చేస్తే ఏమి అవుతుంది. ఇది ప్రజలకు అత్యవసరం కాబట్టి వెంటనే ఏర్పాటు చేస్తారా ?

శ్రీ పి.వి. చౌదరి :- ఇప్పుడు స్వంత భవనములోనే జరుపుతున్నారు. ఆ మహనీయుని పేరిట నిర్మాణం జరగవలసిన అగత్యం ఎవరూ కాదనరు. అక్కడ ఒక మినీ కట్టడం కడితే బాగుంటుందని ఆలోచన ఉంది. ఇది అంతా తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానం వారు ఆలోచించవలసిన విషయం.

శ్రీ పూల సుబ్బయ్య :- దీనిలో కూడా రాజకీయాలు ప్రవేశించి ఇట్లాంటి దుర్గతి ఏర్పడ్డది. దేవస్థానం పాలకవర్గం మంత్రిమండలి ఆదేశానికి అనుకూలంగానే ఉంటుంది గాని భిన్నంగా ఉండదు. అది పాలకవర్గం ఇష్టము అని త్రోసివేయుచుండా దీని నిర్మాణానికి వెంటనే పూనుకుంటారా ?

శ్రీ పి. వి. చౌదరి :- గౌరవ సభ్యులకు తెలియనిదికాదు. సంస్కృత పాఠశాలలో వేదము, వ్యాకరణము, సాహిత్యము మీమాంస చర్చలు

జరుగుతాయి. దానికి ఒక ప్రశాంత వాతావరణం కావాలి. ఇది రద్దీ కలిగిన ప్రాంతంలో ఉంది కాబట్టి ఆ అభిప్రాయం వారు తీసుకోలేదు అనుకుంటున్నాను.

శ్రీ పి. రంగారావు:- ఇండియాలో ప్రప్రథమ పురుషుడు రాజేంద్ర ప్రసాద్ మహనీయునితో శంకుస్థాపన చేయించి ఇప్పుడు ఇన్ని కారణాలు చెప్పడం చాల విచారకరమైన విషయం. ఇక్కడ ఆ సంస్కృత కళాశాల నిర్మాణం ఏర్పడడం చాల అవసరం. వారు శంకుస్థాపన చేసిన దానిని అట్లా వదలివేయుటం మంచిది కాదు కదా ?

శ్రీ పి.వి. చౌదరి:- ఆ రాజర్షి విషయంలో ఎవరికీ వేరే అభిప్రాయం లేదు. అది సంస్కృత కళాశాలకు అంత అనువైన జాగా కాదని అభిప్రాయం ఉంది. అయినా వీరి అభిప్రాయం తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానం పాలకవర్గానికి పంపిస్తానని మనవి చేస్తున్నాను.

"Eye Sore Diease" in Vizag

33—

*8048-(O)-Q.—Sri N. S. N. Reddy (Visakhapatnam):—Will the Minister for Health & Medical be pleased to state :

(a) whether it is a fact that 'Eye sore disease' is rapidly spreading in Visakhapatnam City ;

(b) whether it is also a fact that Andhra University was closed abruptly from 22-4-1981, on account of this disease ;

(c) the number of cases identified; and

(d) the action taken by the Health Department to prevent this contagious disease?

వైద్య, ఆరోగ్య శాఖ మంత్రి (శ్రీ ఎ. మదన్‌మోహన్):—(ఎ) అవునండీ 'కండ్లకలక' వ్యాధి విశాఖపట్నంలో వ్యాపించింది.

(బి) అవునండీ. 20-4-81 నుండి 6-6-1981 వరకు ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయ కళాశాలలు మూసివేయబడ్డాయి.

(సి) 5-6-81 వరకు 3,885 కేసులు గుర్తించబడ్డాయి.

(డి) ఈ జబ్బు ఒక అంటువ్యాధి. అందువల్ల ప్రజలకు ఆరోగ్య సూత్రాలు బోధించడం మినహా ఈ వ్యాధికి ఏలాంటి నిరోధక మందులు లేవు. ఈ వ్యాధి సోకినవారు వాడే తువాళ్లు, చేతిగుడ్డలు ఇతరులు వాడకూడదని వీలైనంతమటుకు ఈ రోగులను వేరుగా ఉంచాలని ప్రజలకు తెలియజేశారు. ఈ వ్యాధి సోకిన 3,885 మందికి చికిత్స చేయించడం జరిగింది.

శ్రీ జె. చంద్రమౌళి :-అధ్యక్షా, యీ వ్యాధి ఒక్క విశాఖ పట్టణంలోనే కాదు ఆంధ్ర రాష్ట్రం అంతటా ఆయా కాలాల్లో వ్యాపించడం జరిగింది. దీనిని నివారించడానికి వాటి ప్రివెంటివ్ మెథడ్స్ గురించి యెక్కువ ప్రచారం చేశారా ? రెండవది దీనికి సంబంధించిన మందులు కొరతగా ఉండడంవల్ల యీ మందులు సరిగా అందుబాటు చేసేదానికి ప్రయత్నాలు చేశారా ? ఈ డిసీజ్ రాకుండా నిరోధానికి చర్యలు తీసుకున్నారా ?

శ్రీ ఎ. మదన్‌మోహన్ :—ఇది మన ఒక రాష్ట్రంలోనే వ్యాపించింది కాదు. నా ఉద్దేశ్యం మన దేశంలో అన్ని రాష్ట్రాలలో వ్యాపించింది. ఇది కండ్లకలక వ్యాధి. ఇది మనకు మొదట చెప్పివచ్చేదికాదు. ఇది రాగానే దీనికి ప్రివెంటీవ్ మెథడ్స్ అంటూ యేమీ లేవు. అది రాగానే వారికి బోధన చేయడం, ఆ వ్యాధి సోకినవారు వాడే తువ్వాళ్లు, చేతిగుడ్డలు యితరులు వాడకూడదని, దూరంగా ఉండాలని చెప్పడం జరిగింది. ఈ వ్యాధి సోకిన 3,995 మంది కేసులు యింకా కాంప్లికేట్ కాకుండా వారికి చికిత్స చేయడం కూడాజరిగింది.

Irregular Supply of Water in Osmania Hospital.

34—

*8034-(Z)-Q.-Sri D. Chinna Mallaiah (Rayadurg) :— Will the Minister for Health & Medical be pleased to state :

(a) the reasons for the irregular supply of water in Osmania Hospital; and

(b) whether necessary steps will be taken to rectify the defects to ensure regular supply of water in all the wards and paying rooms ?

శ్రీ ఎ. మదన్‌మోహన్ :—(ఎ) నీటిపనుల శాఖవారు తగినంత నీటిని సరఫరా చేయకపోవడమే దీనికి కారణం.

(బి) అవసరమైన చర్యలు తీసుకోబడ్డాయి. ఉస్మానియా జనరల్ ఆసుపత్రి అన్ని వార్డుల్లోను చెల్లింపు గదులలోను యిప్పుడు సక్రమంగా నీరు సరఫరా అవుతున్నది.

శ్రీ డి. చిన్నమల్లయ్య :—ఇప్పుడు కూడా నేను ఆ హాస్పిటల్‌లో ఉన్నాను. వారేమో యిప్పుడు సరిగా నీటి సరఫరా చేయబడుతోందని అన్నారు. అక్కడ యిప్పటికి కూడా నీటి సరఫరా సక్రమంగాలేదు. ఉదయం 8 గంటల వరకు నీరు సరిగా రావడంలేదు. ఇప్పుడయినా చర్యలు తీసుకొని నీటి సరఫరా చేస్తారా ?

శ్రీ ఎ. మదన్‌మోహన్ :-ఎటువంటి సమాచారం నా దగ్గరలేదు. గౌరవ సభ్యులు చెబుతున్నారు కనుక అది కాదనే పరిస్థితి లేదు. ఈనాడు బిజినస్

అయిపోయిన తర్వాత నేను ఉస్మానియా ఆసుపత్రికి వెడతాను. I will look into the matter if any matter is to be attended to.

శ్రీ సి.హెచ్. విఠల్‌రెడ్డి :—మంత్రిగారు అక్కడ నీరు సక్రమంగా సప్లయి అవుతోందని ఆ హాస్పిటల్‌కు స్వయంగా వెళ్ళి దర్శించినారా ?

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ :—అక్కడకు వెడతానని చెప్పినారు కదా.

శ్రీ పూల సుబ్బయ్య :-అసలు హాస్పిటల్‌లో నీటి కొరత ఉంటే యెంత అనారోగ్యమో మనకు తెలియనిదికాదు. శాసనసభ్యులు అక్కడ ఉండి చూసి నీటి సరఫరా సక్రమంగా లేదని చెప్తున్నారు. కాని మంత్రిగారు యేమో దీనికి భిన్నంగా చెపుతున్నారు. ఇప్పుడు దేనిని నమ్మాలి.

Mr. Deputy Speaker :—He said "I will visit the Hospital and see to it.

శ్రీ పూల సుబ్బయ్య :-మెంబరు చెప్పారు. వారే కాదు. మేము ఒకటి, రెండుసార్లు వెళ్ళినప్పుడు అక్కడ నీళ్ళు లేవని బాధపడ్డారు. అక్కడ నీళ్లు లేకపోతే అక్కడ పరిస్థితులు తమకు తెలుసు. The Minister should visit the Hospital immediately.

Mr. Deputy Speaker:- Will the Minister have to go to the Hospital immediately? Should I ask him so?

శ్రీ పూల సుబ్బయ్య :—నో, ఎట్లా ఉందో ఆయన చెప్పాలి కదా; దీనికి కారణం ఇది ఒక రోజు, రెండురోజులది కాదు. చాలాసార్లు వస్తోంది.

శ్రీ ఎ. మదన్‌మోహన్ :— ఏమైనా ఆ సి. పి. ఐ. ముగ్గురు సభ్యులు ఒకరి తర్వాత యింకొకరు లేస్తూ ఉన్నారు; హౌస్‌లో ఇంక యెవరూ లేవ లేదు. నేను మొదటి మనవి చేసినాను....

శ్రీ పూల సుబ్బయ్య :— అక్కడ పరిస్థితి చూసినాము కాబట్టి లేచి మాట్లాడవలసి వచ్చింది.

శ్రీ ఎ. మదన్‌మోహన్ :— వేసవి కాలంలో కొంత యిబ్బంది జరిగిన మాట వాస్తవమే. వాటర్‌వర్క్స్ డిపార్టుమెంటు వారు సరిగా సప్లయి చేయకపోవడమేనని నా జవాబులో చెప్పడం జరిగింది. తర్వాత యే చర్యలు తీసుకోవాలో తీసుకోవడం జరిగింది. Sufficient water is being supplied. On my own account I said I will go to the Hospital. He cannot order, I cannot act on his whims and fancies.

శ్రీ సి.హెచ్. రాజేశ్వరరావు :— గౌరవ మంత్రిగారు యిక్కడ మేము ఆర్డరు యిచ్చే అవసరం లేదని, అలవాటులేదని మీకు తెలియనిది గాదు. వారికి ఆర్డరు యివ్వలేదు. వారు వెడతానని అన్నారు. మల్లయ్య గారి చర్చతర్వాత నిజంగా నీరు లేకపోతే వేను కాదనలేదని వారు స్వయంగా చెబుతున్నారు. ఈరోజు సెషన్ అయిన తర్వాత వెంటనే అక్కడకు వెళ్ళి చూస్తామన్నారు. అందుకు ధన్యవాదాలు. కాని సి. పి.ఐ. సభ్యులు ఒకరి

తర్వాత యింకొకరు వాదులాడుతున్నారని పొలిటికలైజ్ చేయుడం యెందుకు? మంత్రిగారు అక్కడనీళ్ళు లేకపోతే నీళ్ళు పెట్టించండి.

శ్రీ కె. వరదారెడ్డి :— ఇప్పుడు నీళ్ళు ఉన్నాయనేది వాస్తవమే కాని వేసవిలో మాత్రం నీళ్ళు ఉండడం లేదు. ఫిర్యాదు చేయడం జరిగింది. ఎం. జి. ఎం. హాస్పిటల్‌లో నీరు లేక కనీసం నెల రోజులు క్రొత్తపేషెంట్స్‌ను తీసుకోలేదు. మరి వేసవిలో నీళ్ళు ఉండేటట్లు చేస్తే మంచిది.

Sri A. Madan Mohan :— He knows as he comes from Warangal. I am intimate cennected with the Warangal. As it is there is scarcity, Particularly to M. G. M. Hospital. In summer seasons we are facing much more in Warangal. He is saying about the M.G.M. Hospital, Warangal.

H.R.A. To the Govt. Employees Working in Agency Areas.

35—

*8243 Q.- Sarvasri M. Yerraiah Reddy (Bhadrachalam S.T.) M. Omkar, Smt, Mallu Swarajyam:- Will the Minister for Finance be pleased to state:

(a) whether it is a fact that the H. R. A. in accordance with the G. O. Ms. No. 21 Finance and Planning (T. A.) dated 17th January 1980 is not being given to the Government employees working in the Agency Areas; and

(b) if so, the reasons therefor?

శ్రీ కె. ప్రభాకరరెడ్డి :— (ఎ) అవునండీ.

(బి) ఆదివాసీ అభివృద్ధి బ్లాకులలో (అనుసూచిత ఏజన్సీ ప్రాంతాలలో) పనిచేస్తున్న ఉద్యోగులకు మాత్రమే 17-1-1980 ఆర్థిక ప్రణాళిక (టి. ఏ.) శాఖ ఎం. యస్. నెంబరు 21 జి. ఓ. ప్రకారం ఇంటి బాడుగ భత్యము చెల్లించబడుతుంది. వేతన వివరణ సంఘం ఆదివాసి ప్రాంతాలకు సంబంధించి చేసిన సిఫార్సుల మేరకు ఈ జి. ఓ. వర్తింపు ఈ ప్రాంతాలలోని ఉద్యోగులకు మాత్రమే పరిమితం చేయబడింది.

శ్రీ ఎం. ఓంకార్ :— ఆ ప్రాంతంలో ఉద్యోగస్థులకు యివ్వబడటం లేదు. ఈ విషయంలో ఖమ్మం జిల్లానుంచి వరంగల్లు జిల్లా నుంచి చాలా రిప్రజంటేషన్స్ వచ్చినాయి. ఈ జి. ఓ. సరిగా అమలుజరపడంలేదు.

శ్రీ కె. ప్రభాకరరెడ్డి :— అనుసూచిత ప్రాంతాలు అంటున్నారా? ఒవరల్ యేజన్సీ యేరియా అంటున్నారా? There is difference between the agency areas and the notified areas by the Government of India. The Government employees are being paid this extra House Rent Allowance where we cannot provide accommodation for Government Employees.

శ్రీ ఎం. ఓంకార్ :— నోటిఫైడ్ కానటువంటి యేజన్సీ ఏరియాల్లు ఉన్నాయని నాకు తెలియదు. నోటిఫైడ్ కాని యేరియా సంగతి వదిలి పెట్టండి. టెక్నికల్ సాధకబాధకాలు ఉంటాయి. దానికి నేను అనడంలేదు.

నోటిఫైడ్ ఏజన్సీయేరియాస్‌లోనే యీ జి. ఓ. అమలుజరపడంలేదని ఖమ్మం జిల్లా నుంచి చాలా రిప్రజంటేషన్స్ వచ్చినాయి. దయచేసి యిప్పటికైనా మరల ఫ్రెష్ యినస్ట్రక్షన్స్ యిస్తారా?

శ్రీ కె. ప్రభాకరరెడ్డి :— సరేనండి. Already G. O is there. Orders are there. They are being implemented.

Introduction of Group Insurance Scheme

36—

* 8046 (Q)-Q-Sri B. Niranjana Rao (Malleswaram):- Will the Minister for Agriculture be pleased to state:

(a) whether it is a fact that the Government is going to introduce crop insurance from next khariff season:

(b) if so, whether it will cover all the crops; and

(c) whether it will be started on ad-hoc basis?

వ్యవసాయ మంత్రి (శ్రీ సి హెచ్. వెంకట్రావు):—(ఎ) అవునండి.

(బి) అది ఎంపిక చేసిన ప్రాంతాల్లో వరి, వేరుశెనగ, జొన్న పంటలకు వర్తిస్తుంది.

(సి) అది పైలట్ ప్రాతిపదికపై ప్రారంభించడం జరిగింది.

శ్రీ బి. నిరంజనరావు:— ఎన్నిక చేసే ప్రాంతాలు యేవి? ముఖ్యంగా తరచు తుఫానులకు, ఉప్పెనలకు గురి అయ్యే డెల్టా ప్రాంతాలలో అంటె వెట్‌క్రాప్ పాడీ, ఎప్పుడు అమలుపరుస్తారు.

శ్రీ సి హెచ్. వెంకట్రావు:- రాష్ట్రంలో యీ సంవత్సరం మొదటిసారిగా ఖరీఫ్ కాలంలో అమలుపరచబడింది. 40 తాలూకాలు ఎంపిక చేయబడ్డాయి. అందులో 25 పాడీకోసం, 15 జొన్న, 5 వేరుశనగ కోసం. యీ మూడు రకాల పైర్లు ప్రవేశపెట్టబడింది. ఇది చదవమంటే చదువుతాను. అన్ని తాలూకాలు వున్నాయి. డెల్టా తాలూకాలు ఉన్నాయి. అన్ని జిల్లాలకు, తాలూకాలకు సంబంధించినవి.

శ్రీ ఎం. వెంకయ్యనాయుడు:—అధ్యక్షా, అవి చదివితే టైము అయిపోతుంది. అవి టేబుల్ మీద పెట్టమనండి.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్:— దయచేసి అవి టేబుల్‌మీద పెట్టండి.

శ్రీ ఎం. వెంకయ్యనాయుడు:— రోజు మన పత్రికలలో చూస్తూ వుంటాము. అంజయ్యగారి ఫోటోతో వచ్చే వాటితో పంటల భీమా పథకం ప్రవేశపెట్టినామని ప్రకటించారు. రాష్ట్రంలోని గ్రామాలలో వుండే జనం

ప్రాణాలు తీస్తున్నారు. "ఏమయ్యా పంటల బీమా పదకం ప్రవేశపెట్టా మంటున్నారు. ఇప్పుడు పైలట్ ప్రాజెక్టు మీద మాత్రం 40 తాలూకాలలో పెట్టినామని వ్రాస్తే జనం మా ప్రాణం తీయకుండా వుంటారు. పోతే వ్యవసాయశాఖా మంత్రిగారు యీ పంటల బీమా పథకాన్ని రాష్ట్రవ్యాప్తంగా ప్రవేశపెట్టే ఆలోచన ప్రభుత్వానికి వుందా ? అన్ని తాలూకాలకు . .

శ్రీ సి హెచ్. వెంకట్రావు :—గౌరవ సభ్యులు అడిగిన దానికి రాష్ట్రప్రభుత్వం చాలా కాలం నుంచి ప్రవేశపెట్టాలని కేంద్ర ప్రభుత్వంతో సంప్రదిస్తే జనరల్ ఇన్సూరెన్స్ కార్పొరేషన్ ఆఫ్ ఇండియావారు ప్రవేశపెట్టారు. పైనాన్స్ మినిస్టరుగారు చెప్పినట్లు యిది పైలట్ బేసిస్ మీద పెట్టింది యిది. ముఖ్యమంత్రిగారు గురించి చెప్పింది కూడా బహుశః గౌరవ సభ్యులు హెడ్‌లైన్ చూసి వుంటారు. ఆ లోపల చూస్తే అది పైలట్ స్కీము అని కూడా వుంది. ఇది లోగడ కూడా చెప్పినాను. ఎటువంటి అపోహపడవలసిన అవసరం లేదు. రెండవది ఇది పూర్తిగా అన్ని పంటలు రాష్ట్రంలో వున్న అన్ని జిల్లాలకు, తాలూకాలకు మనము వర్తింపచేయాలంటే జనరల్ ఇన్స్యూరెన్స్ వారు చేయాలి. రాష్ట్రం మొత్తం మీద చేయాలంటే చేయలేము. వేరే ప్రత్యేకమైన కార్పొరేషన్ పెట్టాలని కేంద్రపభుత్వం ఆలోచనలో వుంది. 40 లక్షలతో కూడుకొన్న ఈ పైలట్ స్కీమును మన రాష్ట్రములో ఇపుడు ఎంపిక చేసిన కొన్ని ప్రాంతాలలో ఇంప్లిమెంటు చేస్తున్నామని మనవి చేస్తున్నాము.

శ్రీ కె. వెంకటరామయ్య:—ఈ మధ్య ఒక ప్రకటన వచ్చింది. ఎన్. జి. రంగా గారు అన్నారు. క్రాప్ ఇన్సూరెన్సు చేసినట్లయితే కేంద్రములోని ఫండ్సు రాష్ట్రములోని ఫండ్సు సరిపోతాయా అని ఆయన ఒక సంశయం వ్యక్తం చేశారు. ఏమయినప్పటికీ క్రాప్ ఇన్స్యూరెన్స్ స్కీము రాయలసీమలో ఏ ఏ గ్రామాలలో ఇంప్లిమెంటు చేయబోతున్నారు? గుత్తి తాలూకాలో కిష్టిపాడు, అప్పికచర్ల గ్రామాలలో పంట సర్వనాశనము యింది. ఎపుడు ఈ స్కీమును ఇంప్లిమెంట్ చేస్తారు? ఆ గ్రామాలవారికి ఏమి సహాయం చేస్తారు ? ఎపుడు చేస్తారు?

శ్రీ సి హెచ్. వెంకటరావు:—బ్యూరో ఆఫ్ ఎకనామిక్స్ అండ్ స్టాటిస్టిక్స్ డిపార్టుమెంటు వారు అన్ని ప్రాంతాలలో పంటల దిగుబడి వివరాలను సేకరిస్తారు. వారి స్టాటిస్టిక్స్‌ను బట్టి జనరల్ ఇన్స్యూరెన్స్ కార్పొరేషన్, ఇండియా వారు ఎక్కడ ఇంప్లిమెంట్ చేయాలో ఆయా ప్రాంతాలను సెలక్టు చేస్తారు. అనంతపురంలో ఒకటి రెండు తాలూకాలున్నాయి. కదిరి, అనంతపురం తాలూకాలున్నాయి. అక్కడ గ్రవుండ్‌నట్ ప్యాడీ పంటలకు ఇన్స్యూరెన్స్ వుంది.

శ్రీ పూల సుబ్బయ్య :— పంటల భీమా పథకమును ప్రవేశపెట్టే ముందు ఏ ఏ ప్రాంతాలలో తరచు కరువులు వచ్చి పంటలు దెబ్బ

తింటున్నాయో, వరదలవల్ల దెబ్బ తింటున్నాయో, దాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకొని, ఆ ప్రాంతాలకు ఈ పథకాన్ని విస్తరింపజేసి, రైతాంగాన్ని కాపాడతామని అన్నారు. 40 మాత్రమే ఇంప్లిమెంట్ చేస్తున్నట్లు చెప్పారు. కరువు, వరద ప్రాంతాలకు కూడా ఈ పథకాన్ని విస్తరింప చేయాలి. 1982-83 సంవత్సరములో ఏ ఏ గ్రామాలు తీసుకుంటారు? దశల వారీగా ఈ కార్య క్రమాన్ని చేపట్టాలని నిర్ధారణ చేశారా?

శ్రీ సి.హెచ్. వెంకటరావు :—ఇది పయిలెట్ స్కీము. స్కోపు చాలా లిమిటెడ్.

శ్రీ పూల సుబ్బయ్య :—దశల వారీగా మొత్తము రాష్ట్రానికి, కరువుని, వరద ప్రాంతాలను దృష్టిలో పెట్టుకొని, ఈ స్కీమును ఇంప్లిమెంట్ చేస్తామని అన్నారు. ఎంత కేటాయించారు తాలూకాకు? కరువు, వరద ప్రాంతాలను దృష్టిలో పెట్టుకుంటారా ?

శ్రీ సి.హెచ్. వెంకటరావు :—జనరల్ ఇన్స్యూరెన్స్ కార్పొరేషన్ ఆఫ్ ఇండియా వారు ఒక్క మన రాష్ట్రానికి 50 లక్షలు రబీ, కరీఫ్ సీజన్స్‌కు యిచ్చారు. తాలూకాకు లక్ష రూపాయలు. మిగిలిన కరీఫ్‌కు 10 లక్షలు యివ్వగా చాలదని రాష్ట్ర ప్రభుత్వము అభిప్రాయపడింది. ఇంకా 10 లక్షలు రాష్ట్రప్రభుత్వం ఇచ్చి దశలవారీగా అన్ని ప్రాంతాలలో తప్పనిసరిగా వర్తింపజేయాలని ప్రభుత్వ ఉద్దేశ్యము. ఒక స్కీము టేకప్ చేశాము.

శ్రీ కె. వరదారెడ్డి :—విస్తరింప జేసేటప్పుడు ఏ సంవత్సరంలో ఎంతెంత తీసుకొంటారు?

శ్రీ సి.హెచ్. వెంకటరావు :—జనరల్ ఇన్స్యూరెన్స్ కార్పొరేషన్ ఆఫ్ ఇండియా వారి డెసిషన్ మీద ఆధారపడి వుంటుంది.

శ్రీ బి. సమ్మయ్య :—వరదలు, తుపాను, కరువు ప్రాంతాలే కాకుండా, కొన్ని ప్రాంతాలలో పురుగు వల్ల పంటలు అనేక ప్రాంతాలలో దెబ్బ తింటున్నాయి. పంటల భీమా పథకాన్ని విస్తరింప జేసేటప్పుడు ఈ విషయాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకుని అమలు చేస్తారా?

శ్రీ సి.హెచ్. వెంకట్రావు:-గత 10 సంవత్సరాల ఏవరేజ్ దిగుబడిని స్టాటిస్టిక్స్ డిపార్టుమెంటువారు తయారు చేస్తారు. దాని ఆధారంగా జనరల్ ఇన్స్యూరెన్స్ కార్పొరేషన్ ఆఫ్ ఇండియా వారు పంట పోతే ఎంత దిగుబడి వుండాలి అనేది వారు నిర్ణయించి ఈ స్కీమును అమలు పరుస్తారు.

శ్రీ బి. నిరంజనరావు:—40 తాలూకాలలో అమలు పరుస్తున్నామని అన్నారు. కృష్ణాజిల్లాలో 3-4 తాలూకాలు అమలు పరచామని అన్నారు. తుపానుకు , వరదలకు గురైన ప్రాంతాలలో, డెల్టా ప్రాంతాలలో ఎన్ని ప్రాంతాలకు యిచ్చారో చెప్పండి?

శ్రీ సి హెచ్. వెంకట్రావు:—కృష్ణా జిల్లాలో దివి, బందరు తాలూకాలు వున్నాయి.

శ్రీ బి. రామారావు:—సమ్మయ్యగారు అడిగిన ప్రశ్నకు సరియైన సమాధానము లేదు. పురుగుల వల్ల పంట దెబ్బ తింటే మందుల కొనుగోలుకు గాను ప్రభుత్వము తరఫున సబ్సిడీ యిస్తున్నారా? దీనిక్రింద ఎంతఅమౌంట్ తీసుకొని రైతులకు యిచ్చారు?

శ్రీ సి హెచ్. వెంకట్రావు:—ఈ ప్రశ్న దీనికి సంబందించిన ప్రశ్న కాదు.

శ్రీ ఎల్. ఈశ్వరరావు:—మా గుంటూరు జిల్లాలో ఏ ప్రాంతాలకు అమలు పరచారు?

శ్రీ సి హెచ్. వెంకట్రావు:—రేపల్లె, నరసరావుపేట.

శ్రీ సి హెచ్. రాజేశ్వరరావు:—40 తాలూకాలన్నారు. ప్రతితాలూకాలో ఎంత మొత్తము రైతులకు యిచ్చారు? ఎన్ని ఎకరాల భూమిని ఏ ఏ దశలలో రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా కవర్ చేశారు? కేవలము ప్రచారానికి ఉపయోగపడుతుందేగాని, సమస్య పరిష్కారము కాదు. ఎంతవరకు ఉపయోగపడుతుందో అవగాహన కావాలంటే ఎన్ని దశలలో రాష్ట్ర వ్యాప్తం చేయడానికి ప్లాన్ వేసుకొన్నారు?

శ్రీ సి హెచ్. వెంకట్రావు:—ప్రచారం కోసం కాదు. 1962 నుండి కేంద్ర ప్రభుత్వము మీద రాష్ట్ర ప్రభుత్వము అజిటేట్ చేసి ఒప్పించింది. ఈ పయిలట్ స్కీము ప్రకారం తాలూకాకు లక్ష రూపాయులు పెట్టారు. ఆగ్రో క్లయిమాటిక్ కండిషన్సును బట్టి అన్ని తాలూకాలలో కవర్ చేయాలని ప్రభుత్వ వుద్దేశము. వరి, వేరుశెనగ 40 తాలూకాలలో కవర్ చేయబడ్డాయి.

శ్రీ కె. గోవిందరావు:—విశాఖ పట్టణములో ఏ తాలూకాలో అమలు పెట్టారు?

శ్రీ సి హెచ్. వెంకట్రావు:—ఎల్లమంచిలి.

శ్రీ ఎం. వెంకయ్య నాయుడు:—రాజేశ్వరరావు గారు చెప్పినట్లు నేను ఇదివరకు చెప్పినట్లు పంటల గురించి ప్రచారము వాస్తవంగా సరిగ్గా జరగడం లేదు. పంటలభీమా పథకమని ముఖ్యమంత్రి ఫోటోతో పేపరులో అడ్వర్టయిజ్ చేయడం జరుగుచున్నది. కాగితాల మీద వుందిగాని అమలులేదు. వారు అనుకున్నట్లుగా పయిలట్ పథకము ప్రచారం ఇవ్వలేదు. కావాలంటే ఒకటి మీకు అందిస్తాను. నా దగ్గర చాలా వున్నాయి. "ఆంధ్రప్రదేశ్ ఒక సంవత్సరములో సాధించిన అభివృద్ధి" అని ముఖ్యమంత్రి ఫోటోతో వున్నది ఒకటి దొరికింది. దానిలో "నూతన పథకాలు, పంటల భీమా పథకము - ఉపాధి హామీ పథకము, మునిసిపల్ ప్రాంతాలలో గుడిసెల అగ్ని భీమా పథకము ప్రవేశపెట్టడం" అని అన్నారు. పంటల భీమా పథకము అంటే పైలట్

బీమా పథకము అని మెన్షన్ చేయువలసిన అవసరం వుంది. ఇది నామినల్ బేసిస్ మీద జరుగుతున్న విషయం. అడ్వర్‌టయిజ్‌మెంట్ పరమ దండగ, రాబోయే రోజులలో అయినా ఈ మాటలను పెట్టించండి.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్:—మీ సజెషన్ తీసుకుంటారు.

శ్రీ సి. హెచ్. వెంకట్రావు:—అనుమానం ఏ మాత్రం లేదు. డెఫినిట్‌గా ఇది గొప్ప అచివ్‌మెంట్. ఇది అంజయ్య గారి ప్రభుత్వము.

శ్రీ ఎం. వెంకయ్యనాయుడు :—ఏమి అచీవ్‌మెంటు జరిగింది ?

(జవాబులేదు.)

Decreasing of Jawar Crop Production

37—

8267 Q.–Sarvasri B. R. Doraswamy Naidu (Kuppam) P Jagan Naik (Mulug) :— Will the Minister for Agriculture be pleased to state :

(a) whether it is a fact that the Jawar crop production has decreased to a great extent in recent years in the State; and

(b) if so, the action taken by the Government to improve the production of Jawar crop in the State.

శ్రీ సి హెచ్. వెంకటరావు :—(ఎ) జొన్న పండించే జిల్లాలన్నింటిలోను వర్షాలు లేకపోవడంవల్ల క్రిందటి సంవత్సరాలతో పోల్చి చూస్తే 1980–81 సంవత్సరంలో మాత్రమే జొన్న పంట ఉత్పత్తి తగ్గింది.

(బి) 1981–82 సంవత్సరంలో రాష్ట్రంలో జొన్న పంట ఉత్పత్తిని మెరుగు పర్చడానికి ఈ క్రింది చర్యలను తీసుకోవాలని ప్రతిపాదించడమైంది:-

(1) ఎక్కువ దిగుబడినిచ్చే జొన్న రకాల సాగు కార్యక్రమం క్రిందికి 4,86,000 హెక్టార్లను తీసుకురావడం.

(2) రైతులకు 800 టన్నుల హైబ్రీడ్ విత్తనాలను 200 టన్నుల ఎక్కువ దిగుబడి నిచ్చే రకాల విత్తనాలను పంపిణీ చేయడం.

(3) సన్నకారు రైతులు, పేదరైతుల ప్రయోజనార్థం విత్తనసహాయపడి కార్యక్రమాన్ని అమలు పరచడం.

(4) రైతులకు వ్యవసాయ అవసరాలను, సాంకేతిక పరిజ్ఞానాన్ని, సమకూర్చడంద్వారా హెక్టారు దిగుబడి రెండు టన్నులు సాధించేవుద్దేశంతో కనీస దిగుబడిహామీ కార్యక్రమం క్రిందికి 30,000 హెక్టార్లను తీసుకురావడం.

(5) ముమ్మర జొన్న ఉత్పత్తి కార్యక్రమం క్రింద మాగి కాలంలో ఖమ్మంజిల్లాలో 50,000 హెక్టార్లలో ఎక్కువ దిగుబడినిచ్చే రకాల పండించడం.

9-00 a.m. శ్రీ సి హెచ్. రాజేశ్వరరావు :-ఈ జొన్న పంట ప్రతీ హెక్టారుకు దిగుబడిఎంతఉంది అనేది మంత్రిగారు తెలియజేయాలి. జొన్నపంట ఉత్పత్తి 1980-81లో పడిపోయింది అని మంత్రిగారు సమాధానము యిచ్చారు. ఎంత ఉత్పత్తి పడిపోయింది. ఈ జొన్నపంట మెట్టపైరు కాబట్టి డ్రై ఫార్మింగులో దానిని అభివృద్ధి చేయడానికి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం సిద్ధంగా ఉందా? ఈడ్రై ఫార్మింగ్ టెక్నాలజీని అభివృద్ధి చేయడానికి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఏమి చర్యలు తీసుకుంటున్నది? వర్షాభావం వల్ల ఎంతపంట నష్టం వచ్చింది.

శ్రీ సి హెచ్. వెంకట్రావు :-నేను యిదివరకే దీని విషయంలో మనవి చేసాను. దీని విషయంలో కొన్ని ప్రోగ్రామ్‌లలో యీ జొన్న పంట ఉత్పత్తిని పెంపు చేయడానికి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం పూనుకున్నది.

1. సీడ్ ఎక్స్ఛేంజ్ ప్రోగ్రాము. రెండవది హైబ్రీడ్ సీడ్ మినిమమ్ ఈల్డ్‌గ్యారంటీ స్కీము. యిట్లా సిస్టమేటిక్‌గా ప్రోగ్రాములు వేసుకొని చేస్తున్నాం. ఇవి రాష్ట్ర ప్రభుత్వము కేంద్ర ప్రభుత్వం కూడా రెండూ కలసి చేస్తున్న స్కీములు. ఈల్డ్‌స్కీముల ప్రకారం రాష్ట్రంలో జొన్న పంట ఉత్పత్తి పర్ హెక్టార్ ఇంక్రీజ్ చేయడానికి చూస్తున్నాము. డ్రైయి క్రాప్స్ విషయంలో కొన్ని ప్రోజెక్టులు ఉన్నాయి. ఆ వివరాలన్ని సక్రమమైన ఇన్‌ఫర్‌మేషన్ రాజేశ్వర రావుగారికి నేను వేరే అందజేస్తాను. ఈ జొన్నపంట ఉత్పత్తి తగ్గుదలకు కారణం సరైన టైములో వర్షాలు లేకపోవడం వల్లనే. 1980-81లో మాత్రమే యీ జొన్నపంట ఉత్పత్తి వర్షాభావం వల్ల తగ్గింది.

శ్రీ పూల సుబ్బయ్య :-మంత్రిగారు వర్షాలు లేకపోవడంవల్ల జొన్న పంట ఉత్పత్తి తగ్గింది అంటున్నారు. అది ప్రతి ఎకరానికి ఎంత తగ్గింది? ఇదివరకు 4 సంవత్సరాల నుంచి యీ పంట దిగుబడి ఎంత తగ్గింది? హైబ్రీడ్ వెరైటీని రైతులకు సప్లయి చేయడంద్వారా యీ జొన్న పంట ఉత్పత్తి పెంచుతామని మంత్రిగారు సమాధానం యిచ్చారు. కాని రైతులకు యిస్తున్న యీ హైబ్రీడ్ వెరైటీస్ రైతులకు ఉపయోగపడడం లేదనేదివస్తున్నది. అందు వల్ల మంత్రిగారు ఇక్రిసాత్ సంస్థచేత ఏమైనా రీసెర్చి చేయించేరా?

శ్రీ సి హెచ్. వెంకట్రావు :-డ్రై క్రాప్స్ విషయంలో ఇక్రిసాత్ వారిచేత రీసెర్చి చేయించడం జరిగింది. ఎంత జొన్న పంట దిగుబడి ఎకరానికి నష్టం జరిగింది అనేది నావద్ద ఇన్‌ఫర్‌మేషన్ లేదు. తరువాత వారికి సప్లయి చేస్తాను. 1980-81 సంవత్సరంలో వర్షాలు లేక యీ జొన్న పంట ఉత్పత్తి దిగుబడి తగ్గింది కాని మిగతా సంవత్సరాలలో 1977 నుంచి కూడా 1988లో హెక్టారు 621 కె.జి.లు,1979లో 605 కె.జి.లు, 1980లో 690 కె.జి.లు, 1981లో 523 కె. జి. లు ఉత్పత్తి అయింది. అందువల్ల యీ లెక్కలు బట్టి 1980-81లో మాత్రమే యీ జొన్నపంట ఉత్పత్తి తగ్గింది. అట్లాగే ఆ సంవత్సరంలో జొన్న పంట టోటల్ యీల్డ్ కూడా వర్షాలు లేక పోవడంవల్ల తగ్గింది.

శ్రీ సిహెచ్. విఠల్ రెడ్డి :-ఈ జొన్న పంట వర్షాలు అధికంగా పడినందువల్ల కూడా నష్టం వచ్చింది. ఆ విషయం ప్రభుత్వం దృష్టికి వచ్చిందా?

శ్రీ సిహెచ్. వెంకట్రావు:- గౌరవ సభ్యులు చెప్పినది కూడా వాస్తవమే. కాని యీ సంవత్సరం అట్లాగ జరగలేదు.

Non-Supply Sufficient Beedi Leaves to the Workers in Nizamabad District

38—

*8035-(F)-Sri S. Santhosh Reddy (Armoor):- Will the Minister for Labour & Civil Supplies be pleased to state :

(a) whether the Government are aware of the fact that leaves (Tambaku) sufficient to prepare thousand Beedies are not being supplied to the workers in Nizamabad District ;

(b) if so, the action taken thereon; and

(c) if not, the reasons therefor ?

కార్మిక పౌరసరఫరాల శాఖ మంత్రి (శ్రీ జి. వెంకటస్వామి) :—

(ఎ) అవునండీ.

(బి) నిజామాబాదు జిల్లాలోని పని వారికి బీడీ ఆకులు సరిపడినంతగా సరఫరా చేయుటలేదని చేసిన ఫిర్యాదులన్నిటిని అధికారి సామరస్యంగా పరిష్కరించారు.

(సి) ప్రశ్నకు ఇచ్చిన సమాధానం దృష్ట్యా ఇది ఉత్పన్నంకాదు.

శ్రీ పూల సుబ్బయ్య :-నిజామాబాదు జిల్లాలోని బీడీ ఆకులు సరిపడినంతగా సప్లయి చేయుడంలేదనే కార్మికుల ఫిర్యాదుకు అధికారి సామరస్యంగా పరిష్కరించారని మంత్రిగారు సమాధానంలో అంటున్నారు. కాని అక్కడ కార్మికులకు ఏ విధంగా చేసి పరిష్కారము సమర్థవంతముగా చేసారు? కార్మికులు ఏవి ఫిర్యాదులు చేసారు ?

శ్రీ జి. వెంకటస్వామి :-బీడీ కార్మికులనుంచి మూడు కంప్లయింట్స్ వచ్చాయి. ఆ కంప్లయింట్స్ మీద నిజామాబాదు జిల్లాలోని బీడీ మాన్యుఫాక్చరర్స్ 1. హీరాలాల్ ప్రభురామ్ కంపెనీ, 2. ఎం.ఎం. పటేల్ అండ్ సన్స్, 3. ఇస్మాయిల్ బహెటీ 4. కాత్రియ అండ్ కంపెనీ, 5. కె.కె. పటేల్ అండ్ కంపెనీ, 6. చారాబాయ్ బీడీ వర్క్సును పిలిపించి యజమానులను లేబర్ ఆఫీసరు పిలిపించి బీడీ పనివారలకు రోజుకు 1000 బీడీలు ప్రతి కార్మికుడు తయారు చేయుడానికి సరిపడే ఆకుల సరఫరా విషయంలో సంప్రదింపులు జరిపారు. ఈ కంపెనీలు యీ కార్మికులకు 1000 బీడీలు రోజుకు తయారు చేస్తే రూ 5.85 పైసలు చొప్పున యిస్తారు. అట్లా 1000 బీడీలు వారు తయారుచేయకపోతే వేతనంతగ్గిపోతుంది. అందువల్ల ఆ మాన్యుఫాక్చరర్స్‌తో

మాట్లాడి కార్మికులకు 1000 బీడీలు తయారుచేయుడానికి కావలసిన ఆకును సప్లయిచేసే విధంగా పరిష్కారము జరిపారు. మన విధాన సభ్యుడు సంతోషరెడ్డిగారు అక్కడ కార్మిక సంఘాలకు జనరల్ సెక్రటరీగా ఉన్నారు. వారు కూడా యీ చర్చలలో పాల్గొని కార్మికులకు సంతృప్తికరంగా పరిష్కారము చేసినారు.

శ్రీ సిహెచ్. రాజేశ్వరరావు (సిరిసిల్లా) :–ఈ కార్మికసంఘాల విషయంలో మంత్రిగారు వివరంగా చెప్పారు. కాని వారి శ్రేయస్సు విషయంలో తీసుకున్న ఎగ్రిమెంట్సు బీడీ ఫాక్టరీ యజమానులు పాటించకుండా బీడీ ఆకును తక్కువ తూకం వేసి యీ కార్మికులకు ఇవ్వడంవల్ల వీరిలో అన్ ఎంప్లాయిమెంటు రావడం, ప్రతీ నెలలో 15, 25 రూపాయలు నష్టపడడం జరుగుతున్నది. అంతే.కాకుండా యీ బీడీలను కట్టేందుకు కావలసిన దారంను యజమానులే యివ్వవలసి ఉండగా బీడీ ఆకును మాత్రమే యిచ్చి దారమును కార్మికులనే తెచ్చుకోమంటున్నారు. అందువల్ల కూడా యీ కార్మికులకు చాలా నష్టము కలుగుతున్నది. ఇటువంటి నిబంధనలన్నీ పెట్టడంవల్ల కార్మికుల ఆదాయం తగ్గుతున్నది. కాబట్టి యీ విషయంలో ప్రభుత్వం ఏమి చర్యలు తీసుకుంటారు ?

శ్రీ జి. వెంకటస్వామి :–కార్మికులకు నష్టం రాకుండా చర్యలన్నీ ప్రభుత్వము తీసుకున్నది. నిజామాబాదు, కరీంనగర్‌లో బీడీ కార్మికుల విషయంలో సక్రమంగానే జరుగుతున్నది. కాని ఇతర జిల్లాలలో ఇది సక్రమంగా జరగడంలేదు. నేను కూడా సాటిస్‌ఫై కావడంలేదు. మహబూబ్‌నగర్‌లో ఒకటిన్నర, రెండు లక్షలమంది యీ బీడీ వర్కర్సు ఉన్నారు. ఆ జిల్లాలో మాత్రము మినిమమ్ వేజెస్ ఇంప్లిమెంటేషన్ సరిగా చేయుడంలేదు. లేబర్ డిపార్టుమెంటు యీ మినిమమ్ వేజెస్ రూల్సు ఇంప్లిమెంట్ చేయుడానికి ప్రయత్నాలు చేస్తున్నారు. నిజామాబాదులో జరుగుతున్న లోటుపాటులు రాజేశ్వరరావుగారు చెప్పారు. అగ్రిమెంటు ప్రకారంగా, బీడీ ఆకును సరఫరా చేసేందుకు బందోబస్తు చేసాము.

Establishment of Wool Mill at Wanaparthy

39—

*8035-(Z)-Q-Sri M. Jayaramulu (Wanaparthy):- Will the Minister for Handlooms and Textiles be pleased to state :

whether there is any proposal to establish a wool mill in Wanaparthy taluk, in view of the fact that there are six lakhs of sheep in the said taluk ?

చేతిమగ్గాలు, జౌళిపరిశ్రమలశాఖ స్టేట్‌మంత్రి (శ్రీ జి. నాగేశ్వరరావు):– మహబూబునగరు జిల్లా, వనపర్తి తాలూకాలో ఊలుమిల్లు ఏర్పాటు చేసే ప్రతిపాదన ఏదీలేదు.

శ్రీ ఎమ్. జయరాములు (వనపర్తి) :-మంత్రి గారు మహబూబ్‌నగర్ జిల్లా, వనపర్తితాలూకాలో ఊలుమిల్లు ఏర్పాటుచేసే ప్రతిపాదనలేదనిఅన్నారు. కాని మధ్యదళారీలు వనపర్తి తాలూకాలో గొర్రెల కాపరుల నుంచి ఉన్నిని చౌకధరకు కొంటున్నారు. ఆ విధంగా యీ దళారీలు లాభం పొందుతున్నారు. ప్రత్యేకంగా కొల్లాపూర్, ఆలంపూర్‌లో యీ ఉన్ని ఫ్యాక్టరీ లేక పోవడంవల్ల వారి వృత్తులను కోల్పోతున్నారు. ఈ ఊలు కార్మికుల పునరావాసము కోసము ఒక ఉన్ని మిల్లును వనపర్తిలో ఏర్పాటు చేస్తే అక్కడ ఉన్ని సంపాదించే వారికి జీవనోపాధి కలుగుతుంది. కాబట్టి యీ మిల్లు పెట్టడానికి ప్రభుత్వం ప్రయత్నం చేస్తుందా?

శ్రీ జి. నాగేశ్వరరావు:- వనపర్తి తాలూకాలో ఉన్ని దొరుకుతున్న మాట వాస్తవమే. కాని ఉన్నిని ఉపయోగించే ఫ్యాక్టరీ ఒకటి మహబూబ్‌నగర్‌లో ఉంది. కాని అది యిపుడు అందులో తయారయే ఉత్పత్తులకు మార్కెటింగు లేక మూతపడి ఉంది. అందువల్ల వనపర్తిలో ఉన్ని ఫ్యాక్టరీ పెట్టటం అనేది యీ మార్కెటింగ్ పొజిషన్ మెరుగు అయినపుడు దాని పరిశీలన చేస్తాము.

శ్రీ బి. సమ్మయ్య:- గొర్రెల పెంపకం ఉన్న మహబూబ్‌నగర్ తాలూకా గ్రామాలు కాక రాష్ట్రంలో యింకా ఎక్కడైనా అధికంగా ఉన్నచోట ఈ యొక్క ఉన్ని మిల్లు స్థాపించడానికి ప్రభుత్వం దగ్గర ప్రతిపాదన వున్నదా? ఉంటే ఎప్పటివరకు అమలు జరుగుతుంది?

శ్రీ జి. నాగేశ్వరరావు:- రాష్ట్రంలో మహబూబ్‌నగర్,వనపర్తితాలూకాలు కరీంనగర్, మెదక్, వరంగల్, నిజామాబాద్, అనంతపురం, కర్నూలులో ఈ యిండస్ట్రి కాన్‌సెన్‌ట్రేట్ అయి ఉన్నది. ఇప్పుడున్న స్పిన్నింగ్ మిల్ ఫుల్‌కెపాసిటీ యుటిలైజేషన్‌లో లేదు. కనుక ఇమీడియేట్‌గా యింకో మిల్లు పెట్టాలనే ప్రపోజల్ లేదు. ఇది కెపాసిటీ ఎచీవ్‌చేసి సక్రమంగా నడుస్తున్నప్పుడు యితరచోట్ల పెట్టేందుకు అవకాశం ఉంటుంది.

Creation of Separate Co-opretive Division For Atmakur, Makthal and Kodangal

40—

*8045—(B)—Q.—Sarvasri K. Veera Reddy (Amarchinta) Gurunath Reddy (Kodangal):—Will the Minister for Co-operation be pleased to state :

(a) Whether the Registrar of Co-operative Societies recommended for creation of a separate Co-operative Division for Atmakur, Makthal and Kodangal with Narayanpet as Head Quarters;

(b) when will the Government agree for the proposal; and

(c) if not, the reasons therefor ?

సహకార శాఖమంత్రి (శ్రీ ఎస్. అమరనాథరెడ్డి):— (ఎ) అవును.

(బి), సి) సహకార సంఘాల రిజిష్ట్రారు 1977లో పంపిన ప్రతిపాదనలు పరిశీలించబడ్డాయి. క్రొత్త ఉద్యోగాల ఏర్పాటుపై నిషేధముండటం వలన, బడ్జెటు కేటాయింపు లేనందువలన ప్రతిపాదనలు నిరాకరించబడ్డాయి.

శ్రీపూలసుబ్బయ్య:— రైతాంగానికి క్రెడిట్ ఫెసిలిటీస్ వగైరా రావాలి గదా? ఆత్మకూరు, మక్తల్, నారాయణపేట యివన్నీ వెనుకబడిన ప్రాంతాలు. బడ్జెట్ ఎలాట్‌మెంట్ లేదు అని కాకుండా క్రియేట్ చేసి త్వరలో ఏర్పాటుచేసే దానికి మంత్రిగారు పూనుకుంటారా ?

శ్రీ ఎస్. అమరనాధరెడ్డి :— నాలుగు డివిజన్స్‌లో పెట్టాలి. ఒక్కొక్క డివిజన్ కోఆపరేటివ్ ఆఫీసర్స్‌ను పెట్టాలి. 65 డివిజన్స్‌లో వున్నాయి. రెండు తెలంగాణ ప్రాంతంలో, రెండు ఆంధ్రప్రాంతంలో. అన్నీ వెనుకబడిన ప్రాంతాలు. ఈ నాలుగింటిలో కూడ వచ్చే సంవత్సరం బడ్జెట్ ప్రతిపాదనలలో పెట్టేటట్లు పరిశీలన చేయిస్తాము.

శ్రీ ఎమ్. జయరాములు :— మహబూబ్‌నగర్ జిల్లాకు సంబంధించినది. నారాయణపేటలో సహకార సంఘం పెడితే రైతులకు సౌకర్యం కలుగుతుంది. దానిని పునరాలోచించి నారాయణపేట, కొడంగల్, మక్తల్‌లలో సహకార సంఘాలు పెట్టడానికి ఆలోచిస్తాము అంటున్నారు. ఆలోచన కాదు, పెట్టడం అవసరం, అది చేస్తారా?

శ్రీ ఎస్. అమరనాధరెడ్డి :—పరిశీలన చేయిస్తానని చెప్పాను. నాలుగు ప్రాంతాలలో పెట్టాలి. సహకార సంఘంకాదు. డివిజనల్ కోఆపరేటివ్ ఆఫీస్. నాలుగు ప్రాంతాలలో పెట్టాలి. ఈ నాలుగు ప్రాంతాలలో వచ్చే సంవత్సరం పెట్టేటట్లు ప్రయత్నం చేయిస్తాను. ఫైనాన్స్ కొంత యిబ్బంది వున్నది.

SHORT NOTICE QUESTIONS AND ANSWERS

Opening of Industrial Training Institutes

40—

S. N. Q. No. 8897-L Sarvasri Ch. Rajeswara Rao, (Siricilla), Poola Subbaiah (Markapur) :—Will the Minister for Employment be pleased to state :

(a) the number of applications received to open the Industrial Training Institutes before and after the stipulated date i. e. 15-9-1981;

(b) the number of Institutes sanctioned by the Government;

(c) the grounds on which such private institutes are promoted; and

(d) the possibility of sanctioning such Institutes in future on the basis of the norms laid down by the State Government?

యువజన సర్వీసులు, ఉపాధికల్పన శాఖ మంత్రి (శ్రీ పి. జనార్ధన రెడ్డి) :— (ఎ) 15.9.1981 తేదీకి ముందు 15,ఆ తరువాత 81 దరఖాస్తులు అందాయి.

(బి) ఏవీ మంజూరు చేయలేదు.

(సి) ఈ ప్రశ్నకు తావులేదు.

(డి) ప్రభుత్వ లేదా ప్రయివేటుపారిశ్రామిక శిక్షణాసంస్థలను స్థాపించడానికి సంబంధించిన నిబంధనలు, షరతులను, శిక్షణ ప్రమాణాలను కేంద్ర ప్రభుత్వం ఏర్పాటు చేసిన వృత్తి శిక్షణా వ్యవహారాల జాతీయమండలి నిర్ణయిస్తుంది. ప్రయివేటు పారిశ్రామిక శిక్షణ సంస్థలను వృత్తి శిక్షణ వ్యవహారాల జాతీయ మండలికి అనుబంధించే విషయంలో నిర్ణయం తీసుకునే అదికారం ఆ జాతీయ మండలికే ఉన్నది.

శ్రీ సిహెచ్. రాజేశ్వరరావు :-బ్రాడ్ పాలసీ స్టేట్‌మెంట్ యిచ్చారు. 15 అప్లికేషన్స్ ఆ తేదీకి పూర్వం వచ్చినాయని చెప్పారు. 15-9-81 తరువాత మంజూరు చేసినవి ఎన్ని, చేసినవి అములులో ఉన్నాయా? అనేక ప్రైవేటు సంస్థలు విద్యార్థులను రిక్రూట్ చేసి ట్రయినింగ్ యిస్తున్నారు. కొంత మందికి యిచ్చినారని కొంత మందికి యివ్వలేదని ఈ తారతమ్యం ఏమిటి? ప్రభుత్వం యొక్క విధానం ఈ విషయం గురించి ఏమిటి?

శ్రీ పి. జనార్ధనరెడ్డి :-ప్రైవేట్ వాటిపైన కంప్లయింట్స్ వచ్చినాయి. ఈ సంవత్సరం వాటిని స్ట్రిక్ట్ చేసి గవర్నమెంట్ ఆఫ్ ఇండియా రూల్ ప్రకారం వారు యిచ్చిన యిన్‌స్ట్రక్షన్స్ ప్రకారంగా 15-9-81 వరకు ఏవైతే అప్లికేషన్స్ వారికి క్లాసెస్ స్టార్ట్ చేసుపచ్చునని చెప్పినాము. మరల ఎవరైతే అప్లయి చేసినారో అవి ఎఫిలియేషన్ కమిటీకి పంపి ఎఫిలియేషన్ కొరకు గవర్నమెంట్ ఆఫ్ ఇండియాకు వ్రాయవలసి ఉంటుంది.

శ్రీ సిహెచ్. రాజేశ్వరరావు :—15-9-81కి మొదలు వచ్చిన వాటికి ఎఫిలియేట్ చేసుకోడానికి యిస్తాము అన్నారు. ప్రభుత్వం నిర్ణయించిన ప్రకారం ఐ. టి. ఐ. యినస్పెక్షన్ చేసి స్పష్టంగా ఆ ప్రమాణాలతో, పరికరాలతో ఉన్నట్లయితే వాటికి అవకాశం యిస్తారా? జనరల్‌గా ప్రైయివేటు రంగంలో ఉన్న వాటిని కూడ నడిపిస్తారా, లేక ప్రభుత్వమే నడిపిస్తుందా?

శ్రీ పి. జనార్ధనరెడ్డి :- గవర్నమెంట్ ఆఫ్‌ఇండియాకు పంపిస్తున్నాము. ఎఫిలియేషన్ యివ్వాలని. దానికి ఒక కమిటీ ఉంటుంది. గవర్నమెంట్ ఆఫ్ ఆంధ్రప్రదేశ్ తరఫున గవర్నమెంట్ ఆఫ్ యిండియాకు పంపిస్తాము. వాటికి ఎఫిలియేషన్ యివ్వాలని చెపుతాము.

శ్రీ బి. సమ్మయ్య :— మంత్రిగారి సమాధానంలో 15 అప్లికేషన్స్ వచ్చినాయి అన్నారు. ప్రభుత్వం పర్మిషన్ యిచ్చిన తరువాత కొన్ని

ఫాల్స్ ఐ. టి. ఐ. లు పెట్టారు అన్నట్లుగా ఒక భావం వున్నది. ఫాల్స్ ఐ. టి. ఐ. లు ఎన్ని ఉన్నాయని దృష్టికి వచ్చినది. వచ్చిన తరువాత ఎంక్వయిరి చేయించి యిటువంటి వాటిని కాన్సిల్ చేయించడానికి చర్య తీసుకుంటారా ? ఐ. టి. ఐ. లు నడిపించే దానికి ఇప్పటికైనా ప్రమాణాలు నిర్ణయిస్తారా ?

శ్రీ పి. జనార్ధనరెడ్డి :— కొన్ని ఐ.టి.ఐ. లు పోయిన సంవత్సరం వచ్చినందువల్ల ఈ సంవత్సరం స్ట్రిక్ట్ చేసి 15-9-81కి మొదలు అప్లికేషన్స్ పంపినవారికి క్లాసెస్ మొదలు పెట్టాము. ఫాల్స్ ఐ. టి. ఐ.లు యినస్పెక్షన్ చేస్తాము అన్నారు.

శ్రీ పూల సుబ్బయ్య :— ఏదో కమిటి ఉన్నది. గవర్నమెంట్ ఆఫ్ యిండియాకు రికమెండ్ చేశారు. మన గవర్నమెంట్ స్పెక్టేటరేనా ? ఫిట్టర్లు, వెల్డర్లు, ఎలక్ట్రిషియన్స్ అవసరం వున్నది. వారికి రికమెండ్ చేయాలి. ప్రభుత్వం చూస్తూ ఊరుకోవడమేనా ? ప్రభుత్వ విధానం ఏమిటి ?

శ్రీ పి. జనార్ధనరెడ్డి :— ఫిట్టర్స్, వెల్డర్స్, మొదలైనవి పెట్టుకుంటే ఆ మెషినరి ఉన్నట్లయితే కమిటి యినస్పెక్షన్ చేసినట్లయితే పంపిస్తారు. గవర్నమెంట్ ఆఫ్ యిండియా కౌన్సిల్ వున్నది. వారు ఎఫిలియేషన్ ఇస్తారు.

శ్రీ ఎమ్. వెంకయ్యనాయుడు:—1980-81లో రాష్ట్రంలో ప్రైవేటుగా ఎన్ని ఐ.టి. ఐ.లకు పర్మిషన్ వచ్చినది. ప్రభుత్వ పరంగా ఎన్ని ఇచ్చారు? కాపిటేషన్ ఫీజు వసూలు చేసుకోడానికి ప్రభుత్వం పర్మిషన్ యిచ్చినట్లుగా వసూలు చేస్తున్నారు. అది ప్రభుత్వ దృష్టికి వచ్చినదా ?

శ్రీ పి. జనార్ధనరెడ్డి :- 15-9-81వరకువచ్చిన వాటికి పర్మిషన్ ఇచ్చాము. కొన్ని ఐ. టి. ఐల పైన కంప్లయింట్స్ వస్తే వాటిని కాన్సిల్ చేయడం జరిగింది. ఇంకా ఏమయినా కంప్లయింట్స్ ఉంటే వారు మా నోటీసుకు తీసుకు వచ్చినట్లయితే చర్య తీసుకుంటాము.

శ్రీ టి. అమృతరావు :- ప్రైవేట్ ఐ. టి. ఐ. లు పెట్టుకొన్నటువంటి వారు ప్రభుత్వ పర్మిషన్ లేకుండానే వారి దగ్గర చాలా డబ్బు వసూలు చేయడం జరిగింది. ఏ ఏ కాలేజిలలో ఎంత వసూలు చేశారో మంత్రిగారి దగ్గర వివరాలు ఉన్నాయా ? ఉంటే సభకు సబ్మిట్ చేస్తారా ?

శ్రీ పి. జనార్ధనరెడ్డి :— ఆ డబ్బులు ఏ విధంగా వసూలు చేసినారో వారికి తెలిసినది చెప్పినట్లు ఉంటే చర్య తీసుకుంటాము. 15-9-81 నాటికి పైసలు తీసుకొని నడిపిస్తున్నారని తెలిసినది. కలెక్టరు వ్రాశారు. అటువంటి ఐ. టి. ఐ. లు ఉంటే ఇమ్మీడియేట్‌గా క్లోజ్ చేయాలని వ్రాశాము.

శ్రీ సిహెచ్. రాజేశ్వరరావు :— చిక్కుతో కూడుకున్న సమస్య వచ్చినది. మంత్రిగారికి తెలుసు. గత సంవత్సరం ఈ సంవత్సరం కూడా చాల నామకార్థంగా కాగితంపైన ఐ. టి. ఐ.లు పెట్టుకొని విద్యార్థులను తీసు

తీసుకొని డబ్బులు వసూలుచేసి నడుపుతూ ఉన్నాయి. గత సంవత్సరము ఉన్నాయి. ఈ సంవత్సరము కూడ ఉన్నాయి. క్యాపిటేషన్ ఫీజు లేకుండా కొన్ని ఫిలాంత్రిఫిక్ సంస్థలు నడిపించేటటువంటివి కొన్ని ఉన్నాయి. 15-9-81 తరువాత అప్లికేషన్స్ ఇచ్చారు. వాటియొక్క మంచిచెడ్డలు పరిశీలించి పరికరాలు ఉండి కాపిటేషన్‌ఫీజు లేకుండా నడిపించే సంస్థలు ఉంటే 15-9-81కి పూర్వం అప్లికేషన్ రాలేదు కనుక మూసివేయండి అని కాకుండా పనికిరాని వాటిని మూసివేయడం, పనికివచ్చే వాటిని నడిపించేదానికివిధానం తీసుకొని ఆ విధంగా చర్యలు తీసుకుంటారా ?

శ్రీ పి. జనార్ధనరెడ్డి :— పరిశీలిస్తాము.

శ్రీ బి. జ్ఞానప్రకాశం :— ఐ.టి.ఐ. అనేది చాల ముఖ్యమైనది. ఇంజనీరింగ్ సెక్షన్‌లో తీసుకుంటే నాగార్జునసాగర్‌వంటి వాటిల్లో, పిట్టర్స్, వెల్డర్స్‌పైపు తీసుకుంటే ఆల్విన్స్ వంటి వాటిలో-అక్కడ యిక్కడ డిప్యుటేషన్ పెట్టి డెవలప్ చెసే దానికి ప్రభుత్వ యోచనలో వున్నదా ?

శ్రీ పి. జనార్ధనరెడ్డి :— ఇప్పుడు ఏమీలేదు.

MATTER UNDER RULE 329:
re: Closure of Sri Venkatachalapathi Textile Mills, Tirupati.

శ్రీ సిహెచ్. రాజేశ్వరరావు:- అధ్యక్షా, తిరుపతిలోనున్న ఈ వెంకటాచలపతి టెక్స్టయిల్‌మిల్స్‌ను సడెన్‌గా 5-10-81 నుంచి మూసివేయడం జరిగింది. యాజమాన్యం దీనిని మూసివేశారు. దీనికి కారణాలు అనేకం చెబుతున్నారు. ఈ పరిశ్రమలో చాలకాలంగా పనిచేస్తున్న కార్మికులు మాత్రం-వారి పరిశ్రమను నడిపిస్తున్న విధానంపై ప్రభుత్వానికి, అధికారులకు అనేక ఫిర్యాదులు యిచ్చారు. ఇది 15వేల స్పిండిల్స్‌తో, దాదాపు ఆరు వందలమంది కార్మికులు పనిచేస్తున్న పరిశ్రమ యిది. తాత్కాలికోద్యోగులు పర్మనెంటు ఉద్యోగులు వున్నారు. దీని ఎం. డి. రాజప్పన్ వారి బంధువులతోను, అల్లుళ్ళతోను డైరెక్టర్స్‌గా నింపి, ఈ పరిశ్రమను స్వార్థానికి, స్వంత లాభార్జనకు వుపయోగించుకుంటున్నారుతప్ప యీ పరిశ్రమను అభివృద్ధి చెయ్యాలనిగాని, కార్మికుల శ్రేయస్సుగాని, వారిజీతాలు పెంచడంగాని, వ్యాపారాన్ని అభివృద్ధి చెయ్యడానికిగాని-అటువంటి దృష్టి ఏమీలేకుండా వాళ్ళు వ్యవహరిస్తున్నారు. ఇప్పుడు వారు కార్మికులకు అయిదులక్షల రూ. ల వరకు బాకీపడి వున్నారు. మూడులక్షల రూ. ల వరకు కార్మికులకు పి. ఎఫ్ బకాయిలు చెల్లించవలసి వుంది. ఎటాచ్‌మెంట్ నోటీసులు కలెక్టరు వద్ద వున్నాయి. 4 లక్షల వరకు ఇ. ఎస్. ఐ. వారికి బాకీపడి వున్నారు. ఒక లక్ష పైన-లక్షా 15 వేల వరకు-ఎలక్ట్రిసిటీ డిపార్టుమెంటుకు బాకీ ఉన్నారు. ఎలక్ట్రిసిటీవారు డిస్‌కనెక్టు చెయ్యడంవలన ఫ్యాక్టరీకిఘాతపడింది. కాబట్టివారు యీ ఫ్యాక్టరీ నడపడంలేదు. వేరే పరిశ్రమ నడిపించుకుంటున్నారు. ఈ

శ్రమలో వచ్చినలాభం వేరేచోట్ల ఇన్వెస్ట్ చెయ్యడం, యీ పరిశ్రమను అభివృద్ధి చెయ్యకపోవడం, కార్మికుల విషయం పట్టించుకోకపోవడంవలన యీ పరిశ్రమ దివాళా తీసింది. విద్యుచ్ఛక్తి చార్జెస్ కట్టకపోవడం వలన వారు డిస్కనెక్టు చేశారు. వీరు లే ఆఫ్ చేసి కూర్చున్నారు. ప్రైవేటు యాజమాన్యం కార్మికులపట్ల, పరిశ్రమపట్ల యిటువంటి బాధ్యతా రహితమైన వైఖరితో ప్రవర్తిస్తున్నప్పుడు ప్రభుత్వం వెంటనే చొరవ తీసుకుని, వారిపై కఠినమైన చర్య తీసుకోవలసి వున్నది. అక్కడి ప్రజానాయకులు, కార్మిక సంఘాలు చెబుతున్న విషయాలను దృష్టిలోకి తీసుకుని, ప్రభుత్వం ఈ పరిశ్రమ స్వాధీనం చేసుకుని, అమాంతంగా మూసివేశారు కాబట్టి ఈ యాజమాన్యంపై కఠినమైనచర్యలు తీసుకోవాలి. ఇప్పుడున్న ఎసెన్షియల్ సర్వీసెస్ చట్టాల ప్రకారం వారిపై పీనల్ యాక్షన్ తీసుకుంటే తప్ప న్యాయం చేసినట్లు కాదు. కార్మికుల జీతాల బకాయీలూ, పి. ఎఫ్, బోనస్ బకాయీలు, ఇ.ఎస్. ఐ. కి చెల్లించవలసినది వెంటనే యిప్పించేట్లు చెయ్యడం, వారిపై కఠినమైన చర్య తీసుకోవడం, అవసరమైతే ప్రభుత్వమే దీనిని స్వాధీనం చేసుకుని, వెంటనే తిరిగి ప్రారంభించి, పారిశ్రామికాభివృద్ధిలో ప్రముఖ పాత్ర వహించాలని నేను ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

శ్రీ పూల సుబ్బయ్య (మార్కాపురము):—అధ్యక్షా, దీనివిషయం మీకు కూడా బాగాతెలుసు, మీరు కూడా దీనికి అధ్యక్షులుగా, యూనియన్‌కు వుండిన వారు. దీని యాజమాన్యం వారిస్వంత గ్రామం కోయంబత్తూరు. వారు ఇక్కడ నడుపుతున్నారు. ఈ రోజున టెక్స్టయిల్ మిల్సులో ఏ మాత్రం నష్టాలురావని మీకు తెలుసు. రేణిగుంటలో నష్టాలు వస్తుంటే, ఆ టెక్స్టయిల్ మిల్సు టేకోవర్ చేసిన తరువాత కొన్ని సంవత్సరాలలో వరుసగా 12 కోట్ల రు. లు లాభాలు రావడం మీకు తెలుసు. దానికంటే యిక్కడ చాలా సొఫిస్టికేటెడ్ మెషినరీ వుంది. ఇక్కడ నష్టాలు చూపించడానికి వేరే కారణాలున్నాయి. కోయంబత్తూరులో వీరు మరొక ఫ్యాక్టరీ పెట్టి, యిక్కడి లాభాలను అక్కడికి తరలిస్తున్నారు. కార్మికులు ఎంతో కో-ఆపరేట్ చేస్తున్నారు. వారు వెళ్లిపోతే ఆ మెషినరీ అంతా కర్మికులు సేఫ్ గార్డ్ చేస్తున్నారు, వాచ్ చేస్తున్నారు. లక్షా16వేలు ఎలక్ట్రిసిటీ ఛార్జెస్ వారు కట్టకుండా వూరుకుని లే ఆఫ్ ప్రకటించారు. కార్మికులు సహకరించడానికి సిద్ధంగావున్నారు కాబట్టి, ప్రభుత్వం వెంటనే దీనిని స్వాధీనం చేసుకుని, మంత్రిగారు మధ్యవర్తిత్వం నెరపి, దీనిని తిరిగి తెరిపించి కార్మికులకు ఉపాధి కల్పనకు, పారిశ్రామిక వాతావరణానికి తోడ్పడవలసినదిగా నేను మంత్రిగారిని పూనుకోవలసినదిగా కోరుతున్నాను.

శ్రీ జి. వెంకటస్వామి:—అధ్యక్షా, ఈవెంకటాచలపతి టెక్స్టయిల్ మిల్సు మూతపడిన విషయం, మీరు దీనిని ముందుగా టేకప్ చేశారు. లే ఆఫ్‌కు ముందుగా లేబర్ కమిషనర్ పర్మిషన్ తీసుకోవాలి. వారు అదికూడా తీసుకోలేదు. తీసుకోకుండా వేగ్‌గా ఒక ఉత్తరం వ్రాశారు. దానిని రిజెక్ట్‌చేస్తూ,

లేబరు కమిషనర్ వారిపై యాక్షన్ తీసుకుంటామని, ఫుల్ వేజెస్ చెల్లించాలని వుత్తరం వ్రాశారు. లేబరు ఆఫీసరుగాని, అసిస్టెంటు లేబర్ కమిషనర్ గాని అధికారులు ఎవరు అక్కడికి ఎప్పుడు వెళ్ళినా, అక్కడ ఎవరూ వుండరు. ఒక క్లర్కు మాత్రం కూర్చుని వుంటాడు. అక్కడ ఆరువందలమంది కార్మికులు నిరుద్యోగులైనారని సభ్యులు చెప్పిన విషయమై మేముకూడా ఆలోచిస్తున్నాం. ఎన్.టి.సి. క్రింద తీసుకోవడానికి ప్రమత్నించమని కేంద్రపారిన్ ట్రేడ్ మినిస్టరు గారికి నేను మనవిజేశాను. ఆ మేనేజిమెంటు దీనిని నడిపేట్లు కనబడటం లేదు. ఇప్పుడే సభ్యులు చెప్పినట్లుగా కార్మికులకు ఇవ్వవలసినది ఇతర బకాయిలు అన్నీ కలిపి దాదాపు 12లక్షల 60వేల వరకు వారు చట్టప్రకారం పే చెయ్యవలసి వుంది. ఇవన్నీ ఇట్లావుండగా అతను ముఖం తప్పించుకుని తిరుగుతున్నాడు. దీనిని ఏ విధంగా తీర్మానం చెయ్యాలి, ఎట్లా రీ ఓపెన్ చెయ్యాలనే విషయం ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తున్నది. నేను ఇంతకు ముందు చెప్పినట్లుగా ఎన్. టి. సి. టేకోవర్ చేయాలని ప్రయత్నిస్తున్నాం.

శ్రీ పూల సుబ్బయ్య :— 600 మంది కార్మికులు గత రెండు మూడు మాసాలుగా అవస్థలు పడుతున్నారు. తక్షణమే స్టాప్‌గాప్ ఎరేంజిమెంటుగా నైనా రాష్ట్ర ప్రభుత్వమే వెంటనే తీసుకుని నడిపే కార్యక్రమం తీసుకుంటే తరువాత ఎన్.టి.సి. ....

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ :— టెక్స్‌టైల్ మినిస్టర్ సహాయం తీసుకుని ఏదైనా తక్షణం చేస్తే ....

శ్రీ పూల సుబ్బయ్య :— లేకపోతే 600 మంది బజారులో వున్నారు. హ్యూమనిటేరియన్ గ్రౌండ్స్ మీద చూడాలని కోరుతున్నాను.

Mr. Deputy Speaker :- It is a serious problem. The Minister for Textiles and the Minister for Labour may sit together and do something for them.

శ్రీ జి. నాగేశ్వరరావు:— ఇప్పుడున్న చట్టంప్రకారం రాష్ట్ర ప్రభుత్వం టేకోవర్ చేయడానికి అధికారం లేదు. ఎన్.టి.సి అయితే సెంట్రల్ యాక్ట్‌క్రింద తీసుకోవచ్చు.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ :— అట్లా అయినా సరే

శ్రీ పూల సుబ్బయ్య :- ఎన్.టి.సి వారు వెంటనేతీసుకుంటే సంతోషమే. రేణిగుంటలో తీసుకున్నారు. అది లాభాలతో కూడా నడుస్తున్నది. 600 మంది బజారులో వున్నారు కనుక వారికి భద్రత కలిగించడానికి రాష్ట్ర ప్రభుత్వమే ముందడుగు వేయాలి.

శ్రీ జి. వెంకటస్వామి :— తమరు ఇచ్చిన సలహా ప్రకారం వీలున్నంతవరకు చేయడానికి టెక్స్‌టైల్ మంత్రిగారితో చర్చిస్తాను.

రాష్ట్రప్రభుత్వానికి టేకోవర్‌చేసే అధికారం ఉందా లేదా అనేది ఆలోచించవలసి ఉంది. భారత ప్రభుత్వాన్ని ప్రెస్ చేస్తున్నాము. వారికి వ్రాసాము. నేను మరల వెళ్ళినప్పుడు మాట్లాడి ఏదో తీరుగా దారికి తేవాలనే ఉద్దేశ్యం ఉంది.

శ్రీ పి. సుందరయ్య :— నేషనలైజ్ చేయాలంటే రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి సాధ్యం కాకపోవచ్చు. మేనేజిమెంట్‌ను తీసుకోడానికి రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి అధికారం ఉంది. లయబిలిటీస్, ఎసెట్స్ కాంపెన్సేషన్ ఇవన్నీ చూడాలంటే కేంద్ర ప్రభుత్వం పర్మిషను కావలసి ఉంటుంది. మేనేజిమెంటు తక్షణం తీసుకోడానికి ఎట్టి ఇబ్బంది లేదు. 1967-69లో పశ్చిమబెంగాలులో ఇటీవల కాలంలో కూడా అవసరమైనపుడు మేనేజిమెంటు తీసుకున్న సందర్భాలున్నాయి. ఆ రకంగా ఎందుకు చేయకూడదు ?

శ్రీ జి. వెంకటస్వామి :— ప్రభుత్వం నిండా ఇంటరెస్టెడ్‌గా ఉంది. ఏ విధంగానైనా ఈ పరిశ్రమను నడిపించాలనే అభిప్రాయం ఉంది. ఇక్కడ ఈ విషయం రాకముందే సెంట్రల్ గవర్నమెంటులో ఫారిన్‌ట్రేడ్ మంత్రి గారితో చెప్పి వచ్చాను. మరల వ్రాస్తాను. చట్ట ప్రకారం ఉన్న అధికారాలు ఏమిటో కూడా చూస్తాం.

శ్రీ పి. సుందరయ్య (గన్నవరం) :— ట్రాంవేస్‌కు సంబంధించి ఎలక్ట్రిసిటీ సప్లయికి సంబంధించి 1967-69లో పశ్చిమబెంగాలు ప్రభుత్వం నేషనలైజు చేయాలని అనుకుంటే కేంద్ర ప్రభుత్వం అంగీకరించలేదు. అప్పుడు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం మేనేజిమెంటును తీసుకున్నది. రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి ఉన్న ఆ అధికారాలను తీసివేసినట్లు నాకు తెలియదు. జనతా ప్రభుత్వంలో కాని కాంగ్రెసు-ఐ ప్రభుత్వంలో కాని అటువంటిది పార్లమెంటు చేయలేదు. సూళ్ళూరుపేట అభినవ కాటన్ మిల్స్ ఎన్.టి.సి తీసుకుని నడపాలంటే మావల్ల కాదన్నారు. దాదాపు సంవత్సరంగా అట్లాగే ఉంది. తిరుపతిలో కూడా అదే పరిస్థితి వచ్చింది. రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి ఉన్న అధికారం ఉపయోగించి మేనేజిమెంటు తీసుకోవచ్చు. మనకు అటువంటి అధికారం ఉందో లేదో లా డిపార్టుమెంటును కనుక్కోండి. లేకపోతే అక్కడ ఎట్లా చేసారో తెలుసుకోండి.

శ్రీ జి. వెంకటస్వామి :— మూసి ఒక నెలా ఐదు రోజులైనది. లే-ఆఫ్‌కు పర్మిషన్ ఇవ్వలేదు. కర్నూలు డిప్యూటీ కమీషనర్ వద్ద వేజెస్ పేమెంటుకు సంబంధించి కేసు నడుస్తున్నది. బోనసు విషయమై కూడా నడుస్తున్నది. అతడు అక్కడ లేకుండా పోయాడు. ఈ స్థలహాలను దృష్టిలో పెట్టుకుని వాగేశ్వరరావు గారితోను ముఖ్యమంత్రి గారితోను మాట్లాడి ప్రయత్నం చేస్తాను.

శ్రీ పి. సుందరయ్య :— మీరు ఇక్కడ హామీ ఇస్తారు. మనం ఆరు నెలల వరకు తిరిగి సమావేశం కాము. ఇటువంటివి వచ్చినప్పుడు ఉద్యోగులు

ఇక్కడ ఉంటారు కదా, రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి మేనేజిమెంటు తీసుకునే అధికారం ఉందోలేదో తెలుసుకోండి.

శ్రీ ఇ. అయ్యపు రెడ్డి :— టేకోవర్ అంటే ఎక్విజిషన్ అవుతుంది.

శ్రీ పి. సుందరయ్య :–మేనేజిమెంటు టేకోవర్ చేయడం నేను చెప్పేది. మొత్తం నేషనలైజ్ చేయడం కాదు.

Sri E. Ayyapu Reddy :— We can take action under various labour enactments.

Sri P. Sundarayya :–Under what Acts? The same Acts apply to every State. మనకు అధికారాలున్నాయి మేనేజిమెంటు టేకోవర్ చేయడానికి. లేకపోతే బెంగాలు ప్రభుత్వం ఎల్లా చేసింది? అధికారాలు లేవని మీ అధికారులు చెబుతారా ?

Sri E. Ayyapu Reddy:— We will get it examined and take the opinion of the Advocate-General.

శ్రీ పి. సుందరయ్య :–సిక్ యూనిట్స్ క్రింద కాదు. అది రన్నింగ్ కన్సర్న్. బెంగాలు ప్రభుత్వం ఏ విధంగా తీసుకున్నదో ఆ విధంగా చేయవచ్చు.

శ్రీ ఇ. అయ్యపురెడ్డి :– వారు వేగ్‌గా చెబుతున్నారు. అటువంటి స్కీము ఏదైనా ఉంటే దయచేసి తెప్పిస్తే ....

శ్రీ పి. సుందరయ్య :– బాగున్నది––మీకెంతో మంది ఉద్యోగులు ఉన్నారు. లా డిపార్టుమెంటు ఉంది.

శ్రీ ఇ. అయ్యపురెడ్డి :– అదేమిటో ఎగ్జామిన్ చేయిస్తాము.

శ్రీ కె. గోవిందరావు :–మన రాష్ట్రములో కూడ ఇటువంటి సందర్భము వచ్చినపుడు బొబ్బిలి-సీతానగరం మిల్లు మేనేజిమెంటును టేక్ ఓవర్ చేశారు. మనకు అథారిటీ వుంది. మనం చేయడానికి అవకాశం వుంది. వేరే ఎగ్జామిన్ చేయాలని మంత్రిగారు అంటున్నారు. ఇంతకు ముందే ఎగ్జామిన్ చేయబడింది.

శ్రీ ఇ. అయ్యపురెడ్డి :— అది కోపరేటివ్ సెక్టారేమో ?

శ్రీ కె. గోవిందరావు :— కాదు. అది ప్రైవేటు మిల్లు.

శ్రీ జి. వెంకటస్వామి :–ప్రభుత్వం అన్నీ చేయవచ్చు. ఫైనాన్షియల్ కండిషన్ చూసుకోవాలి. ప్రతి మేనేజిమెంటు టేక్ఓవర్ తేసుకొంటూపోతే

ఇక్కడ సంపాదించుకొని వేరే రాష్ట్రాలకు పోయి అక్కడ పెట్టుకొంటూ వుంటారు. సిక్ మిల్స్‌ని టేక్‌ఓవర్ చేసుకొనడమేనా మన పని ? దీనిని నడిపించడానికి ప్రయత్నం చేయాలి. ఎట్లా చేయాలనే దానిలో వారిచ్చిన సలహా ప్రకారం మేనేజిమెంటును ప్రభుత్వం టేక్ ఓవర్ చేయగలుగుతుందా అనేది పరిశీలించి ఆలోచన చేస్తాము.

శ్రీ పి. సుందరయ్య :–దివాలా తీసే మేనేజిమెంటును ఇంకా డబ్బు యిచ్చి టేక్ ఓవర్ చేయాలని కాదు. ముందు మేనేజిమెంటును తీసుకోవాలి. గిట్టుబాటుకాని స్థితిలో ఏదీ వుండదు. మేనేజిమెంటును తీసుకొని, అసెట్స్ అండ్ లయబిలిటీస్‌ని తీసుకొని నడిపిస్తూ వుంటే నష్టము వస్తున్నది. అంతా ప్రభుత్వం మీద పడుతుందనుకొంటే లిక్విడేట్ చేసి ప్రభుత్వం తీసుకోవచ్చు. అన్నీ తీసుకోవాలని లేదు. అన్నీ ప్రభుత్వం తీసుకొంటే ప్రభుత్వం దివాలా తీస్తుందనేది కాదు. యాజమాన్యము కార్మికులను ఏడ్పించడానికి యిటువంటి పనులు చేస్తున్నారు. అటువంటివాటిని మనం తీసుకొని కొంతకాలం నడిపి యాజమాన్యం యిష్టము వచ్చినట్లు చేయడానికి లేదు, చట్టప్రకారం చేయాలని చెప్పవచ్చు. అందువల్ల మేనేజిమెంటును టేక్ ఓవర్ చేసి వర్కర్స్‌ని సేఫ్‌గార్డ్ చేయాలి.

శ్రీ పూల సుబ్బయ్య :–ఈ రోజున వాల్యూ చేసినా దాని అసెట్స్ కోటి వరకు వుంది. 41 లక్షల అప్పు వుంది. ఈ టెక్స్‌టైల్ మిల్ బాగా లాభముతో నడుస్తున్నది. దీనిని ప్రభుత్వం టేక్ ఓవర్ చేయవచ్చు. దానివల్ల కార్మికులకు ఉపాధి కల్పన, మిల్ నడవడం జరగాలి.

శ్రీ జి. వెంకటస్వామి :–దేశములో కూడ టెక్స్‌టైల్ మిల్స్ విషయం బాగా లేదు. ఇండియా గవర్నమెంటు ఈ మధ్యనే ఒక నిర్ణయానికి వచ్చింది. వివరాలలోకి పోకుండా సుందరయ్యగారిచ్చిన సలహా ప్రకారం ప్రయత్నం చేస్తామని మనవిచేస్తున్నాను. కొన్ని టెక్స్‌టైల్ మిల్స్ బాగా నడుస్తున్నాయి. కొన్ని నష్ట పడుతున్నాయి. అన్ని విధాలా ఆలోచించి ప్రభుత్వం ఏమి స్టాండ్ తీసుకోవాలో అది తీసుకొంటుంది.

BUSINESS OF THE HOUSE

శ్రీ ఎం. వెంకయ్యనాయుడు :–అధ్యక్షా, సభా నాయకులు ఇక్కడ లేనట్లు వున్నారు. గతసారి శాసనసభ సమావేశములో ఏలేశ్వరం రిజర్వాయర్ మీద విచారణ జరిపి 15 రోజులలోపల............

Mr Deputy Speaker :– Under what Rule ?

శ్రీ ఎం. వెంకయ్యనాయుడు :–మీ దృష్టికి తీసుకురావడానికి అలౌ చేయరా ? I can bring it to the notice of the Chair.

Mr. Deputy Speaker .–Unless notice is given, I cannot allow it.

Sri M Venkaiah Naidu :- We have already given notices for raising this question.

Mr. Duputy Speaker :- I am not allowing.

Sri M Venkaiah Naidu :- I am not making a speech.

Mr Deputy Speaker :- According to the decisions taken by the Rules Committee, there is no zero hour.

శ్రీ కె. గోవిందరావు :-తమ అనుమతితో ఏదైనా సబ్మిషన్ చేయడానికి అవకాశం వుంది.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ :— నోటీసు యిస్తే దానిని పరిశీలన చేసిన తరువాత......

శ్రీ పి. సుందరయ్య :- బి. ఎ. సి. మొదటి రోజున మీట్ అయినపుడే నోటీసు యిచ్చాము. ఏలేరు రిజర్వాయర్, వంతెన విషయంపైన యిచ్చాము.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ :- నా దృష్టికి రాలేదు.

శ్రీ పి. సుందరయ్య :-కాగితము మీద వ్రాసి యిచ్చాను.

శ్రీ ఎం. వెంకయ్యనాయుడు :- నోటీసు రాలేదని మీరంటున్నారు. నోటీసు యిచ్చామని నేను చెబుతూ వుంటే నన్ను చెప్పనివ్వడంలేదు.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ :- అది కాదు.

శ్రీ పి. సుందరయ్య :-మొదటి మీటింగులోనే చెప్పాము. ఏ ఇస్యూస్ రెయిజ్ చేయదలుచుకొన్నారో వాటి లిస్ట్ యివ్వండి, 15 రోజుల సెషన్ అయినా అన్నీ యిక్కడ వుండేటట్లు చేస్తామని అన్నారు. మరుసటి రోజునే యిచ్చాము. బి. ఎ. సి.లో డేట్స్ ఫిక్స్ చేస్తామన్నారు. కొన్ని ఫిక్స్ చేసారు. కొన్ని చేయలేదు. ఎప్పుడు పెడతారో బి. ఎ. సి.లో తేల్చలేదని చెప్పవచ్చు. ఎవరు నోటీసు యిచ్చారు అనేదికాదు. ఆ నాడు ఎన్. ఎస్. ఎన్. రెడ్డిగారున్నారు.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ :-ప్రతి ఒక్కరూ వారిష్టం వచ్చిన విషయం లేవదీస్తే నేను ఎట్లా కండక్ట్ చేయాలి ?

శ్రీ పి. సుందరయ్య :-శాసన సభను రెగ్యులర్‌గా నడుపుతూ వుంటే ఎప్పటి విషయాలు అప్పుడు తేలుతాయి. లేకపోతే క్రింద పడిపోతాయి.

Mr. Deputy Speaker :— Why should we not discuss in the Rules Committee and have some procedure.

శ్రీ పి. సుందరయ్య :— రూల్స్ కమిటీ రాజకీయ వాతావరణముతో మారిపోతూ వుంటుంది.

Sri M. Venkaiah Naidu :- I am just bringing it to the notice of the Chair that in the last session the hon. Minister for Irrigation promissed to place before the Assembly within 15 days information regarding the enquiry on Yeleshwaram Reservoir by Mr. M.R.Pai and also Nellore Circle. సీక్రెట్ టెండర్స్, మిస్ అప్రొప్రియేషన్ మీద 15 రోజులలో హౌస్‌కి తెలియ చేస్తామన్నారు. దిల్‌షుక్‌రామ్ ఎంక్వయిరీ కమిటీ రిపోర్టు సబ్మిట్ చేస్తామన్నారు. వాటిమీద ప్రభుత్వం ఏమి చేసినది తెలియచేయాలి. ఏమి జరుగుతున్నదనే దాని కోసం ప్రజలు వెయిట్ చేస్తున్నారు.

Mr. Deputy Speaker :- I will let you know tomorrow.

CALLING ATTENTION MATTERS

re: (1) The Non-availability of Text Books in the market.

శ్రీ బి. వెంకట్రామిరెడ్డి :- అధ్యక్షా, స్టేటుమెంటు తెలుగులో తర్జుమా అవడానికి అవకాశం లేకపోయింది. కాబట్టి ఇంగ్లీషులో చదువుతాను.

ఈ రాష్ట్రములో మొత్తం 205 లక్షల టెక్స్టట్ పుస్తకాలు 1980-81 సంవత్సరానికి ప్రింట్ చేయాలని ప్రోగ్రామ్ ఏర్పాటు చేసుకొనడం జరిగింది. అయితే జిల్లాలవారీగా అలాట్ అయిన పుస్తకాలు ఆయా జిల్లాల్లో వున్న విద్యార్థుల సంఖ్యనుబట్టి అంతకంటె 20 శాతం ఎక్కువ టెక్స్టట్ పుస్తకాలను అలాట్ చేయడాన్ని బట్టి 1,79,58,285 పుస్తకాలు అలాట్ చేయబడితే 1,72,81,242 పుస్తకాలు రిలీజ్ చేయబడినాయి. బ్యాలన్స్ 9,05,451 పుస్తకాలు వున్నాయి. ఇందుకు సంబంధించిన లోటుపాట్ల వివరాలు సభముందు వుంచబోతున్నాను. నేషనలైజ్డ్ టెక్స్టట్ బుక్స్ ప్రతి సంవత్సరం కూడ వున్న రోల్ స్ట్రెన్గ్తని బట్టి ఎక్కువ చేస్తూ వస్తాము. పోయిన సంవత్సరం కన్న ఈ సంవత్సరం 40.66 లక్షల టెక్స్టట్ పుస్తకాలు. పోయిన సరివత్సరం 164.34 లక్షలు కావలసివుంటే ఈ సంవత్సరం 205 లక్షలు ప్రింట్ చేయడానికి ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. అవి 142 టైటిల్స్‌లో వుంటాయి. అందులో 44 టైటిల్స్ 80.20 లక్షల పుస్తకాలు 6,7 తరగతులకు చెందినవే. ఇప్పుడు టెక్నాలజీ, సైన్స్ ఏ విధంగా ప్రగతి సాధిస్తున్నదనే దానికి అనువైన పద్ధతిలో సిలబస్‌ని మార్చాలని, లెక్కలు, సైన్స్ సిలబస్ మార్చినందువల్ల, ఆ మార్చిన సిలబస్‌కి సంబంధించిన టెక్స్టట్ బుక్స్ మాన్యుస్క్రిప్ట్ టెక్స్టట్ బుక్ ప్రెస్‌కి యివ్వడంలో ఆలస్యమైనందువల్ల కొంత యిబ్బంది జరిగింది.

అయితే నేనింతకుముందు మనవిచేసినట్లు 180.53 లక్షల పుస్తకాలలో 90 పర్సెంటు కవర్ చేస్తూ రీప్రింట్ చేయవలసివున్న పుస్తకాలను 90 పర్సెంటు వరకూ ఆరు, ఏడు తరగతుల పుస్తకాలను 20 రీజినల్ సేల్స్ డిపోల ద్వారా సప్లయి చేయించడం జరిగింది. కొన్ని ఇంగ్లీషు మీడియం పుస్తకాలు 18-12-81కి పూర్తి అవుతాయి. హిందీ, ఉర్దు పుస్తకాలు 0.83 లక్షలు,

0.30 లక్షలు టెక్స్ట్ బుక్ ప్రెస్ కెపాసిటీకి మించి, 24 గంటలూ పనిచేసినా కూడా సప్లయి చేయలేని పరిస్థితి లేకపోవడం వల్లా, అవకాశం లేకపోవడం వల్లా ఉర్దూ ఎకాడమి వారితో సంప్రదించి ప్రైవేటు ప్రెస్‌కు ఇవ్వడం జరిగింది. పెరిగిన అవసరాలను, విద్యార్థుల సంఖ్యను దృష్టిలో పెట్టుకొని, మెషినరి ఇబ్బందిని దృష్టిలో పెట్టుకుని, 24 గంటలు పనిచేసినా కలుగుతున్న ఇబ్బందిని దృష్టిలో పెట్టుకుని మైసూరు, చండీఘర్, కేరళ, కొచ్చిన్ రాష్ట్రాల టెక్స్ట్‌బుక్ ప్రెస్సులకు 27.92 లక్షల పుస్తకాలకు ఆర్డర్ ఇవ్వగా వారు 21.49 లక్షల పుస్తకాలు సప్లయి చేయడం జరిగింది. మాగ్జిమమ్ టెక్స్ట్‌బుక్స్ ఎంత వరకు ప్రింట్ చేయడానికి వీలవుతుందో అంతా చేసినాకూడా పెరుగుతున్న అవసరాలు, విద్యార్థుల సంఖ్యనుబట్టి ఆలస్యం అయినమాట వాస్తవమే. పెరుగుతున్న అవసరాలబట్టి ప్రభుత్వం ఈ సంవత్సరం ఒక కోటి 49 లక్షల 71 వేల రూపాయల ఖర్చుతో జర్మన్ డెమొక్రటిక్ రిపబ్లిక్ నుండి హోడరన్ ప్రింటింగ్ మెషిన్ ఎక్విప్‌మెంటు కార్పొరేషన్ ఆఫ్ ఇండియా ద్వారా తెప్పించటానికి ప్రయత్నించడం జరిగింది. అది ఏప్రిల్ 82లో ఇక్కడకు వచ్చే అవకాశం వుంది. డైరెక్టర్ ఆఫ్ టెక్స్ట్‌బుక్స్ ప్రెస్ ఇన్స్‌పెక్టు చేసి తెప్పిస్తున్నారు. కాబట్టి నేషనలైజ్డ్ టెక్స్ట్‌బుక్స్ సప్లయి విషయంలో లోటు లేకుండా జరుగుతుందని మనవిచేస్తున్నాను.

ఇక, నోట్‌బుక్స్ విషయంలో మన రాష్ట్రంలోనే తయారు చేయించడం, ఆంధ్రప్రదేశ్ స్టేట్ ట్రేడింగ్ కార్పొరేషన్ కన్సెషనల్ వైట్ పేపర్ గవర్నమెంట్ ఆఫ్ ఇండియా మనకు ఎలాట్ చేసిన కోటా ప్రకారం 1979 నుండి మనం విద్యార్థులకు కంట్రోలు రేటుకు అందించడం జరుగుతున్నది. జిల్లాపరిషత్, సమితులు, సూపర్ బజార్లు, ఆంధ్రప్రదేశ్ స్టేట్ కోపరేటివ్ కన్జూమర్ ఫెడరేషన్, వాటి బ్రాంచెస్, సప్లయి సప్లయిన్, విద్యార్థి పరపతి సంఘాలు వీటి అన్నిటి ద్వారా, హెడ్ మాష్టర్స్ ద్వారా అందించటానికి ప్రయత్నం చేశాము. ఆంధ్రప్రదేశ్ స్టేటు ట్రేడింగ్ కార్పొరేషన్ ద్వారా పర్మెనెంట్ రిటైల్ కౌంటర్స్ విశాఖపట్టణం, విజయవాడ, తిరుపతి, వరంగల్లు, రాజమండ్రి, గుంటూరు, అనంతపురం, హైదరాబాదులలో ఏర్పాటుచేసి వాటిద్వారా అందచేస్తున్నాము. 79–80లో 2.86 కోట్ల నోట్ బుక్స్, 80–81లో 2.72 కోట్ల నోట్‌బుక్స్ అమ్మటం జరిగింది. ఈ సంవత్సరం 1-4-81 నుండి 31-10-81 వరకూ 2.60 కోట్ల నోట్ పుస్తకాలు అమ్మటం జరిగింది. 1-11-81 నాటికి ఆంధ్రప్రదేశ్ స్టేట్ ట్రేడింగ్ కార్పొరేషన్‌లో ఇంకా 74 లక్షలకు పైన నోట్‌బుక్స్ స్టాకు వుందని మనవిచేస్తున్నాను. ఆ డిపోలకు వెడితే విద్యార్థులకు ఇబ్బంది వుండదని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ ఎం. ఓంకార్ :—అధ్యక్షా, మంత్రిగారు వివరంగా చెప్పారు. జూన్ 13వ తేది స్కూల్స్ రీఓపెన్ అయ్యాయి. ఇప్పుడు మనం నవంబరు నెలలో వున్నాము. క్వార్టర్లీ పరీక్షలు అయ్యాయి, ఆఫ్ ఇయర్లీ పరీక్షలు రాబోతున్నాయి. ఈరోజు వరకూ ఆరేడు తరగతులకు ఇంగ్లీషు, సైన్స్, తెలుగు,

హిందీ పుస్తకాలు రాలేదు. లెక్కల పుస్తకం ఆగష్టులో రిలీజ్ చేశారు. ఇంకా ఎక్కువ భాగం పంపకం కాలేదు. సోషల్ స్టడీస్ పుస్తకం రాలేదు. పదవ తరగతి హిందీ పుస్తకం లేదు. ఒకటి నుండి అయిదవ తరగతి వరకూ పిల్లల పుస్తకాలు ఆగష్టు వరకూ అందలేదు. ఆగష్టు చివరి వారంలో కొందరికి అందాయి. ప్రింటు చేయడంలో ఆలస్యం, ప్రింటుచేసిన తరువాత చాలా కాలం తమ వద్దనే పెట్టుకోవడం జరుగుతున్నది. గెయిడ్ పుస్తకాలు మాత్రం సిద్ధంగా వుంటున్నాయి. ప్రైవేటు వ్యాపారస్తుల వద్ద మాత్రం పుస్తకాలు దొరుకుతున్నాయి. వారు గెయిడ్‌తోసహా కలిపి ఎక్కువ ధరకు అమ్ముతున్నారు. సోషల్ వెల్‌ఫేర్ డిపార్టుమెంటువారు ఎస్.సి., ఎస్.టి., బి.సి. విద్యార్థులకు ఇవ్వవలసిన పుస్తకాలు 90 పర్సెంటు వరకూ ఈరోజు వరకూ అందచేయలేదు. డబ్బు వున్నవారు బయట కొనుక్కొంటున్నారు. స్థితి దారుణంగా వుంటున్నది. పిల్లలకు టైముకు పుస్తకాలు అందకపోతే వారి భవిష్యత్తు ఏమిటి? నోటు పుస్తకాల గురించి చెప్పారు. ఈనాటికి పెద్ద క్యూలలో నిలబడవలసి వస్తోంది. లేపాక్షి పుస్తకాలు చౌకగా ఇస్తున్నారు, బాగానే వుంది. ప్రతి సంవత్సరం కరక్షన్ సమయంలో పిల్లలు అల్లరి చేయడం నాలుగు రాళ్లు రువ్వడం గ్రేస్ మార్కులు యివ్వడం జరుగుతుంది. అందుకని యిది చాలా సీరియస్ విషయం. లెక్కలతో తృప్తి పడకూడదు. పుస్తకాలు ప్రైవేటువారి వద్ద వున్నప్పుడు సకాలములో అందలేదనే కంప్లైంటు రాలేదు. అబ్నార్మల్ రేట్సు వుంటున్నాయనే కంప్లైంటు వచ్చింది. నేషనలైజ్ చేసినప్పుడు దానికి కొన్ని ప్లాన్సు వుండాలి. సిలబస్ మార్చాలనుకున్నప్పుడు ప్లాను వుండాలి. స్కూల్స్ ఓపెన్ అయ్యేనాటికి పుస్తకాలు మార్కెట్టులో వుండాలి. స్కూల్స్ కాలేజీలు ఓపెన్ చేసిన తరువాత సిలబస్ మార్చడం అనేది విజ్ఞత కల్గిగిన ప్రభుత్వం చేయదు. సకాలములో అందించకపోతే పాత పుస్తకాలనే కంటిన్యూ చేయాలి. ప్లానింగులో తప్పు వుంది. అన్నింటికంటే ముఖ్యమైనది, ప్రింటు అయిన పుస్తకాలు డిపోల ద్వారా పంపకములో అవకతవకలు వున్నాయి. సమితి, జిల్లాపరిషత్తు, డి.ఇ.ఓ. విద్యాశాఖ అధికారులద్వారా జరిగేటట్లు డీసెంట్రలైజు చేయండి. డిపోల్లో మోనార్క్సుగా వున్నవారికి ప్రైవేటు వారికి అండర్‌హాండ్ డీలింగ్సు వుంటున్నవి. ఈ రకంగా వుంటే పిల్లలకు స్టాండర్డు వుండదు. పుస్తకాలు లేకపోతే ఏమి చదువుకుంటారు? లెక్కలు యిచ్చి తృప్తి పడడం కాదు. సీరియస్‌గా తీసుకొని మంత్రిగారు దీనిని సర్దుబాటు చేస్తారా? ఇప్పటికైనా ఏమి చర్యలు తీసుకుంటారో చెప్పాలి.

10-00 am శ్రీ బి. వెంకట్రామ రెడ్డి:-గౌరవసభ్యులు చెప్పిన దానిలో చాలావరకు నిజం వుంది. ఈ ఆవేదన మాకు వుందని మనవి చేస్తున్నాను. అయితే సాంకేతికపరమైన యిబ్బందులను తీర్చడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నాము. ముఖ్యంగా నేను టెక్స్ట్‌బుక్స్ ప్రెస్ మరి ఆఫీసర్సు వెంట పడుతున్నాను. వారు 24 గంటలు పనిచేస్తున్నారు. వారు అన్నట్లు డిస్ట్రిబ్యూషనులో చాలా

జాగ్రత్తలు తీసుకున్నప్పటికీ కొన్ని చోట్ల క్యూలో నిలబడి, ప్రైవేటువారు అయితేనేమి మరొకరు అయితేనేమి, ఎక్కువ పుస్తకాలు కొనుక్కోవడం, కొంత మంది యిండెంటు చేసేటప్పుడు వారి అవసరాలకు మించి కొన్నిసార్లు చేయడం, మేము పట్టుకోవడం కూడ జరిగింది. దీనిని స్ట్రింజెన్టు చేయువలసిన అవసర ముందని అంగీకరిస్తున్నాను. గౌరవసభ్యుల సలహాలు తీసుకుంటానని మనవి చేస్తున్నాను. ఇందులో అవసరమైతే ఒకసారి రిప్రజెంటేటివ్ కమిటీద్వారా, యీ విషయములో శ్రద్ధ వుండేవారిని మా ఆఫీసర్స్‌తో కూర్చొబెట్టి సమావేశం జరిపిన తరువాత యీ మిషనరీ వచ్చిన తరువాత కెపాసిటీకి సంబంధించి యింప్రూవ్‌మెంటు వుంటుంది. ఆ తరువాత కూడ అలక్ష్యం వుంటే బాధ్యులైన అధికారులను పనిష్ చేయడం జరుగుతుంది. ఎవరు నిర్లక్ష్యం చేసినా క్షమించేది లేదు. ఇవి అన్నీ స్ట్రింజెన్టు చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నా మని మనవి చేస్తున్నాను. ఈ సంవత్సరానికి ఆవేదనగా వుంది. మించిన కారణాలన్నీ కొంతమంది ప్రైవేటువారు చేసిన పొరపాటువల్ల. ఇంకా కట్టు దిట్టంగా చేయవలసిన అవసరముందని అంగీకరిస్తున్నాను. వారి సలహాలు తీసుకుంటానని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య:— అధ్యక్షా టెక్స్ట్ బుక్స్‌ను నేషనలైజు చేసిన రీతిగా డిస్ట్రిబ్యూషన్‌ను స్కూల్స్‌లో హెడ్‌మాస్టర్సు ద్వారా చేయిస్తే తప్పు లేదు. రెండవది, మరీ అవసరమైన సబ్జెక్టులు తప్ప ఏటేటా కొత్త పుస్తకాలు అవసరంలేదు. సైన్స్‌లాంటి పుస్తకాలకు తప్ప అవసరం లేదు. గత సంవత్సరం పుస్తకాలే వుంటే 50 పర్సెంటు వరకు యితరులకు యివ్వడానికి వీలుంటుంది. ఏటేటా కొత్త పుస్తకాలుపెట్టి సిలబస్ మార్చడంవల్ల ప్రైవేటువారికి లాభాలు పొందడానికే వీలుంటుంది. సోవియట్ యూనియన్‌లో కొత్తగా మార్పులు వస్తేనే మారుస్తారు. టెక్నికల్ కారణాలు వుంటే ఒప్పుకోవచ్చు. కాని టెక్నికల్ కారణాలు కావు. మీ అధికారులు ప్రైవేటువారితో చేతులు కలపడం వల్ల యిదొక వ్యాపారం క్రింద జరుగుతోంది. ఆ విషయం దృష్టిలోకి తీసుకుంటే యీ చిక్కులు తగ్గుతాయి.

Sri B. Venkatarama Reddy:— I take the suggestion, Sir.

శ్రీ ఎస్. చంద్రమౌళి (చీరాల):—అధ్యక్షా, సరైనవిద్యావిధానములో పుస్తకాల ఎవైలబులిటి డిస్ట్రిబ్యూషను ప్రధానమైనవి. ఈ సంవత్సరమే యివి లోపభూయిష్టంగా వుండడం. గత మూడు నాలుగు సంవత్స రాలుగా టెక్స్ట్ బుక్స్ విడుదల స్కూల్స్ తెరిచిన మూడు నాలుగు నెలలకు జరుగుతుంది. అది దృష్టిలో పెట్టుకొని ఇకముందు అయినా సరైనటువంటి పద్ధతిలో సరయిన ప్లానింగుతో అవగాహనతో, ఎన్ని పుస్తకాలు అవసరం వుంటాయి, ఎంతమంది విద్యార్థులు వున్నారు, ఎంత పర్సెంటేజ్ పెరిగింది. అనేవి దృష్టిలోకి తీసుకొని చేస్తారా? ఎవైలబులిటీ స్కేర్సిటీ గురించి ఓంకారు గారు చెప్పారు. సిలబస్ గురించి ఒక విషయం చెప్పాలనుకుంటున్నాను.

7వ తరగతి లెక్కల పుస్తకం చూస్తే-స్టాటిస్టిక్స్, జామెట్రీ, ఆల్జీబ్రా, మెన్సురేషన్, అర్థమెటిక్ చూస్తే గ్రాడ్యుయేట్సుకు కూడా అర్థం అవుతుందా అనిపిస్తుంది. టెండరు జేబీస్‌కు యీ సిలబస్ పెట్టారు. ఉదాహరణకు స్టాటిస్టిక్స్‌లో మీన్, మీడియమ్, మోడ్ అధ్యాయాలను చూస్తే చాలా దారుణంగా వుంది. ఇలాంటి పరిస్థితులలో విద్యార్థులు ఏ విధంగా చదువుకుంటారు? ఇవి స్టాండర్డు మేంటేన్ చేయడానికి చేస్తున్నామని సంతృప్తి పడితే యింటర్మీడియేటు అయిన తరువాత బొంబాయి యూనివర్సిటీలో మనకు ప్రవేశం లేకుండా పోతుందనేది చూస్తే శోచనీయంగా వుంటుంది. వారు రికగ్నయిజ్ చేయడం లేదు. ఇంత స్టాండర్డు మేంటేన్ చేసినా మనలను గుర్తించకపోవడాన్ని విద్యాశాఖ మంత్రిగారు ఆలోచించి సరైన సదుపాయం కలుగజేయాలి.

శ్రీమతి జి.ధనసూర్యావతి(నిడుమోలు):-అధ్యక్షా,దేశవ్యాపితంగా రాష్ట్రవ్యాపితంగా విద్యావిషయకంగా చైతన్యవంతులు కావాలనే వుద్దేశముతో ప్రభుత్వం ముఖ్యంగా హైస్కూల్ బుక్స్‌ను ఉచితంగా యిస్తున్నది. కాని ఆ యివ్వడమనేది సక్రమంగా జరగడం లేదని మనవి చేస్తున్నాను. పల్లెసీమల్లో ఎక్కువమంది పుస్తకాలు కొనుక్కోలేని స్థితిలో వున్నారు. అటువంటి పరిస్థితుల్లో ఎక్సర్‌సైజు నోటుబుక్స్ ఒకటి రెండు వారిచేతుల్లో పెట్టి మిగిలిన పుస్తకాలను దుర్వినియోగం చేస్తున్నారని చెప్పడానికి విచారిస్తున్నాను. వారు అసలే కొనుక్కోలేనిపరిస్థితిలోవుంటే సరఫరా యీవిధంగాజరుగుతున్నది. కట్టుదిట్టంగా విద్యా విధానం జరిగి ఎక్కువ అభివృద్ధి జరగాలంటే వారికి బుక్స్ అన్నీ అందుబాటులో వుండేట్లు చూడాలి. ఇకముందు అయినా అటువంటి దుర్వినియోగం జరగకుండా విద్యామంత్రిగారు చూస్తారా?

శ్రీ ఎల్. ఈశ్వరరావు:— అధ్యక్షా, విద్యాశాఖ మంత్రిగారు శాసన సభలో తీసుకువచ్చిన సమస్యలను పరిష్కారం చేస్తారు, సంతోషం. కర్నాటక బోర్డరు ఏరియాలో వున్న స్కూల్స్‌కు యింతవరకు బుక్స్ అందలేదు. అవి అందేటట్లు చూస్తారా?

శ్రీ బి. వెంకట్రామరెడ్డి:— శ్రీ చంద్రమౌళిగారు మాట్లాడుతూ 6వ తరగతి, 7వ తరగతులలో మార్చిన సిలబస్ విషయం ప్రస్తావించారు. 6, 7 తరగతులలో సిలబస్ మార్చినది విద్యార్థులకు ఇబ్బంది కలుగజేయడానికి కాదని మనవి చేస్తున్నాను. ఈ 6, 7 తరగతులలో 3/4వ వంతు పాత సిలబస్ యే ఉంది. నాల్గవ వంతు మాత్రం సిలబస్ మార్చడం జరిగింది. సైన్సులో, టెక్నాలజీలో ఇతర ప్రాంతాలను, ఇతర దేశాలను మనసులో ఉంచుకొని చూస్తే మనదేశంలో ఎంతో అభివృద్ధి జరిగింది. శ్రీ చంద్రమౌళిగారి అబ్బాయిలు 5, 6వ తరగతులలో ఉంటే ఇదివరకటి నాలెడ్జికి, ఈనాటి నాలెడ్జికి చాలా తేడా ఉందని గమనించే ఉంటారని భావిస్తున్నాను. జనరేషన్ గ్యాప్ వచ్చేకొద్దీ అన్నివిధాలా కొంత మారుతూ ఉన్నది, జరుగుతూ ఉన్నది. విజ్ఞానం పెరిగే కొలది విద్యా విధానంలో తగిన విధంగా సిలబస్

మార్చవలసిన అవసరం ఉంది. 1965వ సంవత్సరం నుంచి ఇప్పటివరకు సిలబస్ మార్చలేదు. ఈనాడు ఉన్నటువంటి పరిస్థితులలో సమాజానికి కావలసిన విధంగా మనం సిలబస్ మార్చుకోవలసిన అవసరం ఉంది. ఇన్ టైంలో టెక్స్ట్ బుక్స్ సప్లయి కాలేదని అంటున్నారు. సిలబస్ మార్చినపుడు మొదట్లో కొన్ని ఇబ్బందులు ఉంటాయి. విద్యార్థులకు ఇబ్బంది లేకుండా కొంత పోర్షనును కట్‌డౌన్ చేయడం జరిగింది. వారికి ఇబ్బంది లేకుండా చేయాలని అనుకొంటున్నాము. ఉపాధ్యాయులకు పునశ్చరణ తరగతులు పెట్టే పద్ధతికూడా ఎవాల్వ్ చేశామని మనవి చేస్తున్నాను. ఈనాడు సమాజంలో వస్తున్నటువంటి పురోగతిని మనసులో పెట్టుకొని చేయవలసి వచ్చిందని మనవి చేస్తున్నాను. ఈ టెక్స్ట్ బుక్స్ ఖచ్చితంగా స్కూల్సు రీఓపెన్ చేసేప్పటికల్లా వచ్చేటట్లు చూస్తాము. కన్నడ ఇతర లాంగ్వేజీలకు సంబంధించి మనం ప్రింటుచేసి ఇస్తున్నాము. స్క్రిప్ట్సు ఆలస్యంగా రావడంవల్ల ఇబ్బంది అయింది. ఇకముందు ఇబ్బంది ఉండదు. కావలసిన అవసరాలను దృష్టిలో పెట్టుకొని దానిని స్ట్రీమ్‌లైను చేస్తాము. శ్రీమతి ధనసూర్యవతిగారు సోషల్ వెల్ఫేరు డిపార్టుమెంటులో అందరికీ సమానంగా నోట్‌బుక్స్ అందలేదని చెప్పారు. ఈ విషయం సోషల్ వెల్ఫేరు డిపార్టుమెంటు వారి దృష్టికి తీసుకొని వస్తాము. అవి అందరికీ సమానంగా అందేటట్లు చూస్తామని మనవి చేస్తున్నాను. మైనారిటీ లాంగ్వేజెస్‌కు సంబంధించి వారిచే వ్రాయించి ప్రింటు చేయిస్తున్నాము. ఇందులో మొట్టమొదట కొంత ఆలస్యం జరుగుతుంది. వచ్చే సంవత్సరంనుంచి ఇబ్బంది ఉండదు. సిలబస్ విషయంలో విద్యార్థులు ఇబ్బందిపడకుండా చూస్తాము.

శ్రీ ఎస్. చంద్రమౌళి:— మనరాష్ట్రంలో ఇంటర్మీడియట్ చదివి ఇతర రాష్ట్రాలకు వెళితే ఆ సర్టిఫికెట్సును వారు ఖాతరు చేయడంలేదు.

శ్రీ బి. వెంకట్రామిరెడ్డి:— శ్రీ చంద్రమౌళిగారు చెప్పింది నాకు తెలిసినంతవరకు నిజంకాదని అనుకొంటున్నాను. వారి దగ్గర ఆ వివరాలు తీసుకుంటాను. మన రాష్ట్రంలో ఇంటర్మీడియట్ స్టాండర్డు ఇతర రాష్ట్రాలతో ఏ విధంగానూ తీసిపోదు. ఎవరూ ఇంటర్మీడియట్ సర్టిఫికెట్సును ఖాతరు చేయలేదని నా దృష్టికి రాలేదు. అటువంటిది ఏమైనా ఉంటే చూస్తాము. వారి దగ్గర ఆ వివరాలు తీసుకుంటాను.

శ్రీ ఎమ్. వెంకయ్యనాయుడు: — మంత్రిగారు టెక్స్టు బుక్స్ ఆలస్యంగా రావడానికి కారణాలు చెప్పారు. కౌలాలంపూరులో జరిగిన ప్రపంచ తెలుగు మహాసభలకు సంబంధించిన పుస్తకాలు, ముఖ్యమంత్రిగారి ప్రసంగాలు గవర్నమెంటు టెక్స్టు బుక్ ప్రెస్‌లో ప్రింటుచేయడంవల్ల కొంత ఆలస్యం జరిగిందని మాకు తెలిసింది. అసలు అవి అక్కడ ప్రింటు చేసారా లేదా?

شری سلطان صلاح الدین اویسی - اردو ٹکسٹ بکس کے تعلق سے
اب تک انتظام نہیں کیا گیا - اردو اکیڈمی سے توجہ دلائی تھی کہ اردو ٹکسٹ بکس ابھی
تک پرنٹ نہیں ہوئے ہیں -

Sri B. Venkatrama Reddy:— We have consulted Urdu Academy as to which press would be able to print books and those will be ready by 10-12-1981 as per the information I have. As it is we could not print and we have to deviate the policy for this year. There fore through Urdu Academy we have arranged. శ్రీ వెంకయ్య నాయుడు గారు చెప్పిన దానికి ఒక మాట మనవిచేస్తాను. హాఫ్ హ్యాండెడ్‌గా అడిగితే సమాధానం చెప్పలేను కాని టెక్స్టుబుక్స్‌కు సంబంధించి We are giving topmost priority to Text Books only. లాస్టు ఇయర్, అంతకు ముందు సంవత్సరం ఇటువంటి ప్రశ్న వచ్చినప్పుడు ప్రయివేటు ప్రెస్‌లవారికి ఎందుకు ఎన్‌ట్రస్టు చేయడంలేదని అంటే నేషనల్ టెక్స్టు బుక్స్ ప్రెస్ సిబ్బంది 24 గంటలు పనిచేసి జూలై 30 కు పుస్తకాలు ఇస్తామని చెప్పి ఆ విధంగా ఇచ్చిన సందర్భం కూడా ఉంది. స్టాఫ్ పెరగలేదు. మెషినరి కెపాసిటి పెరగలేదు. కాని విద్యార్థుల సంఖ్య పెరిగింది. ఇటువంటి ఇబ్బంది వచ్చింది. మెషినరీని జర్మనీ నుంచి ఇంపోర్టు చేసుకుంటాము. వచ్చే సంవత్సరం ఇబ్బంది లేకుండా చేయడానికి పూర్తిగా ప్రయత్నం చేస్తామని మనవి చేస్తున్నాను.

re: (2) Necessity to open the grain purchasing centres in the delta areas.

Sri G. Venkataswamy:— The Food Corporation of India is prepared to open any number of purchase centres as required by Collectors and Collectors have been authorised to open the required number. Accordingly Food Corporation of India has so far opened 89 purchase centres and purchased 224 M.Ts. of paddy. Further centres will be opened by the Food Corporation of India whenever required by the Collectors. Inspite of opening 89 purchase centres, the paddy so for offered is only 224 M.Ts. Last year there were no purchases made during the corresponding period. Collectors have been authorised to open Food Corporation of India purchase Centres wherever and whenever necessary.

అధ్యక్షా, 4-11-1981కి 224 మెట్రిక్ టన్నుల ప్రొక్యూర్‌మెంటు జరిగింది. 7-11-81 కి 112 సెంటర్సు ఓపెన్ అయినాయి. 365 మెట్రిక్ టన్నుల ప్యాడీ ప్రొక్యూర్‌మెంటు జరిగింది.

పోయిన సంవత్సరం 14-11-1981 వరకు 107 సెంటర్సు ఓపెన్ అయి ఉంటే 230 మెట్రిక్ టన్నుల పాడీ ప్రొక్యూర్‌మెంటు జరిగింది. బియ్యము 540 మెట్రిక్ టన్నులు పోయిన సంవత్సరం జరిగింది.

శ్రీ పూల సుబ్బయ్య:— పోయిన సంవత్సరం ఉన్న పర్చేజింగు సెంటర్స్‌లో జరిగిన కొనుగోలు, ఇప్పుడు జరిగినటువంటి కొనుగోలు ఇవిరెండూ కూడా పోల్చి మంత్రిగారు చెప్పారు. కాని ఎమర్జెన్సీ అనే వెరైటీ ఉన్నది. అది సెప్టెంబరు ఆఖరులోనే వస్తుంది. అది వచ్చి రైతుల దగ్గర ఉంది. వీరు

సెప్టెంబరులో స్టార్టు చేయువలసింది నవంబరులోగాని తెరవడానికి వీలుకాలేదు. 4-11-1981 నాటికి 89 మాత్రమే తెరిచారు. అసలు పండిన పంటలో మీరు ఎంత కొనుగోలు చేయుదలచుకున్నారు? ఎంత మీకు కావాలి. మరి దాదాపు 40, 45 లక్షల ధాన్యము వస్తూఉంటే దాదాపు 17 పర్సెంటు మాత్రమే కొనడం జరుగుతోంది. అటువంటప్పుడు మీ వద్దర బఫర్ స్టాకు ఉండటం జరగదు. మరి కార్డుకి 50 కిలోల బియ్యం ఇస్తాము అన్నారు. గ్రెయిన్స్ టేకోవరు చేసి గ్రామసీమలలో ఉండే యితోధికంగా సప్లయి చేస్తాము అన్నారు. మరి ఈ విధంగా తక్కువ పర్చేజింగు సెంటర్సు తెరచి కొనుగోలు చేసి ఏ విధంగా కార్డుకి 50 కిలోలు సప్లయి చేయుగలరు? యిప్పుడు ఖరీఫ్ బాగా వచ్చినది. దానిని కొనుగోలు చేసే దానికి మీరు రైతుల దగ్గర పండిన పంటను ఎక్కువగా కొనుగోలు చేసేవానికి మీరు నిర్ణయించిన రేటు చాలా తక్కువ. 115 రూపాయులు మాత్రమే. మీరు బోనస్ 20 రూపాయులు ఇస్తామని ముందు చెప్పలేదు. అందువల్ల కలెక్షను చాలా తక్కువ అయింది. మీరు బోనస్ కూడా కలిపి మొత్తం ఇప్పుడు 135 రూపాయలు యిస్తామని ప్రకటిస్తూ ఎక్కువ పర్చేజింగు సెంటర్సు తెరువవలసిన అవసరం వున్నది. ముందు రేటును నిర్ణయం చేయకుండా సెంటర్సు తెరచి మేము తెరిచాము మాకు యింత వచ్చింది అని చెప్పడం. మరి గ్రామసీమలలో కార్డుకు 50 కిలోలు అందింది లేదు. ఎక్కువ పర్చేజింగు సెంటర్సుని తెరచి ఎక్కువ కొనుగోలు చేసే ఆలోచన చేయుమని కోరుతున్నాను.

శ్రీ జి. వెంకటస్వామి:— వారు అడిగిన దానికి నేను ముందు నా జవాబులోనే చదివాను. ఇంక ఏమీ లేదు. ఒంగోలు, గుంటూరు జిల్లాలలో ఇంకా పంటలు రాలేదు. గోదావరి జిల్లాలలో ఓపెన్ చేశాము.

శ్రీ పూల సుబ్బయ్య:— రేటు 115, బోనస్ 20 రూపాయిలు కలిపి ప్రకటనచేస్తే మీరు ఇంతకన్నా ఎక్కువ కొన్నివందల సంఖ్యలో సెంటర్సు తెరవవలసిన అవసరం ఏర్పడుతుంది. మరి గ్రెయిన్ టేకోవర్ అని మీ విధానం ఒకటి వుందికదా దానిని ఏ విధంగా పూర్తి చెయ్యగలరు ?

శ్రీ జి. వెంకటస్వామి:— ఇప్పుడు వుండే రేటు నేను చెబుతాను. కోర్సు రైసు-115 రూపాయులు. మీడియుమ్ రైసు 119 రూపాయులు, సూపర్ ఫైను రైసు 123 రూపాయలు చొప్పున ఖరీదు చేస్తూ వున్నాము. కలెక్టర్సు ఎక్కడకావాలి అంటే అక్కడ సెంటర్సు ఓపెన్ చేసేదానికి సిద్ధంగా ఉన్నారు. రేటు విషయంలో నేను పత్రికలకు ఇచ్చాను. గవర్నమెంటాఫ్ ఇండియాకు కూడా ఉత్తరాలు వ్రాయుడం జరిగింది. ముఖ్యమంత్రిగారు కూడా వ్రాశారు. మీరు ఎక్కడా రేటు పెంచడానికి వీలులేదని వారు ఖండితంగా చెప్పారు. మేము పెంచము అని వారు అన్నారు. క్రిందటి సంవత్సరం పెంచినందుకే వారు ఎందుకు పెంచారు అని అన్నారు. ఈ సంవత్సరం పెంచమని వారికి వ్రాయడం జరిగింది. దానికి గవర్నమెంటాఫ్ ఇండియా ఒప్పుకోవటంలేదు.

ఇప్పటికి కూడా మేము ప్రయత్నము చేస్తున్నాము. కొంత అయినా పెంచమని ప్రయత్నం చేస్తున్నాము.

శ్రీ పూల సుబ్బయ్య:— రైతుకి బోనసు ఇవ్వాలి కదా. ఇప్పుడు పెరిగిన ఖర్చులరీత్యా బోనసు ఎక్కువ ఇచ్చేదానికి ప్రభుత్వం కేంద్రంపైన ఒత్తిడి తెచ్చి మీరు రైతుకు ఇప్పిస్తారా?

శ్రీ జి. వెంకటస్వామి:— బోనసు అయినా రేటే. రేటు అయినా బోనసే. పోయిన సంవత్సరం ఖరీఫులో 10 రూపాయలు పెంచాము. మళ్ళీ రబీలో 20 పెంచాము. ఈ సంవత్సరంలో కూడా చేయాలని మాకు ఉద్దేశం వుంది. కాని మాకు కూడా గవర్నమెంటాఫ్ ఇండియా పోలసీ ప్రకారంగా ఏ స్టేట్ కూడా పెంచే దానికి వీలులేదు అన్న నిర్ణయం వారు తీసుకున్నారు. కాబట్టి మేము ప్రయత్నం చేస్తున్నాము. బోనసో, రేటో రెంటికి ప్రయత్నం చేస్తున్నాము.

PAPERS LAID ON THE TABLE

re: Amendments to the Andhra Pradesh Co-operative Societies Rules 1964.

Sri N. Amaranatha Reddy — I beg to lay on the Table.

Copies of the following notifications in which certain amendments to the Andhra Pradesh Co-operative Societies rules 1964 have been made, as required under sub-section (2) of Section 130 of the Andhra Pradesh Co-operative Societies Act, 1964.

Sl. No.	G.O. No and Date	Date of publication in the Andhra Pradesh Gazette.
1.	G.O.Ms No. 188, F & A Dept., dt. 20-3-1981.	11-5-1981
2.	G.O.Ms. No. 329, F & A Dept., dt. 22-7-1981.	28-7-1981
3.	G.O.Ms. No. 340, F & A Dept., dt. 30-7-1981.	5-8-1981
4.	G.O.Ms. No. 360, F & A Dept., dt. 12-8-1981.	14-8-1981
5.	G.O.Ms. No. 375, F & A Dept., dt. 23-8-1981.	24-8-1981
6.	G.O.Ms. No. 378, F & A Dept., dt. 26-8-1981.	26-8-1981
7.	G.O.Ms. No. 418, F & A Dept., dt. 1-10-1981.	1-10-1981

Mr. Deputy Speaker:— Papers laid.

శ్రీ వెంకయ్య నాయుడు:— కొంతవరకు ఈ కోపరేటివ్ సొసైటీస్‌లో ఉన్న ఇబ్బందులు దృష్టిలో పెట్టుకొని రూల్సు ఫ్రేము చేశారు. అవి బాగా ఉపయోగపడ్డాయి అనుకోండి. ఇప్పుడు యీ జి.ఓ. యం. యస్. 340 సబ్ క్లాజు 3లో నేను మంత్రిగారి దృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను. దాంట్లో 45 రోజులుముందు సభ్యులుగా చేరిన వారు మాత్రమే ఓటర్సు అని వున్నది. ఓటర్సు లిస్టులు అధికారులు వీరిని కలిపి తొందరగా ప్రకటించక పోవడంవలన ఎవరి దగ్గర ఉన్న లిస్టుల ప్రకారమువారు వ్రాసుకోవడం జరిగింది. అందుచేతలిస్టు పబ్లిష్ చేయడానికి కొంత టైము పెట్టి లిస్టు ప్రకటించే టైముకూడా నిర్దేసించి రూల్సును ఎమెండు చేయాలని మంత్రిగారి దృష్టికి తెస్తున్నాను.

శ్రీ ఎస్. అమరనాథరెడ్డి:— ఇప్పటికి ఎన్నో రకాల ఎమెండుమెంట్సు చేయడం జరిగింది. గౌరవసభ్యులు చెప్పినట్లు అటువంటి లోపాలు ఉన్నాయి. దీనిని మొత్తం ఎన్నికల విధానాన్ని సమగ్రంగా పకడ్బందీగా మార్పుజరిపి చేయాలని ప్రభుత్వం పరిశీలనలో పెట్టుకొని ఎమెండు చేసే దానికి ప్రభుత్వం దృష్టిలో పెట్టుకొంటుందని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ వి. రంగారావు:— వారి పార్టీ వారినే మెంబర్సుగా చేర్చుకుని ఇతర పార్టీవారిని మెంబర్సుగా చేర్చుకోలేదు. ఇది నిజమా?

శ్రీ జి. వెంకటస్వామి :— ఇంతకుముందు ఎవరికీ తెలియకుండా వ్రాసుకున్నారు. ఇపుడు మాత్రం 5 కోట్ల రూపాయలు వచ్చింది. 5 లక్షల మంది చేరారు. వారు చెప్పిందికూడా కొన్ని ప్రాంతాలలో ఉంది. ఇవి అన్నీ సరిదిద్దాలని దీనిని అంతా బాగుచేయాలని నేను ప్రతిపక్ష నాయకులతోను ఇతరులతోను సంప్రదించి మొత్తం ఏక్టుని సవరించాలని మార్పుచేస్తామని అయ్యపురెడ్డిగారు పి.ఏ.సి. ఛైర్మన్‌గా ఉన్నప్పుడు కొన్ని సూచనలు చేయడం జరిగిందని అట్లానే అన్ని సూచనలు తీసుకుని మార్పు చేయడానికి ప్రభుత్వం ముందు ఉంటుందని మనవి చేస్తున్నాను.

re : Amendments to A.P. Motor Vehicle Rules, 1964.

Sri K. Rosaiah :—Sir, I beg to lay on the Table copies of the following notifications containing amendments to the Andhra Pradesh Motor Vehicle Rules, 1964 as required under Sub-section (3) of Section 133 of the Motor Vehicles Act, 1939.

Sl. No.	G.O. and Date	Date of publication in the Andhra Pradesh Gazette.
(1)	(2)	(3)
1.	G.O. Ms. No. 145, TR&B dated 8-5-1981.	15-5-1981
2.	G.O. Ms. No. 146, TR&B dated 8-5-1981.	15-5-1981

(1)	(2)	(3)
3.	G.O. Ms. No. 161, TR&B dated 8-5-1981.	21-5-1981
4.	G.O. Ms. No. 168, TR&B dated 23-5-1981.	1-6-1981
5.	G.O. Ms. No. 234, TR&B dated 1-8-1981.	1-8-1981
6.	G.O. Ms. No. 251, TR&B dated 27-8-1981.	1-9-1981
7.	G.O. Ms. No. 283, TR&B dated 25-9-1981.	1-10-1981

PAPER PLACED ON THE TABLE

re : Decision of the Business Advisory Committee

Sri E. Ayyapu Reddy :—Sir, I beg to place on the Table a copy of the Report on the decisions of the Business Advisory Committee taken at its meeting held on 9th November, 1981.

Mr. Deputy Speaker :—Report placed.

10-30 a.m. శ్రీ పి. సుందరయ్య :—దీనిలో మార్పు చేయాలి. ఎందుచేతనంటే శాసనసభ జరుగుతూ వున్నప్పుడు మా తరఫున మా ఉపనాయకులు అక్కడ హాజరు అయ్యేదానికి వీలులేకుండా పోయింది. సరే అంతవరకు గవర్నమెంటు తరఫున యిచ్చిన హామీ ప్రకారం మధ్యాహ్నప్పుడు బిల్లులేక నవరజలు కావాలంటె మధ్యాహ్నప్పుడు పెట్టుకోవలసి ఉంటుంది. అన్ అఫీషియల్‌గా మేము రెయిజ్ చేసినటువంటి అఫీషియల్‌గా చేయాలని అన్నారు. ఇప్పుడు మధ్యాహ్నం అనేది లేకుండా అన్ని ఉదయం సమయాల్లో గవర్నమెంటు బిజినెస్ అదేరకంగా మేము తెచ్చిన కొన్ని ప్రత్యేకమైన సమస్యలు రావాలని అన్నారు. కాని మనము వీటిని యే విధంగా పూర్తి చేయగలమో నాకు నమ్మకంలేదు. ఇప్పుడు ఈ పంచాయతీబిల్లు ఉందనుకుంటే బిజినెస్‌ఎడ్వయిజరీ కమిటీలో యీ నాడు ఉదయం, రేపు ఉదయం అని మాత్రమే అని యిచ్చినారు. ఆ రకంగా బిల్స్ ఉన్నాయి. మధ్యాహ్నం పెట్టుకుంటారో లేదో అనేది మీకే వదలివేస్తున్నాము. కాని యీ బిల్స్ యిన్ని గంటలలోపల పూర్తి చేయాలనే బిజినెస్ ఎడ్వయిజరీ కమిటీలో బైండింగ్ అనే పాలసిని మీరు రెయిజ్‌చేయడానికి వీలులేదు. అక్కడ మాకు పూర్తి అవకాశం జనరల్ డిస్కషన్‌కోసం క్లాజ్ బై క్లాజ్ డిస్కషన్ కోసం మాకు యివ్వాలి.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్:—సుందరయ్యగారు 12వ తారీఖున మనము బి.ఏ.సి.లో కూర్చుంటున్నాము కదా. అప్పుడు వీటిని గురించి మనము ఎడ్జస్ట్ చేయవచ్చును కదా.

శ్రీ ఇ. అయ్యపురెడ్డి :—సుందరయ్యగారు చెప్పినట్లు క్లాజ్ బై క్లాజ్ డిస్కషన్‌కు కాని, ఫుల్ డిస్కషన్‌కుకాని యెటువంటి ఆక్షేపణ, అటంకం లేకుండా

జరుపుతామని, వాటిని గురించి హర్రీచేసి పూర్తిచేయమని మేము చెప్పడం లేదు.

శ్రీ పి.సుందరయ్య :—అంతేకాకుండా మేము చాలా ముఖ్యమైన సమస్యలు రెయిజ్ చేసినాము, మీరు అంగీకరించినారు కూడాను.

శ్రీ ఇ.అయ్యపురెడ్డి :—వీటికి డిస్కషన్‌కు మరల నెక్స్టు బిజినెస్ ఎడ్వయిజరీ కమిటీలో కూర్చుని డిస్కషన్స్‌కు టైమ్ ఎలాట్ చేస్తామని...

శ్రీ పి.సుందరయ్య : — మాకు చిక్కు యెక్కడ వస్తోందంటే మీరు 33 ఆర్డినెన్స్‌లు చేసిపెట్టి కూర్చున్నారు. వీటిమీద డిబేట్ జరుగుతుందనుకోండి. అదేరకంగా కొన్ని ముఖ్యమైన బిల్స్ కూడా తెస్తామన్నారు. ఆ బిల్స్ పాస్ చేయడం మీ దృష్టిలో, ప్రజల దృష్టిలో కూడా అవసరం. రెండవది ఏమిటంటే మేము రెయిజ్ చేసిన సమస్యలు కొన్ని ముఖ్యమైనవి ఉన్నాయి. ఉదాహరణకు కృష్ణా,గోదావరి నదీజలాల ఉపయోగం గురించి మన రాష్ట్రంలో ఎట్లా జరగాలి? అది సీరియస్ సమస్యగా పరిణమిస్తుంది.

శ్రీ ఇ. అయ్యపురెడ్డి:—దానిని గురించి వివిధవర్గాల నాయకులను ముఖ్యమైన నాయకులను పిలిచి ముఖ్యమంత్రిగారి చాంబర్స్‌లో డిస్కషన్ జరిగిన తర్వాత అవసరం అయితే మీరుకూడా డిబేటు కావాలని అంటే డిబేటు కూడా పెట్టుకుందాము.

శ్రీ పి. సుందరయ్య:—అసలు సమస్య ఏమిటంటే గత ఏప్రిల్ నెలలో జరిపారు, అప్పుడు కొంత చర్చ జరిగింది. దానికి ఎక్కువ మంది రాలేక పోయినాము. దానిని పర్స్యూ చేస్తామని అన్నారు. ఏప్రిల్ నుంచి నవంబరు అంటే 7 నెలలు అయిపోయింది. ఈ లోపల అనేక కాంట్రవర్సీలు ఆరంభం అయినాయి. ఆత్మాహుతి అని, సత్యాగ్రహం, తెలంగాణావంటి పోరాటం యివన్నీ కూడా వస్తావున్నాయి. జరుగుతున్నాయి. జరగకుండా అందరూ సామరస్యంగా పోవాలనే మా ఉద్దేశ్యం. మీరు ఎన్నికలు జరిపి ఉండవచ్చును. ఇతరపనులు చేసి ఉండవచ్చును. కాని....

శ్రీ ఇ. అయ్యపురెడ్డి :—ఆల్‌పార్టీ కమిటీ మనము మన జూబ్లీహాలులో జరిపినటువంటి నిర్ణయాలను మాత్రం తు.చ. తప్పకుండా అనుసరించినాము. ఆ నిర్ణయాలకు మించి ఏ నిర్ణయంకూడా ప్రభుత్వం చేయలేదు.

శ్రీ పి. సుందరయ్య :—నా అభిప్రాయం ప్రభుత్వం చేసిందని ఆరోపించడంలేదు. కాని అప్పుడు ఏ సామరస్యంకోసం మనందరం కృషిచేయాలని అనుకున్నామో అది 7 మాసాలు వాయిదావేస్తే అది చేతికి మించిన పరిస్థితి వస్తోంది. ఇప్పు డున్నటువంటి మన శాసన సభ్యులు మన ప్రిలిమినరీటాక్స్ ఈ నెల 25 తారీఖు వరకు అని కాకపోతే 25, 27 తారీఖు దాకా అని అంటున్నారు. అది జరుగుతుందో లేదో మాకు తెలియదు. అది ఎక్స్‌టెండ్‌చేస్తే యవచ్చును అది గవర్నమెంటుకు పెద్ద సమస్యకాదు. కాని మీరు ఆఖరి

దాకా వాయిదా వేసుకొని ఎప్పుడో ప్రభుత్వం నిర్ణయం తీసుకొని వివిధ పార్టీ నాయకులను దీనికి సంబంధించిన.......

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ :—చాంబర్స్‌లో మాట్లాడుకున్న...

శ్రీ పి. సుందరయ్య :—ఎప్పుడు మాట్లాడుకుంటాము ? ఎప్పుడు సభకు వస్తుంది ?

శ్రీ ఇ.అయ్యపురెడ్డి :—నిన్నటిరోజున బి.ఏ.సి.లో దురదృష్టవశాత్తు మీరు లేకుండా పోయినారు. తర్వాత ఓంకార్‌గారు శాసనసభలో ఉపన్యాసం ఇస్తూ వారు రాలేకపోయినారు. అయితే ఈ కృష్ణానదీజలాల విషయంలో ఒకసారి ప్రిలిమినరీగా వివిధ ప్రాంతాలకు చెందిన నాయకులు అందరూకలిసి ఒకసారి మాట్లాడిన తర్వాత అవసరం అయితే మరి ఈ హవుస్‌లోకి వస్తుంది లేకపోతే అక్కడనే పరిష్కారమార్గం యేదైనా కనపడితే ఆ మార్గం చూస్తా మనేటటు వంటిది.......

శ్రీ పి. సుందరయ్య :—బయట అందరూ ఏకాభిప్రాయానికి వచ్చినా వాటిని శాసనసభలో ప్రకటించడం అవసరం. మరల వాయిదావేస్తే లాభం లేదు. శాసనసభ వేదిక నుంచి ప్రభుత్వం కాని ప్రతిపక్షాలుకాని దీనికి సంబంధించిన వ్యక్తులందరూ కూడా యీ అవగాహనకు వచ్చినాము మేము యింత వరకు యింకా వీటిని చేయాలి అని శాసనసభ వేదికమీద ప్రకటించకపోతే పరిస్థితి మనకు మించిపోతుంది. చేతులు కాలిన తర్వాత ఆకులు పట్టుకున్నా మనే సామెత వల్ల లాభంలేదు. అందుచల్ల దీనిని సీరియస్ యిస్యూగా తీసుకోవాలి. అదేవిధంగా అనేక ముఖ్యమైన సమస్యలు లేవదీసి ఉన్నాయి. ధరలు గురించి సత్యాగ్రహాలు అంటున్నారు. సత్యాగ్రహాలకు మీరు భయ పడతారని నేను అనడంలేదు. కాని రైతులకు చాలా చిక్కులు ఉన్నాయి. అదేవిధంగా ప్రజలకు కావలసిన ఆహార సమస్య గురించి చర్చలు జరుగు తున్నాయి అనుకుంటే నాన్ అఫీషియల్, అఫిషియల్ బిజినెస్ ఇవన్నీ కూడా వచ్చినప్పుడు టైము యిస్తామన్నందుకు సంతోషం. కాని మన బిజినెస్ మనము అనుకున్న టైముకు సంబంధంలేని పరిస్థితి వస్తోంది. దానిని దృష్టిలో పెట్టుకొని అవసరమైన మార్పులు చేయవలసి వస్తుంది. ఇది మామీద పూర్తిగా బైండింగ్ కాదని చెప్పడం మా ఉద్దేశం.

شری سلطان صلاح الدین اویسی - ۱۲ - تاریخ کو آپ لا اینڈ آرڈر پر بحث رکھے ہیں لیکن وقت بہت کم ہے - کیونکہ چار اور دوسرے مسائل بھی ہیں - آپ جانتے ہیں کہ آج لا اینڈ آرڈر کی حالت کیا ہے - شہر میں (۱۰۰) آدمی مارے گئے ہیں - بھینسہ اور نظام آباد میں لا اینڈ آرڈر کی حالت خراب ہے - اگر آپ چار مسائل ایک ساتھ بحث کے لئے رکھینگے تو ایسا ہوگا - ایسا معلوم ہوتا ہے کہ حکومت اپنے آپ کو بچانا چاہتی ہے -

Sri S. Jaipal Reddy :—We could discuss as many items as possible. We need not hurry through. What is left would be carried over.

جتنے بھی آئٹمس ممکن ہیں ان پر ڈسکشن ہونا۔

سری سلطان صلاح الدین اویسی ۔ لیکن لا ۔ آرڈر پر دو گھنٹے بھی بحث ہوسکے گی ۔

Sri P Sundaraiah :—I don't think we can complete by 13th. Discussion on Law and Order situation can be taken up on Monday

శ్రీ ఎం. వెంకయ్యనాయుడు:-నిన్న దీనిని అంగీకరించినామనుకోండి. ఈ కృష్ణానదీజలాల విషయంలో నేను తమద్వారా సభానాయకుల దృష్టికి తెచ్చేదేమిటంటే సుందరయ్యగారు చెప్పినట్లు యిప్పుడు మీరేమయినా సమావేశం యేర్పాటుచేయదలుచుకున్నా, మాట్లాడదలుచుకున్నా దీనికిఅభ్యంతరం లేదని చెప్పడం మన హవుస్‌లో కన్నా బయట మాట్లాడడం మంచిదని కాని అది జరిగితే శాసనసభలోపల ఒక ప్రకటన చేయకపోతే యీ శాసనసభ జరుగుతూ ఉండి యింత తీవ్రమైన సమస్య మీద బయట ఆందోళన జరుగుతూ వారంతా శాసనసభలో పట్టించుకోకుండా వున్నారని అంటే చాలా ప్రమాదం ఉంది. కనుక దీనిమీద యెప్పుడు డిస్కస్ చేసేది తేదీ నిర్ణయించవలసిన బాధ్యత వారిమీద ఉంది.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ :—అది తెలియజేస్తాను.

శ్రీ జి. లచ్చన్న :—సుందరయ్యగారు రెయిజ్ చేసిన పాయింట్ యీ శాసనసభ పూర్తి అయ్యేలోగా యీ నదీ జలాలు కృష్ణా వాటర్‌యొక్క సమస్యమీద ఒక స్పష్టమైన నిర్ణయం జరిగిందని శాసనసభా పూర్వకంగా ప్రజలకు తెలియకపోతే అనవసరమైన ఆందోళనలు వస్తాయి.

నిన్న జరిగిన బి.ఎ.సి.లో అనుకున్న ప్రకారంగా అన్ని ప్రతిపక్షాలు ప్రతినిధులతో కూడిన చర్చ ముఖ్యమంత్రిగారు ఎపుడు జరుపుతారు? ఆ నిర్ణయం ఈ సభాముఖంగా ఈ సెషన్‌లో జరుగుతుందా లేదా? అనేది మంత్రి గారు స్పష్టం చేస్తారా ?

మిష్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్:— నేను చెబుతాను.

శ్రీ ఇ. అయ్యపురెడ్డి :— ఈ సెషన్ పూర్తి అయ్యేలోగా కాలింగ్ అటెన్షన్‌కు ముందుచేస్తాము. ముందు మిమ్ములను సంప్రతించి అందరికి కన్వీనియెంట్ డేట్ నిర్ణయం చేస్తాము.

శ్రీ జి. లచ్చన్న:— సంప్రతింపులకు తేది నిర్ణయం జరిగిందా?

శ్రీ ఇ.అయ్యపురెడ్డి— సుందరయ్యగారికి, మీకు కన్వీనియెంట్ డేట్ నిర్ణయించేందుకు, ముఖ్యమంత్రి గారితోను, డిపార్టుమెంటల్ హెడ్స్‌తోను సంప్రతించి డేట్ చెబుతాను. మీరు మీకు కన్వీనియెంట్‌గా వున్న తేదీని నాకు ఇవ్వండి.

ANNOUNCEMENT

re : Fixing up of time-limit for the receipt of Amendments.

Mr. Deputy Speaker :—I am to announce to the House that the amendments to the following Bills would be received upto 5 p.m. to-day i e. 10th November, 1981 :

(1) The Andhra Pradesh Sugarcane (Regulation of Supply and Purchase) Amendment Bill 1981.

(2) The Andhra Pradesh (Telangana Area) Money Lenders Bill 1981.

PRESENTATION OF THE REPORT OF THE COMMITTEE ON PUBLIC ACCOUNTS

Sri M. Omkar :—Sir, I beg to present a copy of the Eighth Report (Part I) of the Public Accounts Committee on Appropriation Accounts 1976-77, Finance Accounts 1976-77, Revenue Receipts 1976-77 and Report of the Comptroller and Auditor-General of India for the year 1976-77 (Civil) of the Government of Andhra Pradesh.

Mr. Deputy Speaker :—Report presented.

STATUTORY RESOLUTIONS

re : Disapproving Certain Ordinances.

Sri M. Omkar :—Sir, I beg to move :

(1) This House Disapproves the Andhra Pradesh Gram Panchayats and Panchayat Samithis and Zilla Parishads Act (Second Amendment) Ordinance, 1981 (Andhra Pradesh Ordinance No. 3 of 1981).

(2) This House disapproves the Andhra Pradesh Gram Panchayats and Panchayat Samithis and Zilla Parishads Acts (Third Amendment) Ordinance, 1981 (Andhra Pradesh Ordinance No. 4 of 1981).

(3) This House Disapproves the Andhra Pradesh Gram Panchayats and Panchayat Samithis and Zilla Parishads Acts (Fourth Amendment) Ordinance, 1981 (Andhra Pradesh Ordinance No. 5 of 1981).

(4) This House Disapproves the Andhra Pradesh Panchayat Samithis and Zilla Parishads (Amendment) Ordinance, 1981 (Andhra Pradesh Ordinance No. 10 of 1981).

(5) This House Disapproves the Andhra Pradesh Panchayat Samithis and Zilla Parishads (Second Amendment) Ordinance, 1981 (Andhra Pradesh Ordinance No. 13 of 1981).

(6) This House Disapproves the Andhra Pradesh Panchayat Samithis and Zilla Parishads (Third Amendment) Ordinance, 1981 (Andhra Pradesh Ordinance No. 15 of 1981).

(7) This House Disapproves the Andhra Pradesh Panchayat Samithis and Zilla Parishads (Fourth Amendment) Ordinance, 1981 (Andhra Pradesh Ordinance No. 17 of 1981).

(8) This House Disapproves the Andhra Pradesh Panchayat Samithis and Zilla Parishads (Fifth Amendment) Ordinance, 1981 (Andhra Pradesh Ordinance No 19 of 1981)

(9) This House Disapproves the Andhra Pradesh Gram Panchayats and Panchayat Samithis and Zilla Parishads Acts (Fifth Amendment) Ordinance, 1981 (Andhra Pradesh Ordinance No. 20 of 1981)

(10) This House Disapproves the Andhra Pradesh Panchayat Samithis and Zilla Parishads (Sixth Amendment) Ordinance, 1981 (Andhra Pradesh Ordinance No 21 of 1981).

(11) This House Disapproves the Andhra Pradesh Panchayat Samithis and Zilla Parishads (Seventh Amendment) Ordinance, 1981 (Andhra Pradesh Ordinance No 32 of 1981).

(12) This House Disapproves the Andhra Pradesh Panchaya Samithis and Zilla Parishads (Eighth Amendment) Ordinance, 1981 (Andhra Pradesh Ordinance No. 34 of 1981)

Mr. Deputy Speaker .—Resolutions moved.

శ్రీ ఎం. ఓంకార్:— నా స్టాట్యుటరీ రెజల్యూషన్ మీదగాని, యీ సబ్జెక్టు మీదగాని మా పార్టీ నాయకులు శ్రీ నరసయ్యగారు మాట్లాడుతారు.

శ్రీ నల్లపురెడ్డి శ్రీనివాసులురెడ్డి:— వారి రెజల్యూషన్‌తోబాటు, నేను ఈ బిల్లును కన్సిడరేషన్‌కు మూవ్‌చేస్తాను. అపుడు రెండూ క్లబ్‌చేసి డిస్కస్ చేయవచ్చు.

GOVERNMENT BILL

The Andhra Pradesh Gram Panchayats and Panchayat Samithis and Zilla Parishads Acts (Third Amendment) Bill, 1981 (L.A. Bill No. 27 of 1981)

Sri Nallapureddy Sreenivasul Reddy :—Sir, I beg to move:

"That the Andhra Pradesh Gram Panchayats and Panchayat Samithis and Zilla Parishads Acts (Third Amendment) Bill, 1981" be taken into consideration.

Mr. Deputy Speaker :—Motion moved.

శ్రీ నల్లపురెడ్డి శ్రీనివాసులురెడ్డి — : అధ్యక్షా, ఈ ఆర్డినెన్సులు అన్నీ కూడా ముఖ్యంగా గ్రామ పంచాయతీ సమితి, జిల్లాపరిషత్తు ఎన్నికలకుగాను ముందు అత్యవసర పరిస్థితులను అవాంతరాలను తొలగించడానికిగాను ఈ ఆర్డినెన్సు ఇష్యూ చేయడం జరిగింది. ఆనాడు శాసనసభ సమావేశం జరగలేదు. అందులోనూ 11 సంllరాల నుండి జిల్లా పరిషత్తులకు పంచాయతీ సమితులకు ఎన్నికలు జరగలేదని ప్రతిపక్షాలు, ప్రజలు, ప్రజా ప్రతినిధులు ఆందోళన చేస్తూ వచ్చారు. దాని ఫలితంగా ఒక నిర్ణయం తీసుకొన్నారు. ఏ పరిస్థితిలోనూ ఎన్నికలు కొనసాగకుండా వుండకూడదు. సమితి స్థాయిలో, గ్రామ పంచాయతీ స్థాయిలో, పరిషత్తు స్థాయిలో ఎన్నికలు జరగాలని నిర్ణయం చేయడం జరిగింది. సర్పంచుల పదవులను పది సంవత్సరాల వరకు పొడిగించాము. ఎన్నికలు ఏ పరిస్థితులలోను అనుకొన్న టైం ప్రకారం ప్రత్యక్ష ఎన్నికలు జరగాలని ఈ 12 ఆర్డినెన్సులను జారీ చేయడం జరిగిందని మనవి చేస్తున్నాను. ఇవన్నీ సబబైనవని మనవి చేస్తున్నాను. ఇందులో సర్పంచ్ డిస్‌క్వాలిఫికేషన్‌కు సంబంధించిన అంశం ఒకటి వుంది. ఏ పరిస్థితిలోనూ వరుసగా మూడు సమావేశాలకు రానపుడు ఒక రెస్టరేషన్ అప్లికేషన్ పెట్టుకొన్నపుడు, ఆ అప్లికేషన్ డిస్‌పోజ్ అయ్యేవరకు డిస్‌క్వాలిఫై కాకూడదనే ఒక వుద్దేశ్యము. మరొక వుద్దేశ్యము సమితి ప్రెసిడెంటుగా ఎన్నికయితే తప్ప డిస్‌క్వాలిఫయికాకూడదు. అన్నిటికి మించి మూడు జిల్లాపరిషత్తులు హరిజనులకు కేటాయించాలని ఒక జిల్లా పరిషత్ గిరిజనునికి కేటాయించాలని ఒక నిర్ణయం, ఇటువంటి అనేక నిర్ణయాల ఫలితంగా, ఎన్నికలు అనుకున్న ప్రకారం జరగాలని స్పష్టం చేయుటం జరిగింది. అన్నిటికంటే బ్రహ్మాండమైనది ఉద్యోగుల సర్వీసెస్‌ను ప్రొవిన్షియలైజేషన్ చేయడం. ప్రతిపక్షాలు అభినందించిన నిర్ణయం ఇది. పంచాయతీ సంస్థలలో ఆర్థిక వనరులు సరిగ్గా లేనందువల్ల ఎన్నో కష్టాలకు, నష్టాలకు గురౌతూ ప్రజలకు కావలసిన మినిమమ్ నీడ్స్ కనీసపు కోర్కెలు తీర్చలేని సందర్భంలో పంచాయతీరాజ్ సంస్థల యొక్క సిబ్బంది జీతాలు రాష్ట్ర ప్రభుత్వమే భరించాలి. సర్వీసెస్ ప్రొవిన్షియలైజేషన్ చేయాలనే ఒక నిర్ణయమునకు ఒక ఆర్డినెన్సు ఇష్యూచేయవలసిన అవసరంవచ్చింది. ఇది ప్రజాభిమానం పొందిన ఆర్డినెన్సు అని మనవి చేస్తున్నాను. పంచాయతీ క్రింద వున్న వుద్యోగులను ఆ పంచాయతీకి సబార్డినేట్‌గా డిక్లేర్ చేస్తూ ఒక అంశము విడుదల చేయడం జరిగింది. రిజర్వేషన్ అనేది 1990 వరకు కొనసాగాలని రాజ్యాంగపరమైన నిర్ణయం చేయడం, రాజ్యాంగంలో మార్పు చేసిన తర్వాత మనం కూడా అదేవిధంగా కావాలనే పంథాలో హరిజన గిరిజనులకు ఇచ్చిన రిజర్వేషన్సు 1990 జనవరి 25 వరకు కొనసాగాలని ఒక నిర్ణయం తీసుకొనడం జరిగింది. కమిషనర్‌కు సంబంధించి అవసరమైన సిబ్బందిని నియమించే అధికారాలను ఇవ్వడం జరిగింది. ఎన్నికల సందర్భంలో అత్యవసర పరిస్థితులలో

ఎక్కడయినా పోలింగ్ స్టేషనుకు బండ్లు సేకరించడంలో నయితేనేమి, వెహికల్స్ సేకరించడంలోనయితేనేమి తీసుకొనేదానికి రాష్ట్రప్రభుత్వానికి సంబంధించిన అధికారాల నివ్వడం జరిగింది. ఎన్నికలు సక్రమంగా, సరియైన కాలంలో నిర్వహించడానికి తీసుకొన్న చర్యయని మనవి చేస్తున్నాను. ఎన్నికల డ్యూటీలో సిబ్బందిని ఎవరినయినా నియమించినపుడు ఎవరైనా తిరస్కరించినచో తగు చర్య తీసుకోడానికి అధికారాల నివ్వడం జరిగింది. అధికారులను ఏదో చేయాలని మాత్రం కాదు. శాసనసభ్యులు, పార్లమెంటు సభ్యులుసమితులలో,జిల్లాపరిషత్‌లలో వాళ్ళ ఇన్వాల్వుమెంటు ఉండాలని కొన్ని ఆర్గ్యుమెన్సులు చేయడం జరిగింది. ఎం.ఎల్.ఏ.గా వున్న వ్యక్తి తన నియోజక వర్గంలోని ఇతర బ్లాకులకు చెందిన ఇతర పంచాయతీ సమితి సమావేశాలలో పాల్గొన వచ్చును. స్టాండింగ్ కమిటీలో మెంబరుగా వుంటూ మిగిలిన అన్నిటిల్లో చర్చల్లో భాగస్వామిగావుండే అవకాశమిచ్చితీరాలని శాసనసభ్యులు కోరిన మేరకు, శాసనసభలో కోరిన మేరకు ఇవ్వటం జరిగింది. లోక్‌సభ సభ్యుని యొక్క నియోజకవర్గంలో ఒక జిల్లా పరిషత్‌కుపైవున్న సమయంలో ఒక జిల్లా పరిషత్‌లో సమావేశంలో చర్చలలో పాల్గొనవచ్చు. అవన్ని ప్రజాప్రతినిధుల కోర్కె మేరకు చేయడం జరిగింది. ఇంతకుముందు ఒక శాసన సభ్యుడు జిల్లాపరిషత్ అధ్యక్షుడయినా, సమితి అధ్యక్షుడయినా, 15 రోజులలోపల రాజీ నామాచేయాలని నిబంధన వుండింది. దాన్ని 6 నెలలవరకు పొడిగించడం జరిగింది. ఇది న్యాయమైన విషయం. 1964 వరకు శాసనసభ్యుడు జిల్లా పరిషత్ అధ్యక్షుడుగా, సమితి అధ్యకుడుగా కొనసాగిన సందర్భాలున్నాయి. ఇపుడు అవకాశాన్నివ్వడానికి కనీసం 6 నెలలపాటు అవకాశమిచ్చి ఎక్స్‌పెరి మెంటల్‌గా చేయడానికి వీలుంటుంది.

జిల్లా పరిషత్ చైర్మెన్‌కు యిప్పుడు కూడా ఆ అవకాశము యివ్వ డానికి 6 నెలల పాటు పొడిగించడం అనేది అందరికి ఉపయోగపడుతుందని అనుకుంటాను. తరువాత రాజకీయ పార్టీలో ఉన్నవారు వారి సింబల్స్‌తో జిల్లా పరిషత్, ఎన్నికలలో పోటీ చేయడం న్యాయం కాదు అని అనుకుం టున్నాను. శాసన సభలో పార్లమెంటులో శాసన విషయాల మీద పార్టీ ఎన్నికలు జరిపించడం న్యాయం, కాని స్థానిక సంస్థలలో లోకల్‌గా ఉండే సమస్యలను పరిష్కారము చేసే జిల్లా పరిషత్తులలో పార్టీ సింబల్స్‌తో పోరాటం చేయడం మంచిది కాదనుకుంటున్నాను. అందుకోసమే జిల్లా పరిషత్, పంచాయతీ ఎన్నికలు పార్టీ సింబల్స్‌తో పోటీ చేయరాదనే నిర్ణయం తీసుకో వడం జరిగింది. తరువాత ముఖ్యమంత్రి, పార్లమెంటు సభ్యులు హెచ్చుగా జిల్లా పరిషత్తు సమావేశాలకు హాజరు కావడము కష్టము. కాబట్టి వారు 6 నెలల పాటు ఆ సమితి ఏరియాలో గాని, జిల్లాపరిషత్తు ఏరియాలో గాని లేక పోయినప్పటికీ వారి సభ్యత్వము పోవడానికి వీలులేకుండా చేయడం జరిగింది. అందువల్ల 6 మాసాలు జిల్లా పరిషత్తు సమావేశాలకు యీ శాసన సభ్యులు,

పార్లమెంటు సభ్యులు హాజరు కాకపోయినా వారి సభ్యత్వము రద్దుకాదు. దీనికు పూర్వం జిల్లా పరిషత్తు, సమితి బి.డి.ఓ. మీద, డి. డి. ఓ. మీద Administrative Control for the purpose of implementation of the Resolutions passed by the Zilla Parishad Standing Committee. అని ఉంది. కాని దానికి సంపూర్ణంగా మార్చడం జరిగింది. Administrative Control for the purpose of Act అనడం జరిగింది. కేవలం తీర్మానాల మీదనే కాకుండా యాక్టుకు సంబంధించి సంపూర్ణమైన ఎడ్మినిస్ట్రేషన్ కంట్రోలు డిస్ట్రిక్టు డెవలప్‌మెంటు ఆఫీసరుకు, బ్లాక్ డెవలప్‌మెంటు ఆఫీసరుకు యివ్వడం జరిగింది. దాని కోసము సమితి స్థాయిలో సలహా సంఘము, జిల్లా స్థాయిలో డిస్ట్రిక్ట్ డెవలప్‌మెంటు బోర్డు ఏర్పాటు చేయడం కోసం ఆర్డినెన్సును యిష్యూ చేయడం జరిగింది. ఈ జిల్లా కమిటీలలో శాసన సభ్యులను వీలైనంత వరకూ ఇన్‌వాల్వు చేయాలని, గ్రామ స్థాయి వరకూ కూడా వారి సహకారము తీసుకోవాలనీ యీ కమిటీలు ఏర్పాటు చేయడం కోసము ఆర్డినెన్సు యిష్యూ చేయడం జరిగింది. కాని యిది యింత వరకూ అమలు పరచడం జరగలేదు. ఈ విషయంలో పెద్దలైన వారి సలహాలు తీసుకోవాలని అభిప్రాయంతోనే యిల్లా అమలు చేయడం జరగలేదు. ఈ విషయంలో రకరకాల అభిప్రాయాలు ఉన్నాయి. ఆ కమిటీలలో 13 మంది మెంబర్లు, ఉండాలా 15 మంది మెంబర్లు ఉండాలా అనేది ఒకటి చర్చించాలి. అంతే కాకుండా ఆ కమిటీలలో శాసనసభ్యులే కాకుండా స్పెషలిస్టులనుకూడా తీసుకోవాలనే అభిప్రాయం వుంది. పెద్దలైన సుందరయ్యగారు యింకా యితరుల అభిప్రాయాలు తీసుకొని ఒక నిర్ణయం తీసుకుంటాం.

శ్రీ ఎం. వెంకయ్య నాయుడు (ఉదయగిరి) :-సుందరయ్య గారి అభిప్రాయం తెలుసుకుంటామని అంటున్నారు. వారి అభిప్రాయం తెలుసుకోకుండానే ఆర్డినెన్సు ఎట్లాగు యిష్యూచేసారు ? మీ పక్షంవారిలోనే భేదాభిప్రాయం వచ్చి వాయిదా వేశారు.

(Sri C. Narayana Reddy in the Chair)

శ్రీ ఎన్. శ్రీనివాసులు రెడ్డి:-ఈ భిన్నమైన అభిప్రాయాలు వ్యక్తము కావడంవల్ల అధికారపక్షం వారితోనూ ప్రతిపక్షం వారితోను చర్చలు జరపడానికే ఈ ఆర్డినెన్సు ఇంప్లిమెంటేషన్ వాయిదా వేసి కమిటీలు ఏర్పాటు చేయలేదు. అంతేకాని అధికారపక్షం వారిలో యీ కమిటీల ఏర్పాటు విషయంలో అభిప్రాయ భేదం లేదు. అందరి అభిప్రాయం తీసుకుంటే బాగుంటుందని ఆర్డర్సు ఆపు చేసాము. అత్యవసర పరిస్థితులలో ఆర్డినెన్సును ఈ విషయంలో యిష్యూ చేసాము. ఈ విషయంలో ఇంప్లిమెంటేషన్ ఆర్డర్సు పోలేదంటే దానికి కారణం యిది జాగ్రత్తగా పరిశీలించి చేయాలనేదే. తరువాత ప్రభుత్వము ఈ పంచాయతీరాజ్ సంస్థల అభివృద్ధి కొరకు పంచాయతీరాజ్ ఫయినాన్సు కార్పొరేషన్ను ఏర్పాటు చేయాలనే నిర్ణయం తీసుకోవడం జరిగింది. దీని ఉద్దేశ్యము ఏమిటంటే ప్రొడక్షన్ ఓరియంటేషన్ ప్రోగ్రాముల్ని, రెమ్యూనరే

రేటిన్ స్కీమ్ను యీ పంచాయతీరాజ్ వ్యవస్థలో ఏర్పాటుచేసి యీ పంచాయతీ సంస్థలకు ఆర్థిక సహాయము అందజేయాలనేదే మా ఉద్దేశ్యము. ఏ జిల్లా పరిషత్తులలోనైనా చోటు వుండి ఆఫీసు బిల్డింగులు, షాపులు కట్టడానికి వీలు వుంటే వారికి కట్టి యివ్వడానికి గాను ఆర్థిక సహాయం చేయాలనే మా ఉద్దేశ్యం. ఈ ఉద్దేశ్యంతోనే నిన్న రంగారెడ్డి జిల్లా పరిషత్తులో 1 కోటి 50 లక్షలు విలువ చేసే కాంప్లెక్స్‌ను కట్టడానికి శంకుస్థాపన చేయడం జరిగింది. పంచాయతీ సంస్థలకు ఆర్థిక వనరులు లేకపోవడం వల్ల అన్ని చోట్ల కూడా ప్రొడక్షన్ ఓరియంటెడ్ స్కీమ్ను వేసి వారికి సహాయం చేయడానికే ఈ పంచాయతీ రాజ్ పైనాన్సు కార్పొరేషన్ ఏర్పరచడం జరిగింది. దీనిని 1-4-1982 లోపలనే పార్మాలిటీస్ అన్నికూడా పూర్తిచేసి యీ కార్పొరేషన్ ఏర్పాటు చేయాలనే ఉద్దేశ్యం వుంది. వీలయితే యింకా తొందరలోనే యీ కార్పొరేషన్‌ను ఏర్పాటు చేస్తాము. పంచాయతీరాజ్ సంస్థల అభివృద్ధి విషయంలో యింకా ఎన్నో నిర్ణయాలు తీసుకోవడం జరిగింది. ఆ నిర్ణయాలు ఏమిటో రేపు డిబేటు రిప్లయిలో సభకు తెలియజేస్తాను. కాబట్టి ఈరోజు జనరల్ డిబేటు చేసి రేపు క్లాజువారీ డిస్కషన్ చేస్తే బాగుంటుందని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ పి. సుందరయ్య :-పంచాయతీరాజ్ శాఖామంత్రి గారికి నేను సానుభూతి తెలియజేస్తున్నాను. ఎందుకంటే ఈ బిల్లు వారు మనస్పూర్తిగా తీసుకువచ్చినది కాదు. దురదృష్టవశాత్తు వారు యీ బిల్లును యీ శాసనసభ ముందుకు తీసుకునివచ్చే బాధ్యత వారు తీసుకున్నారు. ఎందుకంటే వారు ఈ పంచాయతీరాజ్ శాఖకు మంత్రిగా వున్నారు కాబట్టి ఆ విధంగా చేశారు. అందువల్ల దీనిలోని మంచిని వారు వెతికి వెతికి చెప్పేదానికి ప్రయత్నం చేసారు. వారు చెప్పిన కారణాలు పరిశీలనచేస్తే అసలు ఈఆర్డినెన్సులు ఇష్యూ చేయవలసిన అవసరం లేదు. ఈ ఆర్డినెన్సులు అమలు విషయంలో ప్రభుత్వానికి ఒక పోలసీ అనేది ఉందా ? ఎందుకంటే వారు యిష్యూచేసిన ఆర్డినెన్సులను వారే అమలు జరపలేదు.

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసుల్‌రెడ్డి:-ఒక్క ఆర్డినెన్సు మాత్రమే అమలు జరపలేదు.

శ్రీ పి. సుందరయ్య :-ఒకటేకాదు. అమలు పరచని ఆర్డినెన్సులు చాలా వున్నాయి. అసలు ఆర్డినెన్సులు అనేవి పంచాయతీరాజ్ ఎన్నికలు జరిపించడం కోసము. ఆ ఎన్నికలు నడిపించడానికి సాధ్యముకాని పరిస్థితులలో ప్రభుత్వము అధికారము తీసుకునేందుకు ఈ ఆర్డినెన్సులు యివ్వాలి. అంతేకాని మామూలు పరిస్థితులలో చేయడానికి లేదు. అది న్యాయమైన హక్కు : ప్రభుత్వం ఆర్డినెన్సు యిష్యూ చేయడం 11-00 am
కోసం యిచ్చిన కారణాలు చూచితే ఎక్కడా కూడ అటువంటి అవసరం

వున్నట్లు కనబడడం లేదు. శాసన సభ లేదు, అవసరం అనుకొన్నాము, పెట్టాము అని చెప్పారు. ఎక్కడ అవసరం వచ్చినది? ఈ ఆర్డినెన్స్ పెట్టక పోతే పంచాయితీ ఎన్నికలు గాని, సమితి ఎన్నికలు గాని, రిజర్వేషన్స్‌గాని వాయిదా వేయాలి అనే గతి ఎక్కడ వడుతుందోనని సమాధానం చెప్పకుండా, శాసనసభలేదు, మంచి పని కనుక పెట్టాము, అమలు జరపాల్సిన అవసరం లేకపోయింది, పెద్దలందరిని సంప్రదించి ఎట్లా ఉంటే బాగా ఉంటుందో, గవర్నమెంట్ అభిప్రాయం ఏమిటో యిందులో వదలి వేసినది. గవర్న మెంట్ అభిప్రాయం లేదు. అది సభతో చర్చించిన తరువాత చెపుతారా? ఆ విషయం మీకు ఆర్డినెన్స్ నంబరు వరుసగా వచ్చినప్పుడు చెపుతాము. డ్యూయల్ మెంబర్‌షిప్ గురించి ఎటువంటి ఆర్డినెన్స్‌లు ఉన్నాయో చెపుతాము. శాసనసభ్యుడుగాని, శాసనమండలి సభ్యుడుగాని, సమితి అధ్యక్షుడుగా గాని, జిల్లాపరిషత్ అధ్యక్షుడుగాగాని ఎన్నుకోబడితే 15రోజులలోపల తన శాసనసభా సభ్యత్వానికి ఆయన రాజీనామా యివ్వాలి. రాజ్యాంగంలో శాసనసభా సభ్యత్వాన్ని తొలగించే దానికి హక్కులేదు కనుక, అట్లా 15 రోజులలో రాజీనామా యివ్వకపోతే శాసనసభ్యుడికి ఆయన యొక్క సమితి అధ్యక్ష పదవిగాని, జిల్లా పరిషత్ అధ్యక్ష పదవి గాని పోతుంది. దానిని గురించి 15 రోజులు కాదు, ఆరు మాసాలు గడువు యిచ్చారు. ఆయన దానికి రాజీనామా పెడితే ఎన్నుకోబడిన తరువాత 15 రోజులలో తిరిగి బై ఎలక్షన్స్ వస్తాయి. ఆయన నిలబడాల్సిన అవసరంలేదు. జిల్లాపరిషత్ చైర్మన్‌గా ఎంతమేరకు నాప్రజలకు కాస్తో కూస్తో చేస్తాను అనే ఆయన తన ఎం. ఎల్. ఎ. షిప్ వదలి రాజీనామా పెడతారు. గవర్నమెంట్ యిచ్చిన నోట్‌లోనే చెప్పారు. ఆరు నెలలు మాత్రం పెట్టుకుంటాము అని. గవర్నమెంట్ ఒక అభిప్రాయానికి రాలేక పోయింది. In the notes about Ordinance 21 it is said : "As the Legislative Assembly was not in Session, this Ordinance was issued to extend the time limit to six months with respect of offices of President, Panchayat Samithis and Chairman, Zilla Parishad if held by Members of State Legislature pending a decision of the Government to prevent duel membership" ఇప్పటికైనా ఒక అభిప్రాయానికి వచ్చారా? నిజంచెప్పినందుకు సంతోషం. మీ ఆఫీసర్స్‌కు ధన్యవాదాలు. దీని యొక్క యింప్లికేషన్ అర్థంచేసుకొన్నారో లేదో తెలియదుగాని ఉన్న వాస్తవం మాత్రంయిది. గవర్నమెంట్ ఒక్కఅభిప్రాయానికి రాలేకపోయింది. ఎం.ఎల్.ఎ. జిల్లా పరిషత్ అధ్యక్షుడుగా గాని, సమితి అధ్యక్షుడుగా గాని ఎన్నుకోబడితే రాజీనామా చేయునవసరంలేదు. శాసనసభ్యుడిగా ఉన్నంత కాలము జిల్లా పరిషత్ అధ్యక్షుడుగా ఉండవచ్చు. 15 రోజులు, ఆరు నెలలు అనేది అర్థం లేదు. ఇప్పటికైనా అభిప్రాయానికి వచ్చారా? ఆర్డినెన్స్‌గురించి ఈబిల్లుతెస్తాము అన్నప్పుడు ఈ అభిప్రాయానికి వచ్చాము. శాసనసభ్యుడు సభ్యుడుగా ఉన్నంత కాలం జిల్లాపరిషత్ చైర్మన్‌గా, సమితిఅధ్యక్షుడుగా ఉండవచ్చుననే

దానికి సవరణ తేవాలి. అది ఆర్డినెన్స్‌గా తెచ్చి ఆరు నెలలు ఎందుకు
చేయవలసి వచ్చినది? ఈ ఆర్డినెన్స్ డేట్ జూలై 8. నాలుగు నెలలు
అయిపోయింది. డిసెంబరుకు ఆరు నెలలు అయిపోతుంది. డిసెంబరు
లోపల శాసన సభ జరగదు. అవతల ఏమి చేస్తారు. ఆటోమేటిక్‌గా జిల్లా
పరిషత్ ఛైర్మన్‌గా ఉండనే ఉండడు. వెంటనే ఎన్నుకోబడాలి. ఆరునెలల
లోపల ఎన్నుకోబడాలి. డిసెంబర్ నెలలో దీనికి రాజీనామా పెట్టవచ్చు.
అసెంబ్లీకి, జిల్లా పరిషత్‌కు దేనికి రాజీనామా పెట్టాలి? ఎం. ఎల్. ఎ.గా
రాజీనామా పెడతారు. ఎం.ఎల్.ఎగా రాజీనామా పెట్టిన తరువాత సమితి
అధ్యక్షుడుగానో, జిల్లాపరిషత్ అధ్యక్షుడుగానో అయిపోతాడు. ఒక పర్యాయం
ఎన్నుకోబడిన తరువాత 5 ఏండ్ల కాలం సమితి అధ్యక్షుడి కాలం ఎంత
వరకు ఉంటుందో అంతవరకు సభ్యత్వం ఉంటుందని ఆర్డినెన్స్ తేవాలి. లేక
పోతే బై ఎలక్షన్ జరపాలి దీనికి. లేకపోతే ఎం.ఎల్.ఎ.గా ఉన్నంతకాలం,
పార్లమెంట్ సభ్యుడిగా ఉన్నంత కాలం అట్లానే కంటిన్యూ కావచ్చునని
చెప్పాలి. అది తేల్చుకోకుండా ఆర్డినెన్స్ తెస్తే ఏమి అర్థం? గవర్నమెంట్‌కు
యిదమిద్ధమైన అభిప్రాయం లేకుండా, గవర్నమెంట్‌లో ఉన్న బూజు
పట్టిన సర్వంగల కొంతమందికి లొంగిపోయి యిటువంటివి తేవడం సరై
నది కాదు. ఎం.ఎల్.ఎ.లు గాని, ఎం.ఎల్.సి.లు గాని ఈ స్థానిక సంస్థలలో
కార్యాచరణకు పోవాలి, సమితి అధ్యక్షుడుగా గాని, జిల్లా పరిషత్ అధ్యక్షుడుగా
గాని ఉండే వారు ఎం.ఎల్.ఎగా చేయవలసిన పనులు పార్లమెంట్
సభ్యులుగా ఉండి చేయవలసిన పనులు చేయలేరు, స్థానిక సమస్యలలో
కూరుకుపోవడం ఎం.ఎల్.ఎ. పని కాదు. అక్కడ ప్రజల చేత ఎన్నుకో
బడిన వారే స్థానిక సంస్థలు నడపాలి అనే ఆ ప్రిన్సిపుల్‌ను బట్టి కూడా చేసి
నట్లయితే ఎం.ఎల్.ఎస్. చేయకూడదని ప్రిన్సిపుల్ పెట్టినట్లయితే అప్పుడు
చేయాల్సిన పద్ధతి ఏమిటంటే ఏ పరిస్థితులలో కూడా ఎం. ఎల్. ఎ. గాని,
ఎం.ఎల్.సి. గాని నిలబడేదానికి లేదు అని పెట్టాలి. 15 రోజులలో బై
ఎలక్షన్ జరపడంలో అర్థం లేదు. ఆ సూత్రాన్ని పాటించినట్లయితే బాగా
ఉంటుంది. ఎం.ఎల్.ఎ.ను ఎందుకు నిషేధించాలి అంటే- ఎం. ఎల్. ఎ. కు
ప్రభుత్వం యిచ్చే గౌరవం-75 కార్పొరేషన్స్ పెట్టారు. వాటికి అధ్యక్ష పదవులు
వగైరా యిచ్చారు. ప్రతి పక్ష సభ్యులు ఆ భావంతోలేరు. ఏ ప్రజల దగ్గర
నుంచి వచ్చామో వారికి కొంచెం సేవ చేయాలి. రాష్ట్ర పరిస్థితి పార్ల
మెంట్ సభ్యుడు దేశ పరిస్థితి అవగాహన చేసుకొని కంట్రిబ్యూట్ చేసే
పద్ధతిలో ఎం.ఎల్.ఎ.గా ఉంటున్నాడు తప్ప ఒక వ్యక్తికి ఏమి వస్తుందని
కాదు. ఎం.ఎల్.ఏ.పని యిది. కార్య నిర్వాహక పదవులలో ఉండకూడదనే
సూత్రంతో చేయాలి. అంత ఘన కార్యం దేశానికి చేయలేను. స్థానికంగా
గ్రామాలలో పని చేసుకుంటాను అంటే అతను ఎన్నికలలో నిలబడి గెలిస్తే
ఉండవచ్చు. ఓడిపోతే శాసనసభ్యుడుగా కంటిన్యూ కావచ్చు. మొదట

ఉద్దేశ్యం మంచిదే గాని దానిని అసలు జరగకుండా ఎన్నిక అయిన తరువాత శాసనసభ్యుడు రాజీనామాచేయడం, జిల్లా పరిషత్‌కు అధ్యక్షుడుగా పని చేయడం ప్రజాతంత్రమేనా? దానిని గురించి ఆర్డినెన్స్ చేయాల్సిన అవసరం ఏమివచ్చినది? యాక్టుపైచర్చించేటప్పుడు మేముచెప్పాము, మీరు వినిపించుకో లేదు, అప్పుడు ఎందుకని మాట్లాడుకున్నారో అర్థంకావడంలేదు. ఇప్పుడయినా నిర్ణయించుకున్నారా? లేదు. ఇది ఒక ఉదాహరణగా మాత్రం నేను చెబుతున్నాను. జనరల్‌డిబేటుకు మంత్రిగారు సమాధానం చెప్పేటప్పుడు దీనికి సమాధానంచెప్పాలి, వారి అభిప్రాయం ఏమిటోచెప్పాలి, డిసెంబరులో బై ఎలక్షన్ను పెడుతున్నారా ? లేదూ యీ శాసనసభ, రాజ్యసభ యిపి వున్నంతకాలం కోటెర్మినస్‌గా వుంచాలనుకుంటున్నారా ? చెప్పాలి. లేకపోతే, బిల్లుకు అర్థం లేదు, కంటెంటు చదివితే యీ ఆర్డినెన్సులు ఎంత అనవసరమైనవో, ఎంత దారుణమైనవో, ప్రజాతంత్ర విరుద్ధమైనవో, అధికార దుర్వినియోగానికి వుపయోగపడేవో, వున్న సెటప్‌ను అదే విధంగా వుంచడానికి ఎంతగా ప్రయత్నం జరిగిందో తెలుస్తుంది. మొదటి ఆర్డినెన్సు చూడండి. గవర్నమెంటు చెప్పేవాదన ఏమిటి ? ఆర్డినెన్సులో యిచ్చినఎక్స్‌ప్లనేషన్ ఏమిటి ? – నేను ఎన్నికలు సక్రమంగా జరపాలంటే నాకు ఎక్కువ వెహికిల్స్ కావాలి; ఎలక్షను బూతులకోసం స్థలాలు కావాలి ? వీటిని సేకరించడానికి ఇప్పుడు నాకు అధికారంలేదు. గ్రామ పంచాయితీ యాక్టులో వున్నాయి, సమితి యాక్టులో లేవు. అందుకు ఆర్డినెన్సు తెస్తాను – అంటున్నారు, ఐవాళ ఎలక్షన్సువద్దు, ఎలక్షన్సుకు కావలసిన వాహనాలుగాని, ప్రెమిసిస్‌గాని మేము యివ్వము–అని చెప్పేవారు ఎవరైనా వున్నారా? ఎన్నికలు కావాలని ప్రజలు, ప్రతిపక్షం అంతా కోరుతుంటే యింకా యీ ఆర్డినెన్సు ఎందుకు ? దీనికి సమాధానం లేదు. ఇదివరకు ఎన్నికలలో వెహికిల్స్ రిక్విజిషన్ చెయ్యడం లేదా ? స్థలాలు రిక్విజిషన్ చెయ్యడంలేదా ? అప్పుడు అందుకు ఎవరైనా అభ్యంతరపెట్టారా ? లేదే. దానికి ప్రత్యేకంగా ఆర్డినెన్సు తెచ్చి, ఎవరో ప్రతిబంధకం పెడుతున్నట్లు, వ్యతిరేకిస్తున్నట్లు చిత్రించి, నాకు అధికారం కావాలి – అంటున్నారు, నేను అడుగుతున్నాను - ఎన్ని స్థలాలలో మీరు యాక్టు ప్రకారంగా, బలవంతంగా తీసుకోవలసి వచ్చింది ? చెప్పండి, దానినిబట్టి యీ ఆర్డినెన్సు అవసరమా, కాదా అన్నది తెలుస్తుంది. అంతేగాక, యిందులో 'ప్రాపర్టి' అనే మాట వుపయోగించవలసిన అవసరం ఏమొచ్చింది ? "In Sub-Section (2) for the word 'premises' the word 'property' shall be substituted. మీ లీగల్ సలహాదారులు చాలామంది వున్నారుగదా, ప్రిమిసెస్ అంటే చాలదు, ప్రాపర్టి అని కూడా వుండాల న్నారు. ఇక్కడ ప్రాపర్టి అనేది ఎందుకు రావలసివచ్చింది ? ఇంక వెహికిల్ అంటే ఏమిటో కూడా ఇందులో చెప్పారు– "Vehicle means any vehicle

used or capable of being used for ofthe purpose road transport whether propelled by mechanical power or otherwise. ప్రజలంటే ఎంత నిర్లక్ష్యమో దీనినిబట్టి మీరు అర్థం చేసుకోవచ్చు. అంటే-ఎడ్ల బళ్లు, దున్నపోతు బళ్లు, సైకిళ్లు మొదలయినవి వుపయోగించ వచ్చునన్నమాట.

శ్రీ నల్లపురెడ్డి శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి:— ఒక సబ్మిషన్. రిప్రజెంటేషన్ ఆఫ్ పీపుల్స్ యాక్టు నుంచి వెర్బాటిమ్ రిప్రొడ్యూస్ చేశారు. లోక్‌సభ, శాసనసభ అన్నిటి ఎన్నికలు దృష్టిలో పెట్టుకుని, భారతదేశానికంతటికి సంబంధించినది - దానిని యిందులో పొందుపరచారు. అంతే, ఏ పొరపాటూ లేదు.

శ్రీ పి. సుందరయ్య (గన్నవరం):— నా పాయింట్ అదే. గుడ్డితనంగా దానినే అనుకరించవలసిన అవసరమేమిటి ? స్వాతంత్ర్యం వచ్చిన 34 ఏళ్ల తరువాత, ఆ రోజున తెలిసో తెలియకో చేసిన దానిని యింకా పట్టుకుని గుడ్డిగా యిప్పుడు కూడా అదేవిధంగా చేశామనడం సమాధానం కాదు. గిరిజన ప్రాంతాలలో, దారి సరిగా లేనిచోట, మోటారు కార్లు వెళ్లలేని చోట ఎద్దు బళ్లు కావలసి వస్తుందనుకుంటే అర్థం చేసుకోవచ్చు, ఇవాళ కూడా నేను ఎద్దు బళ్లు, దున్నపోతు బళ్లు, సైకిళ్లు పెట్టి చేసుకుంటాను, అందుకు ఆర్డినెన్సు తీసుకువస్తాను అని అనడం ప్రజలంటే ఎంత నిర్లక్ష్యమో అర్థమవుతున్నది. ఫలానాచోట మేము అడిగాము, వారు ఇవ్వలేదు, అందువల్ల యిది తీసుకువచ్చాము అని అంటే అర్థంచేసుకోవచ్చు, ఇది ప్రజాతంత్రానికి మంచిదికాదు. ఇంక, ప్రిమిసెస్ కావాలి, వారు మొండిగా యివ్వము అని అంటే ఆక్రమించుకోవడానికి అధికారం కావాలి అంటున్నారు. స్త్రీలు వుంటే, తలుపులు వేసుకుంటే, బద్దలుకొట్టవచ్చు, తాళం వేస్తే బద్దలు కొట్టవచ్చు - ఆక్రమించుకోవచ్చు అన్నారు. ఇంత చేసినా సంతృప్తి పడకుండా - మేము అడగంగానే యివ్వలేదు కాబట్టి నీకు ఒక సంవత్సరం శిక్ష వేస్తాము - అంటున్నారు, ఇదేమి న్యాయం ? ఎవరూ మీకు యివ్వము అనడంలేదు. అటువంటప్పుడు మొండిగా యివ్వలేదు, యివ్వరు అనుకుని, బలవంతంగా ఆక్రమించుకుని, ఒక సంవత్సరం శిక్ష వేస్తాము, అందుకు ఆర్డినెన్సు తీసుకువస్తున్నామనడం ప్రజలంటే, ప్రజాతంత్రమంటే ఎంత చులకనో అర్థమవుతున్నది. ఈ మూడవ ఆర్డినెన్సు చూడండి, ఇది ఎక్కడయినా అమలు జరిపారా ? ఏ ఉద్యోగి అయినా తన కర్తవ్యం నిర్వర్తించకపోతే శిక్ష వేస్తాము - అంటున్నారు. దానికి కూడా ఒక ఆర్డినెన్సు. ఏ ఉద్యోగి అయినా ఎన్నికలు సక్రమంగా నడపకపోతే జనరల్ సర్వీసు రూల్సు ప్రకారంగా డిసిప్లినరీ యాక్షను తీసుకోవడానికి అవకాశం ఎప్పుడూ వున్నది. టీచర్సుకుగాని, గవర్నమెంటు ఉద్యోగులకు, ఎలక్షను ఆఫీసులో పనిచేసే ఉద్యోగులకు యీ కర్తవ్యం యివ్వండి. వారు నిర్వర్తించకపోతే చర్య తీసుకోవడానికి అవకాశంవుంది, తీసుకోండి. దానికి ఆర్డినెన్సు జారీ

చెయ్యవలసిన అవసరమేమి వుంది ? మీ లీగల్ సలహాదారు ఎవరో, ఏ మంత్రిగారి బుర్రలో ఈ ఆలోచన వచ్చిందో, ఎవరిని ఉద్దేశించి దీనిని చేసారో తెలియదు. ఆఫీసర్ల నుంచి బాయికాట్ వస్తుందని ఎక్కడైనా వార్త వచ్చిందా ? ఆ మాట ఎవరైనా అన్నారా ? అటువంటి సూచనవచ్చే అవకాశం లేనప్పుడు ఎందుకు ఈ బలవంతంగా చేస్తామని బెదిరింపు ? గత ఆరు మాసాలుగా ఏ పత్రికలోను నేను చదువలేదు. ఆఫీసర్లు బాయికాట్ చేస్తామని కాని ఆ రకమైన ఆందోళన ఏదైనా చేస్తామని కాని, ఆఫీసర్లు మేము ఎన్నికలు జరుపము అన్నది లేదు. సక్రమంగా నడిపారా లేదా అనేది వేరు. ఆఫీసర్లు ఎన్నికలు జరిపించడానికి ఆర్డినెన్సు ఎందుకు ? పోనీ ఆ ఆర్డినెన్సు క్రింద ఎవరైనా యాక్షన్ తీసుకోబడ్డారా? ఎవరిపైనా చర్య తీసుకోలేదు. ఈ ఆర్డినెన్సు వల్లనే భయపడి జాగ్రత్తగా చేసారని అంటారా – ఈ రోజులలో మన ఆర్డినెన్సుల వల్ల భయపడి చేసే వారెవరైనా ఉన్నారా ? అందువల్ల మూడవ ఆర్డినెన్సు ఉద్దేశ్యం వారు చెప్పిందికాదు. నాలుగవ ఆర్డినెన్సును తీసుకుందాము. మంత్రిగారికి నాకు వచ్చిన సందేహమే వచ్చిందేమో తెలియదు. 1964 లో పంచాయితీ సమితుల చట్టం సవరణ చేసినప్పుడు ఎస్.సి.లకు, ఎస్.టి.లకు ఆ చట్టం అమలులోనికి వచ్చిన 16 సంవత్సరాల వరకు రిజర్వేషన్సు ఉంటాయని అందులో పెట్టారు. అంటే 1980 మార్చితో ఆ చట్టంలో ఏర్పరిచిన రిజర్వేషను ముగిసిపోయింది. పార్లమెంటులో 1990 వరకు రిజర్వేషన్సు పొడిగిస్తూ చట్టంచేసారు. కాని మన చట్టం ప్రకారం 1980 తో ముగిసింది. పార్లమెంటులో చేసిన చట్టం ప్రకారం మన చట్టం మార్చుకోవాలి కదా. 1974 లోను 1978-79 లోను 1980 లోను మన చట్టాన్ని మూడుసార్లు మార్చుకున్నాం. సవరణలు చేసుకున్నాం. రిజర్వేషన్సు గురించి వాదోపవాదాలు జరిగాయి. మేము రిజర్వేషన్లకు వ్యతిరేకమని ప్రచారం చేసుకున్నారు. వాటిని వదిలివేస్తే, మీ లీగల్ పండిట్స్ కాని ఎడ్వకేటు జనరలు కాని పార్లమెంటులో చేసిన చట్టం ప్రకారం మనం మార్చుకోవాలని కాని మార్చుకోనక్కరలేదని కాని మీ దృష్టికి తెచ్చారా? తెలియదు. ఎవరైనా 1980 వరకు మాత్రమే చట్టంలో రిజర్వేషన్లు ఉన్నాయి, రాజ్యాంగంలో 1990 వరకు పెంచినప్పటికి ఈ చట్టంలో మార్పు లేదు కనుక రిజర్వేషన్లు చెల్లవని ఎవరైనా కోర్టుకు వెడితే రాజ్యాంగంలో పొడిగించారు కనుక ఈ చట్టం మార్చినా మార్చకపోయినా రిజర్వేషన్లు చెల్లుతాయని బహుశా కోర్టులు న్యాయంగానే తీర్పు చెప్పవచ్చు. అది కాదు ప్రశ్న. ఎటువంటి లీగల్ సందేహాలు రాకుండా చేయడానికి సవరణ తీసుకురావడం అవసరమని భావించ లేదా? ఇది ఇట్లా ఉండగా, ఈ పేరుతో క్లాజు 5-ఎ అని క్రొత్తగా చేసారు. మిస్‌చీఫ్ అంతా అందులో ఉంది.

The Election Authority shall, by notification specify the symbols that may be chosen by candidates contesting at an election

to the office of the President and the restrictions to which their choice shall be subject : Provided the election authority shall not allot to any contesting candidate any symbol reserved for a recognised political party దీని ద్వారా రెండు మార్పులు తెచ్చారు. ఇదివరలో పంచాయతీలకు కాని, సమితులకు కాని, పరిషత్తులకు కాని, ఎన్నికలు జరిపితే అభ్యర్థి అభిప్రాయం తెలుసుకుని సింబల్స్ ఇచ్చేవారు. లేదా ఆల్ఫబెటికల్ ఆర్డర్ ప్రకారమైనా వుండేది. ఇప్పుడు ఆ పద్ధతి కాకుండా నా ఇష్టం వచ్చిన సింబల్ ఇస్తాను అనే అధికారం తీసుకున్నారు. రెండవది—ఇటీవల స్థానిక సంస్థలకు పార్టీ బేసిస్‌మీదనా, పార్టీలకు అతీతంగానా ఎన్నికలు జరపడం అనే సమస్య వచ్చింది. రాజకీయ విధానాలు కాని అధికారం మార్పు కాని స్థానిక సంస్థలద్వారా జరుగదు. కనుక అక్కడ స్థానిక సమస్యలే ప్రదానంగా వుంటాయి. కనుక రాజకీయ పార్టీలు, వాటి సిద్ధాంతాలతో సంబంధం లేకుండా ఎన్నికలు జరపాలనే సిద్ధాంతం లేవదీసారు. నిజానికి ఇది అర్థంలేని సిద్ధాంతం మనదేశంలో ప్రజాతంత్ర రాజకీయ పార్టీలద్వారా పెరుగుతుంది కాని కులాల ద్వారా సారా దుకాణాలద్వారా అధికార దుర్వినియోగంద్వారా జరుగదు. రాజకీయ పార్టీలు తమ పాలసీల గురించి ప్రజలను ఎడ్యుకేట్ చేయనప్పుడు కులం, మతం, సారా, డబ్బు, గూండాగిరి ప్రధానంగా రంగంలోనికివస్తాయి. అందువల్ల రాజకీయ చైతన్యం అవసరం. అయితే దేశంలోను, రాష్ట్రంలోను రాజకీయ విధానాలకోసం దెబ్బలాడుతున్నట్లు కాకుండా స్థానికంగా కావలసిన రోడ్లు, నీళ్ళు, బడి, ఆరోగ్యంవంటి వివాదంలేని విషయాలపై అన్ని రాజకీయ పార్టీలు కలిసి పని చేయాలంటే అది నాన్-పార్టీ అవుతుంది. అట్లా కాకుండా గ్రామాలలో సమితులలో మునిసిపాలిటీలలో రాజకీయ పార్టీలతో సంబంధం లేకుండా మీమీ బలంమీద గెలవండి, అంటే జరిగేది ఏమిటంటేమీకు కులాన్ని బట్టి గెలవండి, మతాన్ని బట్టి గెలవండి,సారాతో గెలవండి, గూండాల బలంతో డబ్బు బలంతో గెలవండి అని చెప్పడమే అవుతుంది. హైదరాబాదు ఎన్నికలు ఎందుకు వాయిదా వేస్తున్నారు? మతకల్లోలాలు వస్తాయి అంటున్నారు. రాజకీయ పార్టీలతో సంబంధంలేకుండా గెలిచారు అన్న తరువాత మీరు చేస్తున్నది ఏమిటి? ఎవరైతే సర్పంచులుగా గెలిచారో వారివద్దకు కాంగ్రెసు (ఐ) తరఫున ముఖ్యమంత్రి తరఫునవెళ్ళి కాంగ్రెసు (ఐ)లో చేరండి అని ప్రోత్సహిస్తే అది రాజకీయాలకు స్థానికసంస్థలను దూరంగా వుంచడం అవుతుందా? రాజకీయాలను గ్రామాలస్థాయికి తీసుకువెళ్ళడం కాదా? అందువల్ల చెప్పేమాటలు రెండు నాలుకలతో చెప్పకండి. మనస్సులో ఒకటి, బయటకు మరొకటి చెప్పకండి. గ్రామ పంచాయతీలే కాకుండా సమితులు, పరిషత్తులు, మునిసిపాలిటీలుకూడా స్థానిక సంస్థలే.

సమితులకే కాదు, దేశములో రాజకీయాలు లేకుండా, రాజకీయ పార్టీలు లేకుండా ఏ గ్రామములో కూడా సాధ్యము కాదు. పార్టీ రాజకీయాలతో కలిసి పని చేయాలి లేక మతము, కులము, డబ్బు, లాఠీ రాజ్యమైనా రావాలి. 11-30 am

ఆనాడు వారు విన్పించుకొనలేదు. కాని ఎన్నికల తరువాత 90 శాతం సర్పంచులు మా కాంగ్రెసు పార్టీలో చేరారు అని ఫారమ్స్ పంపి సంతకాలు చేయించడమంటే రాజకీయ పార్టీలకు తీసుకుపోవడంకాదా? దొంగ మార్గాన తీసుకుపోయారనే చెప్పాలి. పార్టీ సింబల్స్‌మీద ఎన్నికలు సమితులకు పెట్టాలి. అంటే 300 జనాభావున్న గ్రామాలకు కూడా సర్పంచ్‌ని చేస్తున్నాము. దాని వల్ల చాలమంది సర్పంచులు అవుతారు. 100 కంటె ఎక్కువకావచ్చు. ఆ పరిస్థితులలో సమితి సక్రమముగా పని చేయదు. కాంప్స్ పెట్టి సర్పంచులను దాచి సమితి అధ్యక్షులను ఎన్నుకొన్న సందర్భాలు జరిగాయి. అందువల్ల ఎక్కువ సర్పంచులవల్ల ఈ పద్ధతి సాధ్యముకాదు అని సమితిని 25, 30 వార్డులుగా చేసి సమితి సభ్యులను ఎన్నుకొనె పద్ధతిపెడితే వారుసమితి సభ్యులుఅవుతారు. సమితిఅధ్యక్షుడుని సరాసరిఎన్నుకోవాలి అనిఅన్నారు. 3,4అక్టులు వేశారుకాబట్టి వాటిని కంపేర్ చేయుడం కష్టము. సరాసరి సమితి అద్యక్షుని ఎన్నుకోవాలన్నారు. కాని క్రొత్త కాబినెట్ వచ్చిన తరువాత ఆ బ్లాక్స్‌ని తీసివేసి సర్పంచులనే సమితి మెంబర్స్‌గా చేసి సమితి ప్రెసిడెంటుకు మాత్రము డైరెక్టె ఎలక్షన్ అన్నారు. నేను చెప్పేది మంత్రిగారుకాదంటే రికార్డు చూడవలసి వుంటుంది. సమితి సభ్యులవరకు బ్లాక్స్, సింబల్స్ లేకుండా చేయుడం, సమితి అధ్యక్షుడుకి పార్టీ టికెట్ యిస్తాము అన్నారు. మేము వాదించాము. సమితి అధ్యక్షుడిని పార్టీ టికెట్‌మీద నిలబెట్టినపుడు సమితి మెంబర్స్‌ని పార్టీ టికెట్‌మీద నిలబెట్టడానికి అభ్యంతరం ఏమిటి అని వాదించాము. దానిమీద అధికార పార్టీలో తర్జనభర్జన జరిగింది. ఏ పార్టీలో అయినా భేదాభిప్రాయాలు వస్తాయి. అంజయ్యగారు అంటూ వుంటారు. "నేను ఎంత, అమ్మగారు చెబితే నేను ముఖ్యమంత్రిగా వున్నాను. ఆమె వెళ్ళిపొమ్మంటే పోతాను" అంటారు. ఆమె పట్ల విశ్వాసము వుండవచ్చు, భక్తి వుండవచ్చు. ఆమె పేరు చెప్పకొంటే గాని ఓట్లురావు కనుక పార్టీ సింబల్స్ యివ్వాలి అని ఒక భాగము. పార్టీ సింబల్స్ లేకుండా జరిపి ఎవరు గెలిస్తే వారు మా వారు అని వారిని చేర్చుకొనడం మంచిదని ఒక భాగము అనడంవల్ల చివరి రోజువరకు ఏదీ తేల్చలేదు. శేషావతారంగారి టైములో పాస్‌చేసిన చట్టములోగాని, అంతకు ముందున్న చట్టములో గాని పార్టీ సింబల్స్ యివ్వకూడదని ఎక్కడాలేదు. పార్టీ బేసిస్ మీద యివ్వాలంటే మా వాదనను త్రోసివేశారు. ఇవ్వడానికి లేదన్నారు. సమితి ప్రెసిడెంటుకు పార్టీ టికెట్ యివ్వాలని వుంది. కాని సమితి ప్రెసిడెంటుకు కాని, సర్పంచ్‌కి గాని పార్టీ టికెట్ యివ్వకూడదు అన్నారు. బలాబలాలు చూసుకున్నారు. గెలిచిన వారు వారి వాళ్ళు అన్నారు. పార్టీ రాజకీయాలను క్రిందికి తీసుకుపోతున్నారా లేదా అని అడుగుతున్నాను. పార్టీ సింబల్స్ మీద నిలబెట్టాలని మేమంటే దానిని అంగీకరించకుండా నిషేధిస్తూ ఆఖరి క్షణములోచేసి చట్టము చేస్తున్నారు. లక్ష జనాభా వున్న మున్సిపల్ అధ్యక్షులకు సరాసరి ఎన్నికలు జరుపుతామన్నారు. లక్ష దాటిన

మునిసిపాలిటీలకు, కార్పొరేషన్స్‌కు మాత్రమే వార్డులు పెట్టి ఎన్నుకొంటారన్నారు. దానిని మార్చారు. అన్నింటికి వార్డులు పెడతామన్నారు. 25 వేలు జనాభా దాటిన మునిసిపాలిటీలకు ఇన్‌డైరక్టుగా పెడితే అంతకు ఎక్కువ వున్న మున్సిపాలిటీలకు సరాసరి ఎన్నికలు ఎందుకు తీసివేశారు ? లక్ష జనాభా దాటిన వాటికి పార్టీ సింబల్స్ లేవు అన్నారు. తాచెడ్డకోతి వనమంతా చెరిచిందన్నట్లు, పులిని చూసి నక్క వాత పెట్టుకొందన్న సామెతగా వారికి యిష్టము లేకపోతే మాకు కూడా యిష్టము లేదని చెప్పడము, మార్చడం చేస్తున్నారు. ముందున్న ఆక్టు ప్రకారం పార్టీ సింబల్స్ దేనికీ ప్రత్యేకముగా యివ్వ లసిన అవసరంలేదు. దీనికి ప్రత్యేకముగా ఒక ఆర్డినెన్స్ ఎందుకు ? అనవసరమని మనవిచేస్తున్నాను. వారికి అధికారం వుంది, మెజారిటీ వుందని చెప్పుకొనడానికితప్ప అవసరంలేని ఆర్డినెన్సులు తీసుకువస్తున్నారు. ఇక 5వ ఆర్డినెన్సు. యిక్కడ అధికారులు కనుక సక్రమముగా చేయకపోతే శిక్షించడానికి వీలుగా అన్నారు. మనం ఏ ప్రపంచములో వున్నాము ? ఇంతవరకు ఉపయోగించారా ? భయపెట్టడానికి చేశామన్నారు. ఇక 6 వ ఆర్డినెన్స్ గురించి బ్రహ్మాండంగా చెప్పారు. ముఖ్యమంత్రిగారికి, ప్రధానమంత్రికి గౌరవం చూపిస్తున్నారా ? దీనికి ఆర్డినెన్స్ ఏమిటి ? ప్రధానమంత్రి మెదక్ నుంచి పార్లమెంటుకు ఎన్నికయినారు. చట్టము ప్రకారం ఆమె జిల్లాపరిషత్తు మెంబరు కావచ్చు. సమితిలో మెంబరు కావచ్చు. 3 మీటింగులకు వరుసగా రాకపోతే ఆటోమేటిక్‌గా వారి సభ్యత్వము పోతుంది. కాని భారతదేశానికి నాయకురాలైన ఆమె 14 సంవత్సరాలు తరువాత అటువంటి సభ్యత్వాన్ని కోల్పోతారు. ఎంత అవమానము అని వారు రాకపోయినా సభ్యత్వము వుంటుందని తీసుకువస్తే నవ్వరా ? ఇందిరాగాంధీగారు, అంజయ్యగారు మెదక్ జిల్లాపరిషత్తుకు వచ్చి పనిచేయాలని ఎవరైనా ఆశిస్తే వారికి బుద్ధి లేదనుకోవాలి. వారి సభ్యత్వం అట్లాగే వుంటుందని చెప్పడం ఏమి పద్ధతి ? దానికి ఒక ఆర్డినెన్సా ? సమితి ఎన్నికలు జూన్ ఆఖరుకు అయినాయి. పరిషత్తు ఎన్నికలు ఆగస్టు నెలాఖరుకు అయినాయి. 3 మీటింగులకు రాకపోతే కదా వారి సభ్యత్వం పోయేది ? మూడు మీటింగులు అంటే తొమ్మిది నెలల టైమ్ పడుతుంది. అటువంటప్పుడు అసెంబ్లీలో తేవచ్చు కదా. ఆర్డినెన్సు ఎందుకు తెచ్చినట్లు ? స్థానిక సంస్థల గురించి ఆలోచిస్తే ఒక ప్రధానమంత్రి, ముఖ్యమంత్రి కాదు. అందరి మంత్రులకు అధికారంలో వున్న కార్పొరేషన్ ఛైర్మన్, ఎమ్. ఎల్. ఏ. ల ఓటింగు రైటు వున్న సభ్యులుగా వుండటం తప్పు. వారు సలహాదారులుగా వుండి సలహాలు ఇవ్వాలి. సభ్యత్వంతో పాటు ఓటింగు హక్కు ఇవ్వడం అంటే గవర్నమెంటుకు సరైన ఆలోచన లేదని అర్థమవుతున్నది. ఒక్క ముఖ్యమంత్రే కాదు. మొత్తం మంత్రులు జిల్లాపరిషత్తులలో, సమితులలో ఎందుకు వుండాలి ? ఒక ఓటు తక్కువ అవుతుందా? మీ పార్టీ వారిని నమ్ముకొనే పరిస్థితి

మీకు లేకపోవడం ఏమి గౌరవం? అందుకు ప్రత్యేకమైన ఆర్డినెన్సు తెచ్చారు అంటే అందరూ నవ్వుతారు. పనికిమాలిన ఆర్డినెన్సులు తేవడం నవ్వులాట అవుతుంది. నా ఉద్దేశం ఎమ్. ఎల్. ఎ. లకు, ఎమ్. ఎల్. సి. లకు ఓటింగు హక్కు వుండకూడదు. వారు కేవలము సలహాదారులుగా మాత్రమే వుండాలి అని, వారు సమితులు, పరిషత్తులు మాత్రమే కాకుండా మొత్తం రాష్ట్రాన్ని బాధ్యతతో చూడాలి. ప్రభుత్వం నుండి వచ్చే సౌకర్యాలు తమ ప్రాంతాలలో సక్రమంగా కలుగుతున్నాయా లేదా ఆఫీసర్లు సరిగా పనిచేస్తున్నారా లేదా అనే విషయాలు తనిఖీచేసి సమితి, పరిషత్ అధ్యక్షులకు నచ్చచెప్పి పనులు చేయించాలి. ఒక డెవలప్‌మెంటు కౌన్సిల్స్ విషయం వుంది. సలహా సంఘాలని పేరుపెట్టి పదిహేను మందిని నామినేట్ చేస్తున్నారు. సమితి సభ్యులు సరాసరి ఎన్నుకోబడినప్పుడు పదిహేను మందిని ఎందుకు నామినేట్ చేయాలి? ప్రజలచేత ఎన్నుకోబడిన వారిపై నమ్మకం లేదా? టెక్నికల్ పీపుల్ కావాలంటే, ఇంజనీర్స్ కావాలంటే, హెల్తుఎక్స్‌పర్ట్స కావాలంటే అటు వంటివారిని ఆహ్వానించవచ్చు. వారు ఎక్స్ అఫిషియో సభ్యులుగావచ్చి సలహాలు ఇవ్వవచ్చు. అటువంటి కమిటీ పెట్టి దానికి అధ్యక్షులుగా ఎమ్. ఎల్. ఎ. వుండాలన్నారు. ఎన్నుకోబడిన అధ్యక్షుని మీద నమ్మకం లేదా? ఎన్నుకో బడిన సమితి అధ్యక్షుల మీద, పరిషత్ అద్యక్షుల మీద అంకుశం మాదిరిగా ఎమ్. ఎల్. ఎ. వుండటానికి వీలులేదు. అలా కాదంటే వారికి ఎన్నుకోబడిన అధ్యక్షుడే అధ్యక్షుడుగా వుండాలి. ఎమ్. ఎల్. ఎ. సలహాదారుగా మాత్రమే వుండాలి కాని కౌన్సిల్‌కు అధ్యక్షుడిగా వుండకూడదు.

జిల్లా డెవలప్‌మెంట్ కౌన్సిల్‌కు మంత్రి అధ్యక్షులుగా వుండాలన్నారు. దానిలో పదిహేను మందిని నామినేట్ చేస్తారు. ఒక జిల్లాలో ముగ్గురు మంత్రులు వుంటే ఒకరిని ముఖ్యమంత్రి నామినేట్ చేస్తారు. ఒకరి తరువాత ఒకరు అధ్యక్షత వహిస్తారేమో నాకు తెలియదు. ఇది ప్రజాస్వామ్య పద్ధతా అని అడుగుతున్నాను. జిల్లా అధికారులు మాట్లాడలేని పరిస్థితి వుంటుంది. మంత్రులకు ప్రత్యేకంగా వారు మాట్లాడలేరు. కనుక జిల్లా డెవలప్‌మెంట్ కౌన్సిల్‌కు మంత్రులు అధ్యక్షులుగా ఉండకూడదు. అసలు మెంబరుగాకూడా వుండకూడదు? సమితి స్టాండింగ్ కమిటీకి సమితి అధ్యక్షుడు అధ్యక్షులుగా వుంటారు. మిగిలిన వారిలో సభ్యుడిగా హాజరు అవుతాడు. ఎమ్. ఎల్. ఎ. ఎక్స్ అఫిషియో సభ్యుడుగా అన్ని కమిటీలలో ఓటింగు హక్కు లేకుండా హాజరయి సలహాలు ఇవ్వవచ్చు అన్నారు. సమితి అధ్యక్షుడు సభ్యుడిగా వుంటే ఎంత నవ్వులాటుగా వుంటుందో ఆలోచించండి. 78 యాక్టు రాక పూర్వమే అన్ని స్టాండింగ్ కమిటీలకు సమితి ఛైర్మన్ అధ్యక్షుడుగా వున్నాడు. దానివల్ల నష్టం ఏమి వచ్చింది? డబ్బు శాంక్షను చేసేది అయిదవ కమిటి. జనరల్ బాడీలో నిర్ణయాలు లేనిదే అమలు జరిపే దానికి- లేదు. మిగిలిన స్టాండింగ్ కమిటీలలో ఏ పనిచేయాలన్నా యీయన

ఛైర్మన్‌గా ఉండకూడదు. మామూలు సభ్యుడుగా వుంటాడు అంటే నవ్వుతారు. అందుచేత అన్ని కమిటీలకు మునుపటిలాగనే ఆయన ఛైర్మన్‌గా వుండాలి. ఎమ్. ఎల్. ఎ. ఛైర్మన్‌గా వుండడానికి లేదు. కమిటీస్‌కు రావచ్చు. సలహాలు చెప్పవచ్చు. అది వేరే విషయం. అదేరకంగా జిల్లా పరిషత్తుల విషయం చూస్తే ఆశ్చర్యం వేస్తుంది. కలక్టరు బాధ్యతలు తెలిసి మాట్లాడుతున్నారా? స్థానిక సంస్థ అయినప్పుడు, మా ఉద్దేశములో జిల్లాపరిషత్తు ఛైర్మన్‌కు అన్ని విషయాల్లో అడ్మినిస్ట్రేటివ్ అధికారం వుండాలి ఒక లా అండ్ ఆర్డరు తప్ప, డెవలప్‌మెంట్ ఆఫీసరు అంటున్నారు. టోటల్ అడ్మినిస్ట్రేషను అంతా జిల్లాకు సంబంధించి ఛైర్మన్ చేయాలనుకుంటే పేరు మార్చారు. కమిటీస్ అన్నింటికీ జిల్లాపరిషత్ ఛైర్మన్, వైస్ ఛైర్మన్ కలక్టరు ఛైర్మన్ అన్నారు. ఇది ఆత్మ గౌరవం వున్నటువంటి ఎన్నుకోబడిన ఏ ఛైర్మన్ అయిన కలక్టరు ఛైర్మన్ అయితే నేను ఇక్కడ వుండవలసిన అవసరం లేదని కలక్టరు రాజ్యం, మంత్రి రాజ్యం అని చెప్పాలి. కలక్టరు బాధ్యత వుండకూడదని కాదు. ఛైర్మన్ అన్ని కమిటీలకు అధ్యక్షుడిగా వుంటాడు. కలక్టరు వైస్ ఛైర్మన్, ఓటింగు హక్కు లేదు. ఎందుకంటే అతను ప్రభుత్వ ప్రతినిధి. రోజు రోజు ఆయన అడ్మినిస్ట్రేటివ్ నిర్ణయాలు అమలు చేస్తాడు. అనేక డిపార్టుమెంట్సువున్నాయి. హెడ్ ఆఫ్ ది అడ్మినిస్ట్రేషను కలక్టరు, ఆ కలక్టరు ప్రజలుచేత ఎన్నుకోబడిన ఛైర్మన్ చెప్పినట్లు చేయాలి. కలక్టరు యిది యీ రూల్సుకు వ్యతిరేకం అని చెప్పవచ్చు. ఛైర్మన్ సలహాలు చెబితే ఎందుకు చెబుతున్నావయ్యా నీవు అంటే మర్యాదకాదు. అది అతని డ్యూటీ. ఆ తరువాత ఇద్దరిలో భేధాభి ప్రాయాలు ఏర్పస్తే తీర్మానం పాసు అవుతుందనుకోండి. నా అభిప్రాయం ఇది అని కలక్టరు, నా అభిప్రాయం ఇది అని ఛైర్మన్ వ్రాయవచ్చు. అది ప్రభు త్వానికి వస్తే వారం రోజుల్లోపల దానిపైన నిర్ణయం చేయాలి. అట్లా చేయని పక్షములో ఛైర్మన్ నిర్ణయం అమలు జరగాలి. అంతేగాని ఛైర్మన్ కలక్టరు చెప్పినట్లు చేయడమంటే ప్రజాతంత్రం అంటామా? దీనికి ఆర్డినెన్స్ ఎందుకు? శాసనసభలో చర్చించకూడదా? అందుచేతనే వెనువెంటనే చేయవలసిన పని ఏమీ లేదు. పోతే 13, 15 కంటే దరిద్రమైనటువంటి అమెండుమెంట్లు లేవు. ఇదివరకు ఎమ్. ఎల్. సి, ఎమ్. ఎల్. ఎ. పార్లమెంటు సభ్యులు వారు ఏ నియోజకవర్గము నుండి ఎన్నుకోబడతారో అక్కడ ఆటోమేటిక్‌గా వారు సభ్యులు అవుతారు. ఇప్పుడు ఘనకార్యం చేశామన్నారు. ఇంతవరకు 1959 నుండి వుంది. నా నియోజకవర్గములో రెండు సమితులు వుంటే ఒక నియోజక వర్గములో ఓటింగు హక్కుతో సర్వాధికారాలు ఉండేవి. కొంత చిన్న పోర్షన్ యింకొక సమితిలో వుంటే అక్కడ పార్టిసిపేట్ చేయవచ్చు. ఇప్పుడు అక్కడ పోవచ్చు అన్నారు. ఎం. పి. కి రెండు జిల్లాలు వుంటే మైన్‌గా ఒక దానిలో వుంటాడు. రెండవదానిలో సలహాలు ఇవ్వడానికి వుంటాడు. ఒకటి పోకూడదని రెండవది.పోవచ్చుననిఅంటే నాకుజైలులోవున్నప్పుడు సంగతి జ్ఞాపకంవస్తుంది.

మాచేత అక్కడ పనిచేయించేవారు, ఒకరోజు మొక్కలు పీకించేవారు,మరుసటి రోజు నాటించేవారు. అందుకని దీనిలో అర్థంలేదు. ఎందుకు చేశారంటే, దుర దృష్టవశాత్తు ప్రజలు ఒక ఖమ్మం సమితుల్లో ఎన్నుకోలేదు. అయితే దానిని ఏమైనా తీసుకోవాలి, దానికి మార్గము ఏమిటి ? ఇదివరకు ఎం.ఎల్.సిస్., రాజ్యసభ మెంబర్సు సమితులకు ఆప్ట్ చేసుకున్నారు, ఈ ఎన్నికలు జరుగక ముందే ఆప్ట్ చేసుకున్నారు. ఆ లిస్టు యిప్పమని మంత్రిగారినికోరుతున్నాను. ఖమ్మం జిల్లాలో 13 గ్గురిని బయట నుండి తీసుకువెళ్ళి చేశారు. వారు యిది వరకు ఆప్ట్ చేసుకొని వున్నారు. వారు ఖమ్మం జిల్లా నివాసులు కారు. వారి ఛాయస్ మార్చి యిష్టం వచ్చినట్లు ఛాయస్ తీసుకోవచ్చునన్నారు. అది కువరలేదు. 13 వ ఆర్డినెన్సులో యిదివరకు ఫైనలుగా చేసుకొన్న తరువాత మార్చడానికి లేదని 15 వ ఆర్డినెన్సులో ఒకరోజు ముందుగా చేసుకోవచ్చు నంటే దీనిని ప్రజాతంత్రం అంటే నవ్వుతారు. ప్లేటు ఫిరాయించి కాంగ్రెస్‌లో చేరకపోతే మీకు రాకుండాపోతుందని 13గ్గురు కాని 31 మందిగాని కోఆప్ట్ చేసుకోడానికి 24 గంటల ముందు సరిపోతుంది అంటే మాకు రాకుండా చేస్తా మనేగదా. ఖమ్మం జిల్లాపరిషత్తులో 13గ్గురు అన్నారు.

ఛైర్మన్ :-మీ టైము అయిపోయింది సుందరయ్యగారు.

శ్రీ పి. సుందరయ్య :-నాకు యింకొక గంట కావాలి. బి.ఎ.సి.లో నిర్ణయం అయింది ఎంతసేపుఅయినా మాట్లాడడానికి. అవసరమైతే సాయంత్రం గాని రేపుగాని పెట్టుకోవచ్చు. అంతేగాని టైము అయిపోయిందంటే కుదరదు. ఇన్ని ఆర్డినెన్సులు తెచ్చారు. ఏ ఏ క్లాజుల్లో ఏమి ఒమిట్ చేశారు, ఏది పెట్టారనేది తెలియదు. మంత్రిగారు చెప్పలేదు గాబట్టి నా ప్రిజంప్షన్ 12 ఆర్డినెన్సులు వున్నది · వున్నట్లు బిల్లులో వుందనుకోవాలి. బిల్లు మొత్తం చదవాలంటే ఒరిజినల్ యాక్టు మూడు సప్లయి చేయాలి. 59, 64, 79 మరి 80, 81లో వచ్చిన అమెండుమెంట్సు యివన్నీ 76 పుస్తకాలు అవుతాయి అవి అన్ని ఒకేచోట కుట్టి యివ్వాలి, అవి అన్ని వెదుక్కొని కూర్చుని చేయ వలసిన పని నాది కాదు. ఫైనలు బిల్లులో ఏది వుందో చెప్పాలి. మీ డిపార్టు మెంటు చేయవలసిన పనిని మేము చేసుకొని మాట్లాడమంటే సాధ్యం కాదు.
12-00noon మీరు ఈవేళ ఇప్పుడే నోటు సర్క్యులేట్ చేసారు. ఈ బిల్లుకు సంబంధించిన క్లాజులు ఉన్నాయి. ఆర్డినెన్సులో ఫలానా క్లాజు ఉంది, ఇక్కడ ఇది ఒమిట్ చేసామని మాత్రమే చెప్పారు. ఎక్కడా ఎక్స్‌ప్లనేషను చెప్పలేదు. అసలు అర్థంలేని ఆర్డినెన్సులు చేసారు. ఆ జిల్లాకు సంబంధం లేకపోయినా ఓటుచేసే హక్కు ఉందని అన్నారు. ఇంతకన్నా దుర్వినియోగం ఇంకొకటి లేదు. జిల్లాపరిషత్ ఎన్నికలు వచ్చేప్పటికి చేతులు ఎత్తే పద్ధతి పెట్టడం మంచిది కాదు. మనకు స్వాతంత్ర్యం రాకముందు ఆ పద్ధతి ఉంటే మనం దెబ్బలాడాము.

సమితి అధ్యక్షుడికి సీక్రెట్ బ్యాలెట్ అన్నారు. మీరు అనుకున్నవారు రాకపోతే చేతులు ఎత్తే పద్ధతి అంటున్నారు. ఆ రకంగా బెదిరించడం, చేయడం మంచి పద్ధతికాదు. ఇది ప్రజాస్వామ్యమా అని అడుగుతున్నాను. విశాఖపట్టణం మునిసిపాలిటీలో రేపు ఎన్నికలు జరుగుతాయి అనగా ఈవేళ జి.ఓ. ఇచ్చారు. 50లో 25 మంది ఉంటే కోరం సరిపోతుంది. 26 మంది ఉండాలని మీరు నోటిఫికేషను పంపించారు. ఇది ప్రజాతంత్రమా? ఎందుకు ఈ ఆలోచన వచ్చింది? మంత్రిగారు చాలా మనకార్యం చేసామని చెబుతున్నారు. జిల్లా పరిషత్స్ షెడ్యూల్డు కాస్టువారికి 3, షెడ్యూల్డు ట్రయిబ్సు వారికి ఒకటి— మొత్తం 4 ఇచ్చామని అంటున్నారు. చెన్నారెడ్డిగారు ముఖ్యమంత్రిగా ఉన్నప్పుడు ఈ బిల్లు వచ్చింది. అప్పుడు మేము చెప్పాము. మీరు రిజర్వేషను గ్రామాలలో ఇస్తున్నారు, సమితులలో ఇస్తున్నారు, మునిసిపాలిటీలలో ఇస్తున్నారు, అట్లాగే జిల్లాపరిషత్‌కు కూడా వారి సంఖ్యా బలాన్ని బట్టి ఇవ్వండని చెప్పాము. 22 జిల్లాపరిషత్‌లు ఉన్నాయి కనుక వారికి 4 ఇమ్మని చెప్పాము. కాని అప్పుడు త్రోసిపార వేసారు. మరల ఆలోచించుకొని ఇది తెచ్చాము అంటే అభ్యంతరం లేదు. అసలు ముందు ఎందుకు త్రోసిపారవేసారు. జిల్లాపరిషత్ ఎన్నికలు వచ్చేప్పటికి గుర్తు వచ్చిందా? మీ తగాదాలు తేలక, మనకు ఎట్లాగా రావు, వెనుకబడినవారికి ఇస్తే పోతుందని ఇచ్చారా? షెడ్యూల్డు కాస్టుకు కంపారిటీవ్‌లీ లార్జి నంబరు అన్నారు, షెడ్యూల్డు ట్రయిబ్సుకు వచ్చేప్పటికి లాఎస్టు నంబరు అన్నారు. 1981 సెన్సస్ ప్రకారం ఒక్కొక్క జిల్లాలో ఎంతమంది షెడ్యూల్డు కాస్టువారు ఉన్నారు, ఎంతమంది షెడ్యూల్డు ట్రయిబ్సువారు ఉన్నారు? ఎస్.సి.కి కంపారిటివ్లీ లార్జర్ అని ఎస్.టి.కి లాఎస్టు అని ఎందుకు అన్నారో చెబితే మాకు తెలుస్తుంది. ఇది మీరు సదుద్దేశంతో చేయులేదు. ఇది చేసినప్పుడు ఇందులో రొటేషను సిస్టం అని పెట్టారు. ఒకసారి ఎస్.సి., ఎస్.టి.కి ఇస్తే ఎప్పుడూ వారికే ఇవ్వవలసి వస్తుందని రొటేషను పద్ధతి పెట్టారు. శాశ్వతంగా అవి షెడ్యూల్డు కాస్టువారికి, షెడ్యూల్డు ట్రయిబ్సు వారికి అని పెట్టకుండా రొటేషను అని పెట్టారు. జిల్లా పరిషత్‌కు ఆ పద్ధతి ఉందా, లేదా? వెనుకబడిన తరగతులవారు అని చెప్పి కులతత్వాలు రెచ్చగొడుతున్నారు. రొటేషను పద్ధతి అంటే సంఖ్యాబలాన్ని బట్టి చేయాలి. జిల్లాపరిషత్‌లకు ఇప్పుడు రొటేషను పద్ధతి ఎందుకు పెట్టలేదు. 20వ ఆర్డినెన్సు చూడండి. లోకల్ బాడీస్‌లోని స్టాఫ్‌కు జీతాలు మేము పే చేస్తామని అన్నాము, అందరూ సంతోషిస్తున్నారని అన్నారు. అది అమలు చేస్తే అందరూ సంతోషిస్తారు. చేయకుండా ఎందుకు ఆపుచేసి కూర్చున్నారు? ఆ రోజున ఆర్డినెన్సు చేయకపోతే యంత్రాంగం నడవదని అన్నారు. అంత తొందర ఏమి వచ్చింది? అప్పుడు ఆర్డినెన్సు చేయకపోతే అడ్మినిస్ట్రేషన్ కదలదని అనుకున్నారా? అసెంబ్లీలో చట్టంచేసి రెట్రాస్‌పెక్టివ్ ఎఫెక్టుతో ఇవ్వవచ్చు కదా? దీనికి సంబంధించి మీరు చేసిన రూల్సు నాముందు

పెడతారా ? అప్పుడే 4 మాసాలు అయింది. ఏఏ కేటగిరీస్ దేనిక్రింద వస్తాయి, వారి జీతాలు ఎంతెంత—ఆ వివరాలేమీ ఇవ్వలేదు. వాటి గురించి ఒక డ్రాఫ్ట్ పెడితే మాకు అర్థం అయ్యేది. ఒక్కరూలు కూడా లేకుండా 4 మాసాలనాడు ఈ ఆర్డినెన్సు చేసారు. ఈ ఆర్డినెన్సు లేకపోతే కొంప మునిగిపోతుందనుకున్నారట. అసలు మీకు సలహాదారు ఎవరు ? అంత అవసరం ఉందనుకొని చేస్తే పరవాలేదు. ఈ విధంగా ప్రజాతంత్రాన్ని ధ్వంసం చేస్తున్నారు. అడ్మినిస్ట్రేషను సమితులకు ఇస్తున్నామని వాగ్దానాలు చేస్తున్నారు, జిల్లా పరిషత్ మీటింగులలో వాగ్దానాలు చేస్తున్నారు. ఇప్పుడు ఏ డిపార్టుమెంటు అయినా జిల్లా పరిషత్ ఛైర్మన్ క్రింద ఉందా? సమితి ప్రెసిడెంటు క్రింద ఉందా? పోనీ జిల్లాపరిషత్‌లో ఉన్న మెడికల్ డిపార్టుమెంటు, ఇర్రిగేషన్, ఆర్.అండ్.బి. అగ్రికల్చరు డిపార్టుమెంటు వీరంతా కలెక్టరు చెప్పినట్టు వింటున్నారా? కలెక్టరు చెప్పిన ప్రకారం చేస్తారా? అది లేదు. దానికి మరల ఇక్కడకు హైదరాబాదు పరిగెత్తుకురావాలి. ఇక్కడకు వస్తే నెలలు నెలలు గడిచినా సమాధానం రాదు. మరల ఇక్కడ ఉన్న గుమాస్తాలు క్వరీ వేసి పంపుతూ ఉంటారు. మీరు ఆయా స్థాయిలలో ఎడ్మినిస్ట్రేషను అని అన్నా ఎవరు ఎక్కడ చేస్తున్నారో తెలియదు. ఏ డిపార్టుమెంటుకి ఆ డిపార్టుమెంటు వారికి ఇష్టంవచ్చినట్లు చేసాము అంటారు. మా చీఫ్ ఇంజనీరుకు చెప్పండి, మా కన్సరన్డు మంత్రిగారికి చెప్పుకోండి అంటారు. ఇటువంటిది ఉన్నది. మీరు ఏమీ చేయలేరు. డెవలప్‌మెంటు కౌన్సిల్సు గురించి ఇదివరకే చెప్పాను. అందుచేత ఇందులో ఇప్పుడు నాకు ఏ ఆర్డినెన్సుకూడా అంత అవసరమైనదిగా కనబడంలేదు. ఇవి అన్ని మామూలుగా ఇక్కడ చర్చించుకోవచ్చు. మీరు కో ఆప్షన్ చేసుకుని ప్రతిపక్షాలు కూడా ఉండేట్లు చేస్తూ ఇచ్చిన ఆర్డినెన్సు తప్ప మిగతావి ఏమీ అవసరంలేదు. మేయరు ఏక్టు ఏమి చేశారో గాని మాతో సంప్రదించారు సరోజినీ పుల్లారెడ్డిగారు. మున్సిపల్ కార్పొరేషనుకి, ఛైర్మన్‌కి అక్కడ ఉన్న ఎం.ఎల్.ఏస్‌ని కూడా మెంబర్సుగా చేస్తామన్నారు. ఇక్కడ హైదరాబాదులో 7 మందో పది మందో ఉన్నారు. వారి కోసం ఈ పని చేయకండి. అదే రకంగా విశాఖపట్టణంలో ప్రతిపక్షాల చేతుల్లో ఒకటో రెండో ఉంటాయి. అవి మీరు లాగుకోవాలని ఈ పని చేయవద్దు. ఇది ప్రజాతంత్రం కాదు. అని అన్నాము. ఆమె తరువాత చేసిందో లేదో నాకు తెలియదుగాని ఆర్డినెన్సు వెంటనే తెచ్చింది. ఆమె తరువాత ఏమి చేసిందో మాకు తెలియదుగాని సంప్రదించింది. మా ధన్యవాదాలు తెల్పుతున్నాము. ఎం. ఎల్. ఏ. ఎం.ఎల్.సి. ఎం.పి. వోటింగు హక్కు లేకుండా ప్రతి మీటింగులో హాజరు అయ్యేటట్లు వారికి ఉండాలి. వారి మీద అంకుశంగా ఎం.ఎల్.ఏలు పనిచేసే అవసరం లేదు.

క్లాజువారీగా తీసుకుని ఇది ఎడ్మిట్ చేశాము ఈ భాగము వదులుకుంటున్నాము అని చెప్పి మీరు ఏది చేయబోతున్నారో మీ డిపార్టుమెంటు చేత తయారుచేయించి చూపించండి. మీరు ఏ డబ్బు ఇస్తున్నారు. ఎంత ఇస్తున్నారు, డిపార్టుమెంటుమీద వారికి అధికారం ఉంటుందా? గవర్నమెంటుకే సర్వాధికారాలు ఉన్నా, కలెక్టరు మీ ప్రతినిధిలాగా ఉన్నాసరే, వీరంతా జిల్లాపరిషత్తులకు లోబడి పని చేయాలి. లేకపోతే ఇది అంతా వృధా. దీనిని చర్చించనవసరం లేదు. ఏమిఏమైనా మేము చెప్పిన దృక్పధం తీసుకోండి. చిన్న చిన్న దామాషా ఓటింగు పెట్టండి. స్థానిక సంస్థల నుంచి రాజకీయాలు అతీతంగా ఉండాలి అని చెప్పుకోవడం తప్ప ఇప్పుడు అన్ని జిల్లాలలోను రాజకీయాలు ఉన్నాయి. అవి మరింత దూరము పోనీయకండి. మా పార్టీ బలము ఉంది మెజారిటీ ఉంది అని బిల్లుని తీసుకురావడం మంచిది కాదని హెచ్చరిస్తున్నాను.

శ్రీ వి. రంగారావు (బందరు):— అధ్యక్షా, సుందరయ్యగారు చాల దీర్ఘోపన్యాసము చెప్పారు. అన్ని సంగతులు వారే చెప్పారు. ఎక్కడైనా ఏ దేశములో అయినా స్థానిక సంస్థలు చాల బలముగా ఉంటేగాని దేశంలో మనం అనుకున్న సౌకర్యాలు అట్టడుగు ప్రజానీకము వరకు వెళ్ళవు. కాని మీ అందరకు స్థానిక సంస్థలు ఉండాలని ఉంది గాని వాటన్నిటిని చిన్నాభిన్న రూపములో పెట్టాలని మీకు ఉంది. శ్రీనివాసులురెడ్డిగారు అనుభవశాలురు. చెప్పేదానిని బాగా అర్థము చేసుకోగలరు. అసలు సమితిప్రెసిడెంటు కావాలి అన్నా పరిషత్తు ప్రెసిడెంటు కావలెనన్నా శాసన సభ్యుడు అయి ఉండాలి. పంచాయితి సమితికి డైరెక్టు ఎన్నికలు జరిపారు. పరిషత్తుకి వచ్చేప్పటికి శాసన సభ్యుడిని ఇక్కడ ఓటరుగా చేర్చాక ఛైర్మన్ అయిన తరువాత ఈ ప్రాథమిక సభ్యత్వం ఎల్లాపోతుందో నాకు అర్థము కావడము లేదు. ఎందుకు పోవాలి? ఆ సభ్యత్వంపోగానే అసలు మెంబరుషిప్పే పోతుంది కదా? ఛైర్మన్‌గా ఎట్లా ఉంటారు? ఇది మీరు ఆలోచించాలి. పార్టీ సింబల్సు ఇవ్వకూడదు అని మీరు ఒక నిర్ణయానికి వచ్చారు. ఇంతకు ముందు వచ్చిన తరువాత మార్చుకున్నారు. దీని వల్ల ఏ పార్టీకి ఎంత నష్టము కలిగిందో ఏ విధంగా మీ పార్టీలో ఉన్న చిన్న నాయకత్వం దెబ్బలాడుకుంటున్నారో మీరు గమనించడం లేదు.

ఈ నాడు మీరు సింబల్ యివ్వలేదు. మీలోనే గ్రూపులు గ్రూపులుగా పోటీలు చేస్తూ మాబోటి ప్రతిపక్షాలతో చేతులు కలుపుతూ తిరిగి మీరెట్లా సుముఖంగా పరిపాలన చేయగలరో ఊహించండి. ఈ దేశంలో నిర్మాణాత్మకమైన పరిపాలన ఒక పద్ధతిలో జరపాలన్నప్పుడు ఏ ఒకదానికయినా పార్టీ సింబల్ పెట్టుకొని ఆ పార్టీ యొక్క నిర్ధారణకు నిలబడి ఉన్నవారిని మీరు స్టేండర్డ్‌గా తీసుకొని అమలు జరపకపోతే యీ దేశానికి వచ్చేది

అధోగతి తప్ప యింకొకటి లేదని, మీరు నిర్మాణాత్మకమైన పరిపాలన శక్తిని కోల్పోతారని మనవిచేస్తున్నాను. అదేవిధంగా ఒక పార్టీలోనే యెన్నో తగాదాలున్నాయనేది మీకు తెలుసు. మీ ప్రభుత్వంలో కూడా తగాదాలు ఉన్నాయి. జిల్లాపరిషత్తులలో, పంచాయితీ సమితులలో తగాదాలుఉన్నాయి. వీటికి మూలకారణం యేమిటో ఆలోచించండి. మీరు క్రిందినుంచి పైవరకు ఒక పద్ధతి ప్రకారం క్రమబద్ధం చేయుకపోవడం వల్లనే యీ అనర్థకాలకు దారితీస్తున్నవని మనవి చేస్తున్నాను. తర్వాత యిప్పుడు 19వ ఆర్డినెన్స్‌లో ఎం. ఎల్. ఏలు వారి నియోజక వర్గం పరిధిలోని యితర బ్లాకులకు సంబంధించిన యితర పంచాయితీ సమితులలో పాల్గొన వచ్చునని చెప్పినారు. శాసనసభ్యులు వారి నియోజకవర్గం పరిధిలోని పంచాయితీ సమితి సమావేశంలో పాల్గొనవచ్చునని ఉండాలి కాని యితర పంచాయితీ సమితులలో యెక్కడికయినా పాల్గొనవచ్చుననేది యిది అసెంబ్లీలో మాట్లాడతగినదో కాదో నాకు అర్థం కాదు కాని నేను జాగ్రత్తగానే మాట్లాడుతాను యిది దుర్బుద్ధితో కూడినదని అభిప్రాయపడుతున్నాను. తర్వాత నా నియోజకవర్గంలో రెండు సమితిలు ఉన్నప్పుడు కాని, ఒక మున్సిపాలిటీ, ఒక సమితి ఉన్నప్పుడు కాని నేను దేనిలో సభ్యుడుగా ఉండాలో నిర్ణయించుకోవాలి కాని జిల్లాలో యెక్కడయినా, ఏ సమితిలో అయినా ఉండే హక్కు మీరు యివ్వడం అనేది చాలా అప్రతిష్టకరమైనది. అది మార్చుకోండి. అదేవిధంగా ముఖ్య మంత్రికి ప్రధాన మంత్రికి స్థానం యేర్పాటు చేశారు. అది మనకు ఆత్మవంచన అని మనవి చేస్తున్నాను. అసలు ముఖ్యమంత్రికి జిల్లాపరిషత్తులలో కాని సమితులలోకాని సభ్యత్వం యెందుకు ? ఆయన యెందుకు రావాలి. ఆయన వస్తే యితరులు నిలబడి స్వేచ్ఛగా చర్చించడానికి ధైర్యం యెక్కడ ఉంటుంది ? ముఖ్యమంత్రికి ఏ పరిషత్తులలోను సమితులలోను సభ్యత్వం అవసరంలేదు. ఆ విధంగా ఉంటే మనలో మనము కించపరచుకున్నట్లేనని మనవిచేస్తున్నాను. అంతే కాదు మంత్రులకు సభ్యత్వం అవసరంలేదు. ఎం. ఎల్. ఏలు ఉన్నారంటే వారి లెవెల్ తక్కువ కాబట్టి వారివరకు వెడితే పర్వాలేదు. కాని మంత్రులు అందులో భాగస్వాములు కాకూడదు. స్టేట్ పరిపాలన వారి చేతులలో ఉంది కాబట్టి వారి పరిపాలన పద్ధతి అనుసరించి వ్యవహారం ఒక విషయం గమనించాలి. ముఖ్యంగా ఎన్నికలు జరిపిన తర్వాత కాని జరపబోయే ముందు కాని మనము అనాదిగా బ్రిటీష్ పరిపాలనలో ఉన్నప్పుడు కాని చేతులు యెత్తే పద్ధతి తీసుకొనివస్తే అది మంచిది కాదని మనము ఎన్ని పోరాటాలు జరిపి సీక్రెట్ బేలట్ పద్ధతి పెట్టుకున్నామో దానిని మన చేతులతోనే ఊడపీకడం యెంత సమజంసంగా ఉందో యెంతో అనుభవం ఉన్న మంత్రిగారు దీనిని ఆలోచించాలని, ఏ చిన్న ఎలక్షన్ జరిగినా సీక్రెటు బేలటు పద్ధతి ద్వారా జరగాలి కాని చేతులు ఎత్తే

పద్ధతిని రద్దుపరచాలని చెబుతున్నాను. రెండవది మనము గిరిజనులకు సభ్యత్వం కోసం కొన్ని యేర్పాటు చేసినాము. అది నాకు చాలా యిష్టమైన విషయం. కాని కొన్ని పంచాయితీలలో గిరిజనులులేరు. గిరిజనులు లేనిచోట కూడా మీరు అక్కడ సభ్యత్వం పెడితే అది అట్లాగే ఉండిపోయింది తప్ప దానిని పూర్తి చేయడానికి కూడా వీలులేని పరిస్థితి యేర్పడింది. ఎక్కడయితే గిరిజనులు ఉన్నారో ఆ పంచాయితీలలో వారికి సభ్యత్వం యివ్వడం ధర్మమే కాని అసలు మనుష్యులే లేనిచోట సభ్యత్వం ఏమిటో నాకు అర్థంకాలేదు. ఇక్కడ ముఖ్యంగా యెవరయితే గౌరవప్రదంగా పబ్లిక్‌గా డైరెక్ట్‌గా పంచాయితి సమితులకు కాని, జిల్లాపరిషత్తులకుకాని ఎన్నిక అయిన ఛైర్మన్‌లకు సరియైన అధికారాలు యిచ్చి వారి ప్రతిష్టను కాపాడవలసిన అవసరం ఉంది. ఎందుచేతనంటే అనేక కమిటీలలో యెవరయితే ప్రెసిడెంటుగా ఉంటారో వారే ఆ సభకు అధ్యక్షత వహిస్తారని కాంగ్రెసు కమిటీలో కూడా చేయడం జరిగింది. కిషాన్ కమిటీలో కూడా మనము చేసినాము. ఇక్కడెందుకు మారిందో మనకు అర్థంకాదు. ఇక్కడ కలెక్టర్‌కు యెటువంటి సంబంధం ఉండడానికి వీలులేదు. మామూలుగా సుందరయ్యగారు చెప్పినారు. ఆయన ప్రభుత్వ ప్రతినిధిగా మాత్రమే కూర్చుని నడిపించడానికి పనికి వస్తారు తప్ప యే చిన్న కమిటీ అయినా పెద్ద కమిటీ అయినా ఛైర్మన్ అధ్యక్షులుగా ఉండడం ధర్మం. దీనిని గమనించాలి. నేను మనవి చేసేదేమిటంటే లోకల్‌బాడీస్ కాని మున్సిపాలిటీస్ కాని ప్రజానీకానికి అన్ని సౌకర్యాలు కలుగ జేయాలని అనుకున్నప్పుడు అక్కడున్న ఛైర్మన్‌లకు సరియైన అధికారాలు యిచ్చి వాటిని పటిష్టమైన సంస్థలుగా చేయాలని కోరుతున్నాను. ఇవన్నీ దృష్టిలో పెట్టుకొని ఆ పార్టీ యీ పార్టీ అని కాకుండా సిద్ధాంతకరమైన పార్టీ పరిపాలన రావాలని కోరుతూ యీ అవకాశం యిచ్చినందుకు ధన్యవాదాలు తెలుపుకుంటూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ ఎమ్. జయరాములు :-అధ్యక్షా, 1959 చట్టంయొక్క యీ సవరణ అమెండ్‌మెంటు బిల్లును నేను బలపరుస్తున్నాను. కాని కొన్ని సూచనలు చేస్తున్నాను. దీనిలో పంచాయితీ సమితికి జనరల్‌గా యేదైనా స్థాయిసంఘ సమావేశం ప్రొసీడింగులో మాట్లాడుటకు యితర విధంగా పాల్గొనడానికి ఆయన హక్కు కలిగి ఉండాలని ఒక మాట ఉంది. ఇతర విధంగా అనే పదాన్ని మార్చి తప్పనిసరిగా పాల్గొనడానికి హక్కు కలిగి ఉండాలని చేర్చడం సమంజసం. అంతే కాకుండా ఏ ఎం. ఎల్. ఏ కాని ఎం. ఎల్. సి. కాని పార్లమెంటు సభ్యులుకాని స్థాయీ సంఘంలో పాల్గొనడానికి అవకాశం కల్పించాలని యీ అమెండ్‌మెంటు. అయితే దీనిలో వోటు హక్కు స్టాండింగ్ కమిటీలో సభ్యుడయితేనే తప్ప వోటు హక్కు కలిగి ఉండదు. అందువల్ల ముఖ్యంగా యే స్థాయి సంఘంలో అయినా మాట్లాడ వచ్చును కాని వోటు

హక్కు మాత్రం లేదని యిందులో పొందుపరచారు. అట్లా కాకుండా ఏ స్థాయీ సంఘంలో అయినా పాల్గొన వచ్చును కాని ఆ స్థాయీసంఘంలో సభ్యుడు కానంత మాత్రాన అతనికి వోటు హక్కు కలిగి ఉండదు అన్న మాటకు అతను వోటు హక్కు కలిగి ఉండవలెను అనే మాట చేరిస్తే సమంజసంగా ఉంటుందని వారిని కోరుతూ ఆ పదాలు ఉండాలని కోరుతున్నాను.

12.30 p.m. శ్రీ పూల సుబ్బయ్య :- అధ్యక్షా! యెవరు అధికారంలో ఉన్నా, యెవరిని అధికారంలో పెట్టినా ఆ వ్యవస్థ మార్పు చెందకుండా మౌళికమైన మార్పులు జరుగుతాయని ఆశించడం కేవలం భ్రమ. దీనికి తార్కాణం యీనాటి బిల్లు. శ్రీనివాసులురెడ్డిగారు పంచాయితీ శాఖామాత్యులు అయ్యారు. అనుభవం ఉంది. ఆ అనుభవాన్ని పురస్కరించుకొని మౌళికమైన మార్పులు తీసుకొని వచ్చి పంచాయితీరాజ్ పరిపాలన దిట్టంగా తరువాత డెమొక్రాటిక్ ఇన్‌స్టిట్యూషన్‌గా దీన్ని ముందుకు తీసుకొనిపోయేట్లు చూపెడతారని అనుకొన్నాము. కాని ఈ రోజున అట్లాంటి సవరణలు ఈ చట్టానికి పొందుపరచలేదు. వచ్చిన సవరణలు చూస్తే అవి కేవలం నామకార్థంగా వున్నాయి. ఒక ఎస్.టి. ముగ్గురు ఎస్.సి.లు, ఇద్దరు బి.సి.లు వుండాలని ఒక ఆర్డినెన్సు, బ్యాలెట్‌కు సంబంధించి ఒక ఆర్డినెన్స్, ప్రెమిసెస్‌కు ఒక ఆర్డినెన్స్, రిక్విజిషన్ ఆఫ్ పర్సనల్‌కు ఒక ఆర్డినెన్సు ఈవిధంగా మామూలు అయిన విషయాలను కూడా 12 ఆర్డినెన్సుల ద్వారా తీసుకొని వచ్చారు. అసలు ఆర్డినెన్సు ఏ సందర్భములో తీసుకొని రావలెననేదానికి కూడా విఘాతము కల్పించారు. ఈ పాలన ఆర్డినెన్సుల వల్ల జరుగుచున్నదనే విషయాన్ని విమర్శించినపుడు, దానిలో నిజం వుందని, వాస్తవం వుందని ప్రభుత్వము గ్రహించాలని మనవి చేస్తున్నాను. పంచాయితీలు, సమితులు, జిల్లాపరిషత్తులు ఇవి ప్రజాస్వామ్యానికి మూలస్తంభాలు. అవి సుస్థిరముగా నిలబడకుండా వున్నప్పుడు ప్రజాస్వామ్యం ఎలా సంరక్షింపబడుతుంది? ముందుకు పోతుందాయని అడుగుతున్నాను? దాన్ని ఆలోచన చేయుమని కోరుతున్నాను. ఈరోజు మీరు తీసుకొని వచ్చినదంతాకూడ ఒక డెమొక్రాటిక్ ఫారమ్ ఇవ్వడానికి ప్రయత్నం చేశారేగాని, కంటెంట్‌లో మార్పు తీసుకొని వచ్చారా? కంటెంట్‌లో మార్పు లేకుండా కేవలం ఆకారంలో మార్పు తీసుకొనివస్తే సరిపోతుందా? ప్రజాస్వామ్య వ్యవస్థలో కేవలం అవహేళన చేయడంతప్ప ఇతరత్రా మరేమీ లేదు. అదే అసెంబ్లీలో జరుగుచున్నది. పార్లమెంటరీ వ్యవస్థలో అధికారులు దానికి సంబంధించిన ఆర్థిక వనరులు సమకూర్చకుండా ఏవో కొన్ని సమకూర్చి చెబితే ప్రజాస్వామ్యం సంరక్షింపబడి, మూడు పువ్వులు ఆరు కాయలగునా ఆలోచించండి. ఈ ఫారములో మీరు అన్‌డెమొక్రాటిక్ పద్ధతులను ఎలా అవలంభించింది తెలుస్తుంది. చేతులెత్తే పద్ధతి ప్రజాస్వామ్యాన్ని ముందుకు తీసుకొని పోతుందా? లేక తిరోగమనమవుతుందా? ఆలోచించండి. అదికూడా

తమకు మెజారిటీ లేనపుడు అప్పటికప్పుడు ఫారాన్ని మార్పుచేస్తే, డెమొక్రాటిక్ పద్ధతి అనిపించుకుంటుందా ? డెమొక్రాటిక్ పద్ధతికి విఘాతం చేసే పద్ధతి అది. ఎలెక్షన్స్ చూద్దాము. ఏ రకంగా సమితి అధ్యక్షులు ఎన్నుకోబడాలి ? కొంతకాలం పూర్వ పద్ధతిలోనూ, కొంతకాలం డైరెక్టు పద్ధతిలోనూ అది ఓటర్స్‌ని అంతా కూడా సస్పెన్స్‌లో పెట్టారా లేదా ? చివరకు సెప్టెంబరు 15వ తేది మేము ప్రత్యక్ష ఎన్నికలకు పోతున్నామని చెప్పారు. ప్రత్యక్ష ఎన్నికలకు పోయిన దానికి నేను వ్యతిరేకించడం లేదు. అసలు విధానం ఏమి ? పాలసీని ఎందుకు ముందుగా ప్రకటించలేదు ? ఆఖరులో తమరు గెలుస్తారని విశ్వాసం వచ్చినపుడు తమకు అనుకూలంగా దానిని మార్పుకోవడం సబబా ? డెమొక్రాటిక్ సెటప్‌లో ప్రతిపక్షాలను, ప్రజలను కాన్ఫిడెన్స్‌లోకి తీసుకొనే పద్ధతి అవుతుందా ? అందువల్ల ఈ పద్ధతి ఎలా వుందంటే అధికారపక్షానికి మెజారిటీ వస్తుందని అన్నప్పుడే వారికి తోచిన పద్ధతిలోనే డెమొక్రాటిక్‌గా కాని, అన్‌డెమొక్రాటిక్‌గా కాని మేము ఎలా అయినా గెలవాలి అనేది సబబుకాదు. హౌస్‌ను గాని, ప్రజలనుగాని, కాన్ఫిడెన్స్‌లోకి తీసుకోబడదు. అసలు 10 సంవత్సరముల తరువాత పంచాయితీ ఎన్నికలు జరుగుతున్నప్పుడు ప్రజలు ఆశించేది వేరు. ప్రతిపక్షాలుకూడా మార్పు తీసుకొని వస్తారని అనుకొన్నారు. ప్రత్యక్ష ఎన్నికలు అనేది తప్పు, రెండవది కాదు. అసలు మూల విధానంలోనే మార్పు జరగలేదు. అందువల్ల ఈ చట్టాన్ని సమూలంగా మార్చే పద్ధతిలో సవరణలు తీసుకొని రండి. అంటే ఏమిటి ? అభివృద్ధి కార్యక్రమాలను అమలు జరపాలి. ఈ రోజున సమితి అధ్యక్షులకుగాని, జిల్లాపరిషత్ ఛైర్మన్లకుగాని వారికివున్న అధికారాలు సరిపోతాయా ? ఎందుకు మీకు భయం ? అధికారులను నియామకం చేసే అధికారాలను మీరు ఇవ్వకుండా మీరు చేసిన ఆలోచన సవ్యమైనది కాదు. ప్రజలు ఎన్నుకునేవారు. ప్రత్యక్ష ఎన్నికల్లో వచ్చిన సమితి అధ్యక్షుల గురించి మీరు అనుమానించడం అవమానకరం. నరశింహం కమిటీ రిపోర్టును గురించి మీరు ఆలోచన చేయలేదా ? వారు చెప్పిన ఆదాయపద్ధతి విషయంలో గాని ఎందుకు మీరు పాటించలేదు ? అధికారాలు లేవు. ఆర్థిక వనరులు లేవు. సమితి ఏమి చేస్తుంది ఏమీ లేనపుడు ? ఇటీవలనే సి.యం. గారు పంచాయితీ రాజ్ శాఖామాత్యులు గారు అందరిని పిలిచి అక్కడ సమావేశం చేశారు. ఆ సమావేశంలో చేసిన ఆవేదన మంత్రిగారు దృష్టిలో పెట్టుకున్నారా అని అడుగుతున్నాను ? అందరూ ఏకగ్రీవంగా "అధికారాలు మీరు ఇవ్వలేదు" అని అన్నారు. పోనీ అధికారాలు యిచ్చినచో ప్రతిపక్షాలకు లాభం కలుగుతుంది ఇవ్వలేదేమోనని అనుకుంటే మాకు లాభము చేకూరేదేమీ లేదే ? వచ్చిన వాళ్ళందరూ అందులో దిక్కు తెలియని మెజారిటీ. ఇంతా అంతా అని చెప్పలేని సందర్భములో ఎలా ఈ వ్యవస్థ ముందుకు పోతుంది ? వనరులు లేవు. అధికారాలు లేవు. వేలలో వుంది. లక్షలలో కొన్నిటికి వుంటాయేమో.

మాకు ఎర్రగొండపాలెంకు రు. 55 వేలు ఇచ్చారు. 55 వేలతో ఏమి అభివృద్ధి సాగుతుంది? ప్రజలకు ఏమి చెప్పాలి? అని అడుగుతున్నాను. ఈ పంచాయతీ సమితులకు ఆర్థిక వనరులు సమకూర్చాలని ప్రతిపక్షాలు చెపుతున్నపుడు అది విమర్శ అనుకోకూడదు. దానిని కన్‌స్ట్రక్టివ్ క్రిటిసిజమ్‌గా తీసుకోవాలి. జిల్లాలలో, తాలూకాలలో వసూలు అయ్యే కమర్షియల్ టాక్సులో ఆ జిల్లా పరిషత్‌లకు, పంచాయితీ సమితులకు ఎందుకు షేర్ యివ్వరు? రెవెన్యూస్‌లోనూ, ఎక్సయిజ్ డ్యూటీలలోనూ రాష్ట్రప్రభుత్వానికి వచ్చేది ఎందుకు షేరు యివ్వరు ఈ పంచాయితీలకు? ఆ డబ్బుతో పంచాయతీ సమితులలోని అభివృద్ధికార్యక్రమాలకు వినియోగించవచ్చునుకదా? సోషలిస్టు దేశాలలో స్థానిక సంస్థలకు ఎక్కువ ఆర్థిక వనరులు, అధికారాలు యివ్వడంవల్ల అక్కడ స్థానిక సంస్థలు చాలా పటిష్టంగా పనిచేస్తున్నాయి. కాని మన రాష్ట్రంలో ఏమి దురదృష్టమోకాని పంచాయతీ సంస్థలకు, జిల్లాపరిషత్‌లకు ఆర్థిక వనరులు, అధికారాలు లేకుండా మీరు ముందుకు పొండి అంటున్నారు. అటువంటప్పుడు అవి ముందుకు ఏమి పోతాయి? మీరు ఎండమావులు చూపించి అక్కడ నీరు ఉంది చూడండి అని నడిపిస్తున్నారు. 6వ ప్రణాళికలో యింత బడ్జెటు యిచ్చాము ఈ అభివృద్ధి కార్యక్రమాలకు యీ ఫండ్స్ ఏర్పాటు చేశాము అనేది మీరు చెప్పలేకపోతున్నారు. ఇపుడు యీ పంచాయతీలలో జరిగే ఫుడ్ ఫర్ వర్క్ కార్యక్రమాలకు కూడా మీరు డబ్బు యివ్వలేని పరిస్థితిలో ఉన్నారు. వారి బకాయిలు యీ ఫుడ్ ఫర్ వర్కు ప్రోగ్రామ్సుకు యివ్వడంలేదు. ఇటువంటి దుస్థితిలో యీ రోజు యీ కైండ్ అండ్ కాష్ కంటెంటు. కాష్ అనేది లేదు కాబట్టి ఏ బిల్డింగు కట్టాలన్నా, ఏ స్కూలు కట్టాలన్నా, ఏ ప్రయిమరీ హెల్తు సెంటర్‌ను ఏర్పాటు చేయాలన్నా పంచాయతీలకు కేష్ కంటెంటు లేదు. అట్లాగే ఈ పంచాయతీలకు సిబ్బందికూడా సరిగాలేదు. అందువల్లనే వారు ఏ పని చేయలేకపోతున్నామంటున్నారు. కాబట్టి యీ పంచాయతీలకు తగిన ఆర్థిక వనరులు సమకూర్చవలసిన అవసరం ఉందని గట్టిగా చెబుతున్నాను. ఇక పంచాయతీ సమితులలోని గ్రామాలలో ఇరిగేషన్‌కు, రోడ్సుకు, ఇండస్ట్రీస్‌కు అగ్రికల్చర్‌కు వీటన్నిటికీ కూడా ఫిర్కాల వారీగా, బ్లాకులలో, జిల్లాలలో ఎందుకు ప్లానులు వేయడం లేదు. ప్లానువేసి ఎందుకు పంచాయతీలలో అభివృద్ధి చేసేందుకు పూనుకోవడంలేదు? ఈ పంచాయతీల అభివృద్ధికి ఏమయినా మాష్టర్ ప్లాను వేసారా? ఈ రాజ్యాన్ని 34 సంవత్సరాలుగా పరిపాలిస్తున్నా యీ గ్రామాలలో అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు వేసి ఒక మాష్టరు ప్లాను వేసుకొని, ఏ పనులకు ప్రయారిటీ యివ్వాలి అనేది లేకుండా యీ ప్రభుత్వం చేస్తున్నది. అందువల్ల ఈ పంచాయతీ సమితులు వారి కార్యక్రమాలు వారే నిర్వహించడానికిగాను వారికి తగిన వనరులు సమకూర్చుకోవాలి. ఈ పంచాయతీ సమితులకు. జిల్లా పరిషత్తులకు ఎన్నికలు జరిగాయి. దానికి అందరూ సంతోషపడ్డారు. రాజీగా వ్యవహరించి

కొన్ని సమస్యలు పరిష్కారము చేసారు. దానిని తెగడనక్కరలేదు. కాని యీ ఎలక్షన్స్ తీరుతెన్నులు డబ్బుతో, కులంతో యీ రెండూ ప్రాధాన్యంగా తీసుకొని జరిగాయి. ఇది యీలాగే కొనసాగితే డబ్బు అధికారము యీ ఎలక్షన్స్‌లో ఎక్కువ పాత్ర తీసుకుంటే చాలాఇబ్బందులు వస్తాయి. అందువల్ల యీ పద్ధతిలోనే మార్పు రావాలి. ఈనాడు దామాషా ఓటింగ్ పద్ధతి ఎందుకు ప్రవేశపెట్టారు? ఈ డబ్బు యీ కులం వ్యవస్థలు యీ ఎలక్షన్సులో రాకుండా ఆలోచిస్తారా? పెట్టుబడిదారీ వ్యవస్థలో యీ డబ్బు యీ కులము కీలకపాత్ర వహిస్తున్నపుడు మనము ఏమీ అభివృద్ధిని దేశంలో సాధించలేము. మీరు యీ దేశాన్ని సోషలిస్టు వ్యవస్థవైపు తీసుకొని వెడుతున్నారని చెబుతున్నారు. కాని మీరు చేస్తున్న పనులు, తీసుకుంటున్న పోలసీ నిర్ణయాలు సోషలిస్టు వ్యవస్థకు అనుకూలంగా ఉన్నాయా అనేది మీరు ఆలోచన చేయాలి. అలా ఆలోచన చేయకపోతే యీ రాష్ట్రంలోని ప్రజానీకాన్ని మీరు మభ్యపెట్టినవారు అవుతారు. ఈ దామాషా ఓటింగు మార్గం మేము విమర్శలు చేస్తున్నామని అనుకోకూడదు. మేము చేసేవన్నీ కూడా మంచి సూచనలుగా భావించి మేము మీ ముందు వాటిని పెడుతున్నాము. ఇపుడు మీకు చెప్పేదేమంటే యీ ఎలక్షన్స్ 5 సంవత్సరములకు ఒకసారి చేస్తాము అని మీరు చెప్పి ఆ ప్రకారం చేసి ప్రజలకు మీరు విశ్వాసం కలిగించాలి. మీరుచేసే పనుల వల్ల మీరు మరల ఎలక్షన్సు పెడతారనే నమ్మకం ప్రజలకు కలగడం లేదు. మరల ఎపుడు యీ ఎలక్షన్స్ జరుగుతాయో అనేది ప్రజలలో అనుమానం ఉంది. ఇది ఏమి ప్రజాస్వామ్యం. మీకు మెజారిటీ తగ్గితే రాష్ట్రంలో ఉండే వారిని, బయటవారిచేత కూడా ఓటు వేయించుకుంటారా? ఇది ఏమి డెమొక్రటిక్ అప్రోచ్. ఇది పవర్ మేడ్ అనిపించుకుంటుంది. మీకు ఒక జిల్లా పోతే పోయింది ఏమీ లేదు. ఒక జిల్లాపరిషత్తు ఛైర్మన్ పదవి కోసము మీరు అన్‌డెమొక్రటిక్‌గా ఎందుకు వ్యవహరించాలి? దీనికి మీరు సమాధానం చెప్పాలి. మీరు ఖమ్మంలో ఏమి పద్ధతి అవలంభించారు? అధికారం కోసం అధికార పార్టీ మెజారిటీ సంపాదించడం కోసం రాష్ట్రమంత్రులను, ఆ జిల్లాకు సంబంధించని వారికి కూడా ఓటింగు హక్కు యిచ్చినారు. అక్కడ అన్ని ప్రతిపక్షాలు కలిస్తే ఏమి మీకు అడ్డు వచ్చింది? మీకు యింకా 22 జిల్లా పరిషత్తులు ఉన్నాయి. ఆ జిల్లాలలోని కార్యక్రమాలు బాగా జరుగుతున్నాయి అంటే అది మీకే గదా కీర్తి. లేకపోతే మీరు ప్రతిపక్షాలు రాకుండా చేయాలని చూడకుండా ఈ రాష్ట్రంలోని అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు అన్నీ కూడా పోటీ పద్ధతిలో తీసుకుపోవాలంటే ప్రజాస్వామ్యంలో పోటీలు చాలా అవసరం. ఈ పోటీలను అంగీకరించడమే కీలకమైన అంశము. అది మీరు విడనాడారు. అందువల్ల కేవలం ప్రజాస్వామ్యం పేరుతో యీ ఎన్నికలు నిర్వహించి ప్రజలను మోసము చేయడము కాదా అని అడుగుతున్నాను. దానికి ఖమ్మం జిల్లా పరిషత్ ఎన్నికలే ప్రబల నిదర్శనం అని వారి దృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను.

అధికారములో ఉన్న పక్షము గ్రూప్ తత్వము అవలంబించడంలేదనే విశ్వాసం ప్రజలకు కలిగించాలి. మీరు 35-ఎ ను, 58-బి అంటూ ఎందుకు తీసుకువచ్చారు. 15 మంది మెంబర్స్‌ను నామినేట్ చేసుకోవచ్చు. ఈ 15 మంది మెంబర్స్ ఎవరు ? వారు తమ పార్టీవారు. అధికారంలో ఉన్న పార్టీ వారిని నామినేట్ చేసుకోవడం అంటే మీ గ్రూప్‌లోని వారిని సంతృప్తిపరచుకొనే దానికి చేసే టటువంటి ప్రజల ప్రయత్నం తప్ప వేరే ఏమి అవుతుంది ? అలాకాదు అని స్పష్టంగా చెప్పగలరా ? చెప్పండి. అట్లా చెప్పేటట్లయితే ఆ 15 మంది మెంబర్స్ ఎవరు ? ఎ. ఇంజనీర్స్, బి. ఎక్స్‌పర్ట్స్ అని యిలా ఒకటి, రెండు, మూడు, నాలుగు అని ఈ విధంగా చెప్పవచ్చు గదా ? అలా చెప్పకుండా 15 మందిని వేసుకుంటాము అని చెప్పడం యిదేమి న్యాయం ? వాస్తవంగా 15 మంది అవసరమా ? సమితిలో ప్రజలచేత ఎన్నుకోబడేటటువంటి సమితి అధ్యక్షులు, ప్రజలచేత ఎన్నుకోబడేటటువంటి సర్‌పంచెస్, ప్రజలచేత ఎన్నుకోబడేటటువంటి ఎమ్.ఎల్.ఎ.లు పార్లమెంటు మెంబర్స్ అందరు ఉన్నారు గదా ? ఈ బాడీ ఏమిటి ? అధికారాలు ఏమి లేనటువంటి, ఆర్థికవనరులు అసలే లేనటువంటి ఎందుకు ఈ సూపర్ బాడీ ? దాని అర్థం స్పష్టంగా గోచరించబడుతున్నది. తమ పార్టీలో వచ్చిన చిక్కులు పరిష్కారం చేసుకోవడం. తమకు తెలియనిది కాదు. అందరికి తెలిసినదే. సమితి అధ్యక్షులుగా గెలిచిన కాంగ్రెస్ ఎమ్.ఎల్.ఎ. లను, వారి మనుష్యులు కాకుండా వారికి వ్యతిరేకంగా గెలిచి, వచ్చిన వారిని, యిద్దరిని కూడ సమన్వయంగా బలపరచే దానికి అటువైపు వారికి యిటువైపు వారికి స్థానం కల్పించేదానికి క్లాజులు తప్ప ఏమిటి అని అడుగుతున్నాను. ఆన్సర్ చెప్పాలి. ఇక్కడున్నటువంటి బాడీ కంటె ఎట్లా సూపర్ బాడియో నాకు అర్థం కావడంలేదు. అక్కడ సమితి అధ్యక్షులు, ఎమ్.ఎల్.ఎ. ఈ గ్రూపు ఆ గ్రూపు మరల తగాదా పడే టటువంటి స్థానాలుగా మారడం తప్ప ఏమీ కాదు. జిల్లాపరిషత్‌లు కూడ అదే. జిల్లాపరిషత్‌లో ప్లానింగ్ బోర్డు. ఆ బోర్డ్ దానికి ఉన్న అధికారాలు ఏమిటో నాకు అర్థం కావడం లేదు. కాకపోతే మంత్రిగారు ఆ బోర్డుకు ఛైర్మన్‌గా ఉంటారు. ఆ తరువాత 15 మంది ఎన్నుకోబడినటువంటి వారు. ఎవరు ఆ స్థానాన్ని ఆక్రమించుకొనేది ? ఫైనాన్స్ కమిటీ వున్నది. సమితిలోగాని జిల్లా పంచాయత్‌లోగాని దాని కర్తవ్యం. ఏమిటి? దాని కర్తవ్యం ప్లానింగ్. ఫైనాన్స్ 5వ కమిటీ ప్లానింగ్ వున్నది. ఫైనాన్స్ వున్నది. ఈ సూపర్ బాడిచేసే కార్యక్రమం ఏమిటి? అది వారు తెలపివ్వాలి అని అడుగుతున్నాను. ఈ సూపర్ బాడీని వెంటనే తొలగించాలని కోరుతున్నాను. ఈ చట్టాన్ని ఒకసారి పర్యావలోకనం చేస్తే బోధపడేది. ఏదో పరిపాలనా సంబంధమైన ప్రొసీజరల్ మాటర్స్‌కు సంబంధించిన వాటిని చేకూర్చేదానికి మాత్రమే వరుసగా 12 ఆర్డినెన్‌సెస్ తీసుకురావడం జరిగింది. అంతేగాని వాస్తవంగా ఆ చట్టంలో మౌలికమైన మార్పులు డెమొక్రాటిక్ ఎప్రోచ్ యింకా ఎక్కువగా అవడం, ఆర్థిక వనరులు

చేకూర్చే శం అని కమిటీలో చెప్పినటువంటి సిఫారసులు అందులో పొందు పరచకపోవడం, యిది ఏ విధంగా ఈ డెమొక్రాటిక్ సెటప్‌ను పరిపుష్టత చేకూర్చగలదని అడుగుతున్నాను. అలా ఈ చట్టాన్ని తీసుకొని రావడం కేవలం ప్రజలను ప్రమ పెట్టడమే. ఈ పద్ధతులు అంతా వైదొలగి పోవాలి. అన్నప్పుడు మేము చెపుతున్నటువంటి సూచనలను వారు అమలు జరపాలి. 1. ఆర్థిక వనరులు, కమర్షియల్, ఎక్సైజు, రెవెన్యూ, అక్కడున్నటువంటి ఆర్థికవనరులు చేకూర్చే దానికి సైంటిఫిక్ పొజిషన్ కల్పించలేదు. నరసింహం కమిటీ సిఫారసులు పొందుపరచి ఆర్థిక సౌష్టవం కల్పించాలి. ఇలాగే కొనసాగితే కుల, మతతత్వం, లంచగొండితనం ఎక్కువై విపరీతమైన దుస్థితికి దారి తీస్తుంది. మీరు కోరినటువంటి విధానాన్ని ఆచరణలో కల్పించే దానికి, సక్రమంగా ముందుకుపోయే దానికి, ఓట్లు కొనే పద్ధతి కులాల పద్ధతి, ప్రజలను అవినీతి పాలుచేసే పద్ధతులు తొలగించాలి. అన్నప్పుడు ప్రపోర్షనల్ రిప్రజం టేషన్ కల్పించాలి. దీనిలో మౌలికమైన మార్పులు తీసుకువస్తున్నాము అని ధైర్యంతో ముందుకు పోవాలి. ఆ విధంగాపోతే ప్రతిపక్షాలు సిద్ధంగా ఉన్నాయి. ప్రతి విషయానికి విమర్శలు చేస్తున్నారు అనవచ్చు. డెమొక్రాటిక్‌గా ముందుకు తీసుకుపోయినట్లయితే, ఆర్థికవనరులు చేకూర్చినట్లయితే తప్పనిసరిగా మేము బలపరచి ఈ ప్రజాస్వామ్యాన్ని ముందుకు తీసుకుపోయేదానికి ఎంతైనా తోడ్పడుతాము. అలా చేయకుండా ప్రతిపక్షాలు విమర్శిస్తున్నాయి అంటే భ్రమలు కల్పించి వాస్తవాన్ని మరుగు పరచి, ఉన్న పరిస్థితి మరుగు పరచి, మౌలికమైన మార్పులు తీసుకురాకుండా ఎండ మావులలో నీరు చూపించే పద్ధతులలో ప్రజాస్వామ్యాన్ని ముందుకు తీసుకు పోలేము అని చెపుతూ శెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ పి. జనార్ధనరెడ్డి (కమల్‌పూర్):-అధ్యక్ష మహాశయా, శ్రీనివాసులు 1.00 p.m.
రెడ్డిగారు ఈ శాఖను చేపట్టినప్పటినుంచి పంచాయతీరాజ్ మంత్రిగా, అందరి మంత్రులకన్న ఎక్కువ ఆర్డినెన్‌సెస్ తెచ్చిన మంత్రి శ్రీనివాసులు రెడ్డిగారు. పంచాయతీరాజ్ మంత్రి కాదు. ఆర్డినెన్‌సెస్ మంత్రి అంటే బాగా ఉంటుంది. చేతులెత్తే మంత్రి అనినా యింకా బ్రహ్మాండంగా ఉంటుంది. ఈ రెండింటికి ఆ నున పేరు పడింది. పంచాయతీరాజ్ వ్యవస్థ పుట్టినప్పటినుంచి శ్రీనివాసులు రెడ్డిగారు దీనిలో పనిచేసిన వ్యక్తి. కాని తక్కినవారు తిరిగి పోయినట్లుగా వారు తిరిగిపోయినారు. పంచాయతీరాజ్ వ్యవస్థ ఎందుకు వున్నది. దీనియొక్క మౌలికమైన అభిప్రాయం ఏమిటి? ప్రజాస్వామ్య రక్షణ కొరకు ప్రజాస్వామ్య వికేంద్రీకరణ దీని మూలతత్వం. గాంధీజీ చెప్పిన పాఠాలలో యిదే వున్నది. బల్వంతరాయ్ మెహతా కమిటీ రిపోర్టులో యిదే వున్నది. జయప్రకాష్‌నారాయణ్‌గారు చెప్పిన దానిలోను, వారి రిపోర్టులలోను యిదే వున్నది. అధికారాన్ని వికేంద్రీకరించి, ఒకరి

చేతిలో కేంద్రీకృతమై నియంతృత్వంవైపు పోతున్న యీ ప్రజాస్వామ్యాన్ని రక్షించాలన్నదే ప్రజాస్వామ్య వ్యవస్థ యొక్క ఆలోచన. గ్రామంలో అట్టడుగునవున్న ప్రజానీకానికి ఒక అధికారం యివ్వాలనే మూల సూత్రంతో యీ పంచాయతీ రాజ్ వ్యవస్థను ఏర్పాటు చేసుకున్నాం. ఆ మూల సూత్రానికి దెబ్బకొట్టిన మొదటి మంత్రి శ్రీనివాసులురెడ్డిగారు, చేతులెత్తడం, ఆర్డినెన్సులు తీసుకురావడం. ఆర్డినెన్సు తీసుకురావడం నియతృంత్వానికి ప్రతీక. ఎన్ని మంచి పనులు చేస్తామని చెప్పినప్పటికి ఇది మనం ఒప్పుకోవలసినదికాదు. దీనికితోడు చేతులు ఎత్తే పద్ధతి. చేతులు ఎత్తే పద్ధతి రాతియుగం నాటిది. ఇవాళ మనం ఏ యుగంలో వున్నామో మంత్రిగారే చెప్పాలి. ఈ రెండూ యీ ఆర్డినెన్సుల ద్వారా తేవడం చాలా విచారించదగిన విషయం. అసలు యీ అధికారాన్ని ప్రజాస్వామ్యం ద్వారా చేపట్టడం చాలా మంచిది. ఎం.ఎల్.ఏస్‌ము వోట్లద్వారా ఎలెక్టు అవుతున్నాము. వీరికి ఎంత అధికారం వుండాలి ? గ్రామాలలో కూడా యీనాడు యీ మౌలిక విషయాలపై తర్జన భర్జనలు జరుగుతున్నవి. ప్రజా ప్రతినిధులతో, ప్రజలతో ఎన్నుకోబడిన సమితి అధ్యక్షులు వారి అధికారం ఎంత వుండాలి ? నిజంగా యిది చర్చించవలసిన విషయం. ఇది యూనివర్శిటీ లెవల్‌నుంచి గ్రామ పంచాయతీ వరకు క్షుణ్ణమైన చర్చ యీనాడు జరగాలి. ఇవాళ కాకపోతే రేపు అయినా జరగాలి. ఎవరికి, ఎంత అధికారం ప్రజలు యిచ్చారు ? ఎటువంటి అధికారం యిచ్చారు ? రేపు మనం భవిష్యత్తులో ఎన్నిక కావడానికి ఏ అధికారం చేతపట్టుకోవాలి ? ఈ మొదలయిన విషయాలపై గ్రామాలలో చర్చ జరుగుతున్నది. అందుకే దీనిని బేలన్స్ చేయ్యడానికి అంజయ్యగారు — అది వారి స్వంత బుద్ధితోనో, లేక మంత్రిగారు సలహా యిచ్చారేమోగాని—రెండు బాడీస్ అక్కడ క్రియేట్ చేశారు. ఒకటి— సలహా సంఘం, పంచాయతీ సమితి– యీ పంచాయతీసమితి అధ్యక్షులు, ఇక్కడ ముఖ్యమంత్రిగారు నియంత అయినట్లుగా చిన్న నియంతలను– వెనక దేశముఖులను, దేశపాండేలను నైజాం నియమించినట్లుగా– మీరు కూడా నియంతలను నియమిస్తే బాగుండదు. నైజాం ఫర్మానాల మాదిరిగా ఆర్డినెన్సులు జారీ చేస్తున్నారు. యాక్టులో స్టాండింగ్ కమిటీ అధికారాలను ఒక సర్‌పంచుకు యిచ్చి అధికార వికేంద్రీకరణకు తోడ్పడినందుకు సంతోషం. పెద్దలు సుందరయ్యగారు దీనిని ఎందుకు వ్యతిరేకించారో తెలియదు, కాని అధికారాన్ని చాలావరకు పంచుకోవాలి. సమతి ప్రెసిడెంటు చేతిలో అన్ని అధికారాలూ వుండడం సబబైన విషయం కాదు. అందుకే స్టాండింగ్ కమిటీ ఛైర్మన్‌కు కొన్ని అధికారాలు యిచ్చి, ఆ గ్రామంలో సేవ చేయడానికి వారికి అవకాశం కల్పించడం మంచిది. ఈ సందర్భంలో ఒక విషయం చెప్పాలి. ఛీఫ్ మినిష్టర్ స్థాయినుంచి సమితి ప్రెసిడెంటు స్థాయివరకు, వీరు స్టేట్‌లో ఆయా ప్రాంతాలలో అవసరమైన స్కీమ్సు ప్రిపేర్ చేయ్యాలి,

పాలసీ మాటర్సుపై మాట్లాడాలి. అయితే, స్కీమ్సు సెక్రెటరీలు ప్రిపేర్ చేస్తారు, మంత్రులు ప్రిపేర్ చేయ్యరట. ప్రజలతో ఎన్నికైవచ్చు మంత్రులయిన వారు ప్రజల అవసరాలేమిటో దృష్టిలో పెట్టుకుని చెయ్యరట. నాకు యీ సెక్రెటరీని ట్రాన్స్ఫర్‌చేసే అదికారం వుందా, లేదా? యీ కలెక్టరును ట్రాన్స్ఫర్ చేసే అదికారంవుందా, లేదా ? అని ఆలోచిస్తున్నారే గాని మంత్రులు స్కీమ్సు ప్రిపేర్ చేద్దాం, యీ దేశ అవసరాలను తీరుద్దామని ఆలోచించడంలేదు. అట్లాగే సమితి అధ్యక్షులు, జిల్లా పరిషత్తు ఛైర్మన్లు, 'మీరు కాంగ్రెసులో చేరితే ట్రాన్స్ఫర్ పవర్ మీకిస్తాము' అని మొన్న మంత్రిగారన్నారు. టీచర్స్ ట్రాన్స్ఫర్, వి.ఎల్.డబ్ల్యుల ట్రాన్స్ఫర్ యీ పవర్సు వున్నాయా లేదా అని చూస్తున్నారు జిల్లాపరిషత్తు ఛైర్మన్లు సమితి ప్రెసిడెంట్లు. గ్రామావసరాలేమిటి, మంచినీటి సరఫరా వుందా, లేదా, రోడ్లు వున్నాయా లేవా, బడివుందా, లేదా, పంతుళ్ళు వస్తున్నారా, లేదా యివి చూడవలసిన అవసరం లేదా ? మాకు మంత్రిగారు ట్రాన్స్ఫర్‌చేసే అధికారం యిస్తే మేము కాంగ్రెసు పార్టీలో చేరతాము– ఎందుకంటే నాన్–పార్టీ అని పెట్టారుగదా– యీ విధంగా అధికార దుర్వినియోగం చేస్తున్నారు మంత్రి శ్రీనివాసులురెడ్డిగారు. దీనిని మేము తీవ్రంగా ఖండిస్తున్నాం. ఇంక తాలూకా లెవెల్‌లోను, జిల్లా లెవెల్‌లోను ఏ విధంగా వుందో గమనించండి. స్టాండింగ్ కమిటీ ఛైర్మన్‌గా అధికారి కూర్చుంటాడు. జిల్లా కలెక్టరు. ఇదెక్కడి పంచాయితీరాజ్ ? జిల్లాపరిషత్తు ఎన్నికలు, సమితిప్రెసిడెంట్సు డైరెక్టుగా ఎన్నిక అయిన తరువాత, ఆ ప్రజాప్రతినిధులపై నమ్మకం లేకుండా అధికారులను స్టాండింగ్ కమిటి చైర్మన్లుగా చేయ్యడం ఏమిటి? అధికారులకు ట్రాన్స్ఫర్ అధికారాలు యివ్వండి. ఎడ్మినిస్ట్రేటివ్ అధికారాలు యివ్వండి, సంతోషం. ప్రిసైడ్‌చేయడం వీరికి పెడితే బాగుంటుంది. సభ్యుడు సమితిలోపలె ప్రిసైడ్ చేసేట్లు వుండాలి. నాకు యింకో విషయంలో కూడా అభిప్రాయ భేదం వుంది. జిల్లా పరిషత్తు ఛైర్మన్, సమితి ప్రెసిడెంటు అంతా యీక్వల్స్ — సర్పంచును, ఎం.ఎల్.ఎ.ను, మంత్రిని యీక్వల్‌గా చూసే యీ డెమొక్రాటిక్ సిస్టమ్‌లో—సమితి ప్రెసిడెంటు స్టాండింగు కమిటీలో సభ్యుడుగా కూర్చుంటాడు—అది విడ్డూరం, విడ్డూరం ఏమిటి ? ఇందులో ఏమైనా గ్రేడు వుందా ? జిల్లాపరిషత్తు అధ్యక్షులు పెద్ద, గ్రామపంచాయతీ అధ్యక్షులు చిన్న అనేదేమైనా వుందా ? స్టాండింగు కమిటీ ఛైర్మన్ ప్రిసైడు చేస్తాడు, సమితి అధ్యక్షుడు కూర్చోవలసిందే, మాట్లాడవలసిందే, జిల్లాపరిషత్తు అధ్యక్షుడు కూర్చోవలసిందే సలహాలు యివ్వవలసిందే. కాని, సమితి అధ్యక్షులు సభ్యుడుగా కూర్చుంటే విడ్డూరంగా వుంటుందనడం మాత్రం అది ప్రజాస్వామ్య సిద్ధాంతానికి వ్యతిరేకం. అందుకని, యీ సిద్ధాంతాన్ని ఒప్పుకోకుండా, ఇప్పుడు వున్న స్టాండింగు కమిటీ సిస్టమ్‌ను బాగా మనం బలపరచి, పని తీసుకునే ఏర్పాటు చేసుకోవాలి. ఒకరిని నియంతనుచేసి, ఎడ్మినిస్ట్రేషన్ అంతా వారి

చేతిలో వుండేట్లుచేసి, యీ పంచాయితీరాజ్ సిస్టమ్‌కు పాడుపేరు తెస్తే అందు వలన మనం నష్టపోతాం. ఇంక, సలహా సంఘాలకు యీ పంచాయితీరాజ్‌కు వుండే రిలేషన్‌షిప్ ఏమిటి? ఎటువంటి కోఆపరేషన్ వుండాలి? ఏ స్కీమ్స్ ప్రిపేర్ చెయ్యాలి? ఏ ప్రాజెక్ట్స్ ప్రిపేర్ చెయ్యాలి? వీరికి ట్రాన్స్‌ఫర్ పవర్స్ పెడితే డ్యూయెల్ ఎడ్మినిస్ట్రేషన్ అవుతుంది, వ్యవస్థ చెడిపోతుందని నేను మంత్రిగారికి మనవిజేస్తున్నాను. ఎందుకంటే—సలహాసంఘాలు యిచ్చిన సలహాలు జిల్లాపరిషత్తుగాని, పంచాయతీ సమితిగాని పాటించేట్లు చూడాలి కాని ఎడ్మినిస్ట్రేషన్‌లో ఎలాంటి భాగం వీరికి వుండకూడదని నేను మనవి జేస్తున్నాను.

ఇంక, ఇంత పెద్ద రాష్ట్రంలో హరిజనులకు, గిరిజనులకు కొంత రిజర్వేషను పెట్టాము, సంతోషం. అట్లానే, యీ రాష్ట్రంలో ఎక్కువ సంఖ్యలో బీదతనాన్ని అనుభవిస్తూ, మనకు ఎంతో సేవచేస్తూ వందల వేల సంవత్సరాల నుంచి పేదరికంలోవున్న వెనుకబడిన తరగతులకు కూడా కొంత ఎందుకు కేటాయించకూడదు? అని నేను మంత్రిగారిని ప్రశ్నిస్తున్నాను. దీనికి ఏమి కారణం చెబుతారు? మొన్న జరిగిన సహకార సంఘాల ఎన్నికల్లో వారికి కేటాయించారు? ఒక డిపార్టుమెంటులో కేటాయించి మరొక డిపార్టుమెంటులో కేటాయించకపోతే వారిపట్ల అన్యాయంచేసిన వారం అవుతాము కనుక ఈ సవరణలో ఆ ప్రొవిజను పెడితే బాగుంటుందని మనవిచేస్తున్నాను. ఎస్.సి., ఎస్.టి.లకు సంబంధించి రొటేషను పద్ధతి పెట్టుకోవాలి. పెద్దలు సుందరయ్యగారు చెప్పారు. ఈ సంవత్సరం 30 పర్సెంటు ఉన్న సమితులకు ఇవ్వడం జరిగింది. వచ్చే ఐదు సంవత్సరాల కాలంలో 25 శాతం ఉన్న సమితులకు కేటాయింపులు ఇస్తే బాగుంటుంది. రొటేషను పద్ధతివల్ల దేశంలో అందరు హరిజనులు బాగుపడే పద్ధతి ఏర్పడుతుంది. ఒకే సమితిలో హరిజనులను బాగు చేయడం మిగిలిన హరిజనులపట్ల నిర్లక్ష్యం చేయడం అవుతుంది కనుక రొటేషను పద్ధతికి ప్రొవిజను పెడితే బాగుంటుందని సూచిస్తున్నాను. శ్రీనివాసులు రెడ్డిగారు అధికార వికేంద్రీకరణ గురించి గ్రామ స్వరాజ్యం గురించి చెబుతున్నందుకు సంతోషం. వారికి పార్టీపట్ల మోజుకాని ప్రజాస్వామిక వ్యతిరేకత కాని ఉందని అనను కాని ఖమ్మంలో చేసింది ఏమిటి? అది ప్రజాస్వామికానికి గొడ్డలి పెట్టు. వారు మనస్ఫూర్తిగా చేసారో, ఇందిరా గాంధీ ప్రెషర్‌తో చేశారో చెప్పలేను. చేసింది దుర్మార్గమైన పని. ప్రజాస్వామ్యానికి విఘాతం కలిగిందని మనవి చేస్తున్నాను. ఎప్పుడైనా సంబంధం లేని వారిని కోఆప్ట్ చేయడం సరైన పద్ధతి కాదు. 11 మంది పార్లమెంటు మెంబర్లు శాసన సభ్యులు కోఆప్ట్ ఐన తరువాత ఒక సారైనా ఖమ్మం జిల్లాకు పోతారా? ప్రతిపక్ష సభ్యుడు ఎన్నిక అవుతాడనే భయంతో వారినందరిని కోఆప్ట్ చేయించి ప్రజాస్వామ్యాన్ని కాలరాచారంటే ఎవరూ క్షమించలేరు. ఇటువంటి ప్రొవిజన్సు ఇప్పటికైనా రద్దు చేస్తారని నేను ఆశిస్తున్నాను.

పంచాయతీరాజ్ వ్యవస్థలో స్టాఫ్‌కు ప్రభుత్వం నుంచి కేటాయించిన జీతాలు ఇవ్వడం సంతోషం. తెలంగాణాలో మాత్రం గ్రామపంచాయతీలకు సరైన వనరులు లేవు. అబ్కారీ నుంచి, ఫారెస్టు రెవెన్యూనుంచి తహసీలు నుంచి 70-75 శాతం పంచాయతీరాజ్‌కు ఇస్తేనే ఆ వ్యవస్థ బాగుపడుతుంది. గ్రామ పంచాయతీలకు సరైన హక్కులు లేవు. పంచాయతీలకు పోరంబోకులు ఇస్తామని చట్టంలో వ్రాసారు కాని అమలు చేయడం లేదు. ప్రభుత్వం భూముల కొరకు ఇప్పటికి తహసిల్దారు వద్దకు కలెక్టరు వద్దకు పోవడమేకాని గ్రామపంచాయతీలు చేయడానికి లేదు. 22 సంవత్సరాలై చట్టం చేసినప్పటికి ఈ ప్రొవిజను అమలు జరగడం లేదు. చట్టంలో ఎందుకు ప్రొవిజను పెట్టారు ? ఎందుకు అమలు చేయరు ? జనరల్ ఎలక్షన్స్ రాబోతున్నాయి కనుక కాంగ్రెసు సభ్యులు చాలామంది సమితి అధ్యక్షులు తమకు పోటీలో ఉంటారేమోనని భయపడుతున్నారు. సమితి వ్యవస్థకు భంగం కలుగకుండా వ్యవహారం చేసుకుంటారని ఆశిస్తున్నాను. చీటికి మాటికి ట్రాన్స్‌ఫర్స్ చేసే విధానం పనికి రాదని చెబుతూ మా సవరణలు ఒప్పుకోవాలని కోరుతూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ ఎస్. చంద్రమౌళి :—అధ్యక్షా, గత 11 సంవత్సరాలుగా నిద్రాణమై ఉన్న ప్రజాస్వామిక వ్యవస్థను గ్రామ స్వరాజ్య వ్యవస్థను పునరుద్ధరించామనే చెప్పేమాట వాస్తవం కాదని మనవిచేస్తున్నాను. దేశంలో అనేక రకాలుగా అసంతృప్తి ప్రబలిఉంది. ఒకవైపు ధరలు పెరిగాయి. నిరుద్యోగ సమస్యను ఎదుర్కొంటున్నాము. రైతులు సంతృప్తికరంగా లేరు. ప్రజలలో ఉండే అసంతృప్తిని మరొకవైపు త్రిప్పడానికి పంచాయతీరాజ్ ఎన్నికలు ఏర్పాటుచేసారా అనేది ఆలోచించవలసిన విషయంగా కనబడుతోంది. మహాత్మా గాంధీగారు అధికారాన్ని వికేంద్రీకరణ చేయాలని చెప్పారు. అధికారం గ్రామ ప్రజల చేతుల్లో పెట్టాలని ఆయన అన్నారు. వారి భవిష్యత్తు వారే చూసుకుంటారని ఆయన చెప్పారు. కాని ఈ సవరణలు పాస్ చేయడంలో కాని ఎన్నికలు జరిపించడంలో కాని అనేకరకాలైన అవక తవకలు, నియంతృత్వ విధానాలు పొడసూపాయంటే ఇది మహాత్మా గాంధీ ప్రవచనాలకు విరుద్ధంగా లేదా అని అడుగుతున్నాను. ఈ ఎన్నికలలో అధికార దుర్వినియోగం ఏ విధంగా జరిగిందో కొన్ని సంఘటనలు చూస్తే తెలుస్తుంది. అనేకచోట్ల శాంతియుతంగానే జరిగి ఉండవచ్చు. అదిలాబాదు జిల్లాలో లక్సెట్టిపేటలో సమితి ప్రసిడెంటుగా నిలబడిన వారు మంత్రిగారి బంధువు అయినందున మంత్రిగారే స్వయంగావెళ్ళి బహిరంగ సభలో ప్రజలు తమ కాండిడేటుకు వోట్లు వేయక పోతే సరస్వతీ కాలువనుంచి నీళ్ళురావని బెదిరించడం జరిగింది. సర్పంచ్‌గా ఎన్నికైన ఒక హరిజనుడికి రక్షణలేని సంగతి ఈనాడు పత్రికలో వ్రాసారు. జి. వెంకటేశ్వర్లు అనే ఆయన గ్రామ సర్పంచ్‌గా ఎన్నికై గ్రామంలోనికి వెళ్ళే పరిస్థితి లేకుండా ఉంది. ఇదంతా ప్రజాస్వామికమే అనుకోవాలా ?

ధనాన్ని విచ్చలవిడిగా ఈ ఎన్నికలలో ఖర్చు చేస్తారు. మహాత్మా గాంధీగారి ఆదర్శాలు గురించి చెప్పుకుంటున్నాము. ఈ ఎన్నికలలో సారా ఎంత ముఖ్యమైన పాత్ర వహించిందో అందరికీ తెలుసు. కులం, మతం పేరుతో ప్రజలను విడదీయడానికి ఈ ఎన్నికలను ఉపయోగించుకున్నారని తెలిసినదే. ప్రభుత్వ పక్షంవారు తమ రాజకీయ ప్రాబల్యం పెంచుకునే ప్రయత్నమే తప్ప గ్రామ ప్రజల అవసరాలు కాని పంచాయతీరాజ్ సంస్థలలో సరైన పరిపాలన జరగాలని వారి దృష్టిలో లేదు. బాపట్ల తాలూకాలో పమిడివారిపాలెం గ్రామంలోను, చీరాల తాలూకాలో స్వర్ణవారిపాలెంలోను వర్షంపడితే మోకాలి బంటివరకు నీళ్ళుంటాయి. రోడ్లు లేనేలేవు. కొన్ని గ్రామాలకు మంచినీటి కొరత ఉంది. ఒకప్రక్క పందులు పొర్లాడుతుంటాయి. ఆరోగ్యం విషయంలోను, పారిశుధ్యం విషయంలోను దారుణమైన పరిస్థితులున్నాయి. అనేక రకాల వ్యాధులతో, రక్తహీనతతో, అంటు వ్యాధులతో బాధపడుతున్నారు. జనాభా పెరుగుదలను అరికట్టవలసిందే, కుటుంబ నియంత్రణ అవసరమే కాని అనుసరించే పద్ధతుల్లో చాలా లోపాలున్నాయని మనవి చేస్తున్నాను. పుట్టిన పిల్లలకు సరైన ఆరోగ్య వసతి లేకపోతే ఆపరేషన్ అయిన తరువాత బిడ్డ చనిపోతే తల్లి దండ్రుల స్థితి హృదయవిదారకంగా ఉంటుంది.

లోపభూయిష్టమైన విధానాలను నిర్మూలన చేయాలి. ఎలక్షన్ పద్ధతిలో చాలా లోపం జరిగింది. ఒకప్పుడు డైరెక్టు ఎలక్షన్ అన్నారు. ఇంకొకప్పుడు ఇన్‌డైరెక్ట్ ఎలక్షన్ అన్నారు. తరువాత డైరెక్ట్ ఎలక్షన్ అన్నారు. ఒకదానికి డైరెక్ట్ ఎలక్షన్, ఇంకొకదానికి ఇన్‌డైరెక్ట్ ఎలక్షన్ కాకుండా యూనిఫార్మిటీ మెయింటెయిన్ చేయడం అవసరం. సమితి ప్రెసిడెంటు, గ్రామ సర్పంచ్‌లకు డైరెక్ట్ ఎలక్షన్ అన్నారు. బాగానే వుంది. అదే పద్ధతిని జిల్లాపరిషత్తు ఛైర్మన్ విషయంలో ఎందుకు అనుసరించలేదు? జిల్లా పరిషత్తు ఛైర్మన్ ఎన్నిక సందర్భములో సభ్యులు చేతులు సరిగా ఎత్తుతున్నారో లేదో చూడడానికి ఇక్కడ నుంచి అబ్జర్వర్స్‌ని పంపించడం ద్వారా అక్కడున్న సభ్యుల గౌరవ ప్రతిష్టలకు భంగం కల్గించారు. ఏ విధంగాను విశ్వాసంలేని పరిస్థితిని తీసుకు వచ్చారు. అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు జరగలేదు అంటే సరియైన వనరులు లేవు అంటున్నారు. రైతులు ఎంతో డబ్బును పన్నుల రూపేణా చెల్లిస్తున్నారు. ఎంటర్‌టెయిన్‌మెంట్ టాక్స్, సేల్స్‌టాక్స్, ఎక్సైజ్ డ్యూటీ వుంది. గ్రామాలనుంచి వచ్చే ఆదాయంలో 75 శాతము తిరిగి వాటికి కేటాయించక పోతే పరిస్థితి అధ్వాన్నంగానే వుంటుంది. ఇక 10వ ఆర్డినెన్స్ ముఖ్యమంత్రి, ప్రధానమంత్రికి సంబంధించినది. ఇతర దేశస్థులు దీనినిచూసి ముఖ్యమంత్రి, ప్రధానమంత్రి గౌరవాన్ని ఏ విధంగా బజారు కెక్కించారని అనుకొంటారో ఆలోచించండి. ఇలాంటి ఆర్డినెన్సులు ప్రజాస్వామ్య పద్ధతికి సరికావు. రిజర్వేషన్ అన్నారు. బాగానే వుంది. ఎస్.సి., ఎస్.టి.లకు రిజర్వేషన్ పెట్టారు. చాలా సంతోషము. కొంతమంది భూస్వాములు, ధనికులు వారి తాబేదార్లను

ఏర్పాటు చేసుకొని పాలిస్తున్నారు కాని ఎస్.సి., ఎస్.టి. లకు సంబంధించిన అభివృద్ధి కార్యక్రమాలలో ఏ విధంగాను దోహదం చేయడం లేదు. రాష్ట్రంలో కొన్ని జిల్లాలను ఎస్.సి. వారికి, కొన్నిటిని ఎస్.టి. వారికి ఏర్పాటు చేసి బై రొటేషన్ ఏర్పాటుచేస్తే వారికి కావలసిన సదుపాయాలు కేంద్రము నుంచి వచ్చే ఫండ్స్‌తోగాని, రాష్ట్ర ప్రభుత్వం యిచ్చే ఫండ్స్‌తోగాని ఏర్పాటు చేసుకొని అభివృద్ధి చెందడానికి అవకాశం వుంటుంది. దానికి సంబంధించిన సవరణ తీసుకువస్తే బాగుంటుందని మనవి చేస్తున్నాను. ఎన్నికలు అయిన తరువాత ఎన్నికలలో వారి పార్టీవారికి ఓట్లు వేయలేదని అనేక విధాల హెరాస్ చేయడం జరిగింది. దీనిని పరిశీలించి సరియైన పద్ధతిలో వ్యవహరించకపోతే దేశములో అల్లకల్లోల పరిస్థితులు ఏర్పడతాయి. అనేక కొట్లాటలు, క్రిమినల్ కేసులు. ఈ పరిస్థితులు నివారించి శాంతిని మెయింటెయిన్ చేయడం ప్రభుత్వ బాధ్యతగా గుర్తించాలి. గత 33 సంవత్సరాలలో బాగుపడని గ్రామాలు, నీటివసతి గాని, రోడ్స్‌గాని, స్కూల్స్‌గాని, హాస్పిటల్ వసతిగాని లేని గ్రామాలను దృష్టిలో పెట్టుకొని వాటికి ప్రాధాన్యత యిచ్చి గ్రామీణాభివృద్ధికి పాటుపడాలని మనవిచేస్తూ శలవు తీసుకొంటున్నాను.

Chairman:— I am to announce to the House that further consideration of the twelve Statutory resolutions moved by Sri M. Omkar and the Andhra Pradesh Gram Panchayats and Panchayat Samithis and Zilla Parishads Acts (Third Amendment) Bill, 1981 moved by the Minister for Panchayati Raj will continue on Wednesday, the 11th November, 1981.

The House will meet again at 3 30 p.m on Wednesday, the 11th November, 1981 to take up the business left over from the Agenda for that day.

Consequently amendments to the Andhra Pradesh Gram Panchayats and Panchayat Samithis and Zilla Parishads Act (Third Amendment) Bill, 1981 will be received upto 5.00 p.m. to-day at the request of Opposition Members.

శ్రీమతి జి. ధనసూర్యవతి:— అధ్యక్షా, స్వరాజ్యం వచ్చి 34 సంవత్సరాలైనాకూడ పంచాయితీ ఎన్నికల సందర్భములో ఎన్నో అవకతవకలు జరిగాయి. అభివృద్ధి కార్యక్రమాలకు సంబంధించిన ఒక చిన్న విషయాన్ని ప్రభుత్వ దృష్టికి తెచ్చాను. రోడ్స్ కాని, హౌస్‌సైట్స్ కాని, స్కూల్ బిల్డింగ్స్ కాని, మంచినీటి విషయంలో కాని ఏమాత్రమూ పంచాయితీలకు తోడ్పాటు కాలేదు. ఎన్నికలు జరిగాయి. చాలా అవినీతికరముగా జరిగాయి. నా నియోజకవర్గములోని చినముత్తేవిలో 11 సంవత్సరాలుగా వున్న గ్రామ సర్పంచ్ 20,000 రూపాయలు ప్రజల సొమ్మును దుర్వినియోగం చేయడం జరిగింది. ఇంతకంటే విచారించవలసిన విషయం ఏమి వుంటుంది? స్టే తెచ్చి

కొన్నారు వారు. ప్రభుత్వము ఏమి చేస్తున్నదో తెలియదు. అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు జరగడం లేదు. ఎస్.సి., ఎస్.టి., బి.సి. వారిని ముందుకు తీసుకు రావడానికి వారికి సంబంధించిన అభివృద్ధి కార్యక్రమాలను తీసుకోవాలి ఉన్న లోపాలను సవరించి వారి అభివృద్ధికి కృషి చేయాలి.

1-30 p. m. Chairman:— The House now stands adjourned to meet again at 8-30 a.m. on Wednesday, the 11th November, 1981.

(The House adjourned till 8.30 a.m. on Wedenesday, the 11th November, 1981).